

potrebno je le eno, namreč to, kar je storil oni nazareneec, kar so delali in še delajo sedaj na Ruskem duhovore, molokani in svobodni kristjani, kar so delali in še delajo v Perziji, babisti, enakega prepričanja ljudje v Turčiji, v Indiji, kar delajo sredi krščanskega, budistskega in mohamedanskega sveta tisoči in tisoči ljudi, ki se zavedajo svojega duhovnega izvora in vsled tega ne priznavajo nobene oblasti, razen oblasti tega duhovnega izvora.

V.

Nič ni bolj nedostojno za razumno bitje, kakor to, ako joče zaradi tega, ker se je izkazalo, kar so smatrali za resnično naši očeti, za lažnivo. Ali ni boljše iskati novih osnov edinstva, ki naj zamenjajo prejšnje?

Martino.

Govore, da je država vsikdar bila in da zaradi tega ni mogoe živeti brez države. Toda prvič: države niso vselej obstojale in drugič: če so obstojale in še sedaj obstojajo, to še ne dokazuje, da bi te države morale vedno obstojati.

V naši dobi so ljudje že jeli razumevati, da so časi države že prešli. Toda ne morejo se osvoboditi od države, ker so tako ali drugače vezani nanjo.

Mnogo zlega zakrivijo ljudje radi samoljubja; še več zlega zakrivijo radi rodbine, same grozovite zločine pa radi države. In kar je najbolj čudno v tem, je to, da so ljudje, ki so zakrivali sleparstva, prevare, vohunstva, novačanja, grozna ubojstva in vojne, še ponosni na svoja zlodejstva.

In zato, glejte, je moje mnenje to, da je Bosnjakom in Hercegovincem in vam, Srbom, predvsem potrebno, da se nikakor ne pripravljate na vojno, to je h takim zločinom, od katerih se žive razbojniška gnezda, takozvane velike države. Tudi pomoči ni treba prositi pri vladarjih teh držav. Takisto pa je tudi treba prenehati s podžiganjem veri nasprotujočega sirovega srbskega in veleslovanskega patriotizma, to je zmote in odpada od spoznanja svojega edinstva z vsem človeštvom. To je privedlo druge nam sorodne narode v suženjstvo in k temu privede neizogibno tudi vas: k vašemu zasuzenju po tujih vam ljudeh.

Treba bi torej bilo storiti to, kar bi morali že zdavnaj storiti vsi narodi in kar dobro pojmujejo sredi vas živeči nazarenci.

Toda žal, važnost tega ste došli tako malo pojmovali, kakor drugi narodi.

Izhod ne samo za Srbe iz sedanjega, kakor se zdi zamotanega položaja, ne samo za slovanske narode, marveč za narode vsega sveta iz vseh političnih, diplomatskih, socialnih in ekonomskih težkoč in bed se nahaja edino v tem, da bi prišlo do veljave višje religiozne spoznanje, do katerega se je dokopalo človeštvo in po katerem se je treba ravnati, to je, da bi dosegli glavni pogoj poštenega življenja — eno vero, brez katerega (pogoja) žive ljudje samo začasno, kakor žive sedaj zadnja desetletja ljudje vobče, zlasti pa ljudje kristjanskega sveta.

Vzrok nadlogam, ki tarejo sedaj slovanske narode in ki so skupne vsem narodom, tiči v tem, da žive ljudje vobče, zlasti pa ljudje krščanskega sveta v tem nenravnem naziranju o življenju, ki so se že zdavnaj prežvečeli vsi boljši ljudje vsega človeštva, a ne v naziranju onega življenjskega smisla in iz njega izvirajočega načela, ki ga je odkrilo krščansko blagovestje pred 1900 leti, ki je vedno bolj in bolj prehajalo v spoznanje vsega človeštva in ki je sedaj skupno vsem ljudem našega časa.

VI.

Vsi ljudje si žele blaga. Zato so že od prastarih časov vselej in povsodi sveti in modri možje mislili in poučevali ljudi o tem, kako je treba živeti, da dosežejo najvišje dobro. In vsi ti modri in sveti možje so na raznih krajih in v raznih časih učili ljudi eden in isti nauk. Smisel tega nauka je bil, da v vseh ljudeh živi eden in isti duh in da so vsi v življenju samo telesno razdruženi. Če ljudje to razumejo, teže za tem, da se združijo drug z drugim potom ljubezni. Ta težnja jim je v blagor. Ako pa ljudje tega ne razumejo in ako mislijo, da žive s svojimi ločenimi telesi, sovražijo drug drugega in se čutijo nesrečne. Zato je bistvo nauka v tem, da bi delali to, kar združuje ljudi, to je ljubili in opuščali vse, kar razdružuje ljudi, to je, da bi ne živeli ločeno vsak za svoje telo.

Da človek ve, kaj naj dela, se mu je treba ravnati po volji božji, ki mu je dana v srce. Volja božja želi dobro vsem bitjem, vsemu, kar živi na svetu. Bog je ljubezen, kakor je pisano v evangeliju in zato je volja v človeku, ako se soglašja z voljo boga, tudi ljubezen ter želi blaga ne samo sebi, marveč vsemu, kar živi na svetu. Zategadelj je treba človeku v življenju delati samo to, kar je v soglasju z voljo božjo. V soglasju z voljo božjo v človeku pa je samo ljubezen.

Potrulil sem se na kratko povedati, zakaj se po mojem mnenju krščanski narodi nahajajo v ljudem nedostojnem položaju, zakaj je teža tega položaja došla v naši dobi do sje stopnje in zakaj se izhod iz tega položaja more in mora, kakor mislim, izvršiti v najbližjem nam času.

V prastarih časih so narodi tega sveta verovali v višje bitje, ki je gospodarilo z njihovim življenjem, verovali so v nevidljiva fantastična bitja, v svete učitelje v življenju, v vidljive carje, zmagovalce, junake, ki so jih oboževali in katerih ukazom so se slepo pokorili. Sveti, oboževani modreci in oboževani junaki so se stopili v eno nadnaravno silo in voljo. Narodi so slepo verovali v vse te naravne nauke, ki jih je učila ta volja. Tako so se tudi slepo upogibali zahtevam te volje, kar se tiče življenja.

Te vere so bile v svojih naukih različne, a razmerje ljudi k tem veram je bilo povsodi eno in isto. Razmerje k veri je bilo tako, da se je večina ljudi, ki ni čutila v sebi nobenega samostojnega, vodilnega, duhovnega izvora, slepo vdala vodstvu manjšine izbranih ljudi tako v pojmovanju življenjskega namena kakor v načinu življenja samega. Manjšina pa, ki je sebi pripisovala nadnaravno svojstva, se je smatrala za poklicano biti voditeljica večine v duševnem in telesnem življenju.

Tako so živeli narodi v starih časih. Toda čim dalj so živeli ljudje, tem manj in manj je zadoščevalo njihovim duhovnim zahtevam tako razmerje k veri. Češče in češče so se sredi ljudi pojavljali nauki o novem, drugem življenjskem pojmovanju, pri katerem je prejšnje razmerje k veri postajalo vedno manj in manj mogoče.

Bistvo novega življenjskega pojmovanja je bilo v tem, da je v vsakem človeku vsem ljudem enak duhovni izvor, ki se javlja v ljubezni in ki vse ljudi vabi k edinstvu, in da je vsled tega osnovno načelo človeškega življenja samo v njegovi notranjosti, nikakor pa ne v njegovi zunanosti, ki izvira iz volje drugih ljudi.

Ne glede na vedno bolj in bolj se utrjujoč stroj življenja, temelječ na podrejenosti enih ljudi pod drugimi, so se vendar vedno češče in

češče pojavljali taki nauki tako pri Indih, kakor pri Kitajcih, Židih, Rimljanih in Grkih. Ti nauki so odkrivali ljudem, da je v vsakem človeku duhovni izvor, skupen vsem, in da zategadelj osnova življenja, ki naj združi vse ljudi, ne sme biti v nasilstvu enih ljudi nad drugimi. A to je spoznanje skupnosti duhovnega izvora vseh ljudi, ki se javlja v ljubezni.

VII.

Ljudem, ki ne razumejo bistva Kristovega nauka, dela zlasti mnogo preglaiv zapoved, da se proti zlu ne sme staviti nasilstvo, in zdi se jim, da bi zlobniki slavili zmago, ako bi ljudje izpolnjevali to zapoved, dobri ljudje bi propadali brez koristi in človeštvo bi se oropalo možnosti življenja.

Zlu se je treba protiviti, ker sicer ni zagotovljeno človeško življenje in ker v tem slučaju zlobniki upropastijo dobro, tako govore ljudje poganškega življenjskega naziranja. Govore docela prav, ako ljudje poznajo samo edini zakon sile in ako verujejo samo v ta zakon.

Neprotivljenje zlu je nesmisel za poganško življenjsko naziranje, za krščansko življenjsko naziranje, po katerem ljudje verujejo v zakon ljubezni, pa je protivljenje zlu nesmisel, ki se nikakor ne more opravičiti.

Ravnati se po nauku neprotivljenja, je težko, toda ali je lahko se ravnati po nauku borbe in povračevanja? Kot odgovor na to vprašanje, odprite zgodovino kateregakoli naroda in prečitajte opis ene izmed teh stotisočev bitk, ki so jih bili ljudje, da ugrade zakon borbe. V teh vojnah je bilo ubitih več milijard ljudi, da je torej bilo v vsaki izmed teh bitk ugonobljenih več življenj, kakor bi se jih bilo nagromadilo v stoletjih vsled neprotivljenja zlu.

Adin Balu.

Govore, da je treba vračati zlo z zlim zato, ker bi sicer zlobniki zagospodovali nad dobrimi. Moje mnenje je, da je stvar docela nasprotna: Zlobniki zagospodujejo nad dobrimi samo, ako bodo ljudje mislili, da je dovoljeno zlo vračati z zlom, kakor je to sedaj v navadi pri vseh krščanskih narodih.

Zlobniki so sedaj zagospodovali nad dobrimi zlasti zategadelj, ker vse navdaja prepričanje, da je koristno ljudem povzročati zlo.

Nauk o tem, da nosi vsak človek v sebi edino duhovni izvor, stremek k edinstvu s pomočjo ljubezni, ta nauk so propovedovali že mnogokrat in med raznimi narodi: Učil je ta nauk Konfucej, Lao - Tce, židovski proroki, Grk Sokrat, Buddha, Rama-Krišna, Rimljana Epiktet, Mark Avrelij, zlasti jasno in utemeljeno pa Jezus Krist.

Jezus Krist pa tega nauka ni učil kot nekaj željenega, samo možnega za nekatere ljudi, kakor se je to naglašalo do Jezusa, nego kot nauk, ki mora postati temelj življenja, kot obveznost, ki je v blagor ne nekaterim, ampak vsem ljudem.

Kristov nauk, ki je proglasil vse ljudi za otroke božje, to je v vseh ljudeh enak božanstveni izvor, je jasno in neovrgljivo priznal vsem enako dostojanstvo in s tem tudi enakost vseh ljudi, ki ne dopušča, da bi človek gospodoval nad človekom, niti da bi se človek pokoril človeku.

No, skoro je ta nauk, postavivši za temelj človeškega življenja nauk o ljubezni, s tem samim dejstvom strmoglavil vse zakone vladarjev, ki so se uveljavljali z nasilstvom.

Nauk ta se je razločeval od drugih naukov, izražajočih isto resnico, še v tem, da je s posebno jasnostjo in točnostjo naglašal, da je blagovestje ljubezni v ostrem nasprotstvu z vsakim že živjetim nasilstvom, plačilom zlega za zlo ali samohranitve s pomočjo zlega.

Blagovestje Kristovo je bilo, dasi ni vpletlo ničesar novega v sam nauk o ljubezni, ki so ga učili vsi modrijani stare dobe, važno v tem oziru, ker je, kazoč na nezdružljivost vsakega nasilstva z naukom o ljubezni, označilo bolj jasno, kakor vsi drugi nauki, važnost ljubezni v nje praktičnem pomenu.

VIII.

Krščanstva, kakor ga je učil Krist, večina poganških narodov ni mogla sprejeti zato, ker je rušilo poganško življenje zarobljenja večine po manjšini. Takrat so cerkveni učitelji predelali krščanstvo, združivši ga s sirovim židovskim naukom tako, da se je prilagodilo poganstvu in da je postalo glavna opora starega življenjskega ustroja.

Ljudje, boljši, prosvetljeni ljudje, so se sprva vdale tej prevari, a skoro so jeli razumevati, da so bili osleparjeni. Navdalo jih je ogorčenje na krščanstvo, preoblečeno v cerkvena oblačila, in jeli so je sovražiti tako, da so prevarjeni po njem ljudje, spominjajoč se vsega zlega, ki ga je ono zakrivilo nad njimi, še nadalje zametavali krščanstvo, dasi je jelo pravo krščanstvo polagoma smetati s sebe sebi tuja oblačila. Priznavali ga niso v njegovem resničnem pomenu, marveč so ga smatrali kot cerkveno krščanstvo.

Nauk Kristov je bil nauk ljubezni, ne dopuščajoč nobenega nasilstva v nobenem slučaju.

Tak je bil ta nauk vselej in tako se ga je umevalo, ko se je pojavil.

Sama enostavna, vsem dostopna resnica, izražena v krščanskem blagovestju, je bila v tem, da lahko ljudje udobneje živijo, ako se pokore zakonu ljubezni, kakor ako se upogibajo zakonu nasilstva.

Resnica ta je bila tako neovrgljiva za razum in tako lastna duši človekovi, da se ljudje, spoznavši to istino, niso mogli upirati, da bi je ne sprejeli.

Ko pa je nauk bil sprejet, a se je življenje nadaljevalo poprejšnjem zakonu nasilstva, nasprotnem čisti resnici, ne da bi se moglo prilagoditi odgovarjajoči istini, so vstali ljudje, ki se jim je stari način življenja zdel bolj udoben, kakor ravnanje po nauku in ti ljudje, ki so imeli oblast nad večino — vladarji in duhovniki — so jeli pačiti blagovestje, prilagodivši ga surovemu starožidovskemu nauku v svrhu, da bi ne bilo v nasprotju z obstoječim redom. In življenje ljudi, ki so samo po imenu sprejeli krščanstvo, se je gibalo v prejšnjem okvirju ne glede na to, da krščanstvo zametuje vse ono, na čemer je temeljil ves prejšnji državni red tako državnih, kakor glede mednarodnih in gospodarskih življenjskih pogojev.

Sprva so dogme, tajnosti, obredi, ki jih je izmislila cerkev, da skrije bistvo blagovestja, zadovoljevali verske težnje ljudi krščanskega sveta.

Čim bolj je propadalo življenje krščanskih narodov, osnovano na nasilstvu, in se vzporedno z njim širila prosveta, tem manj so mogle cerkvene teorije zadovoljevati verske težnje ljudi. Prišlo je končno do tega, da je bilo treba ljudem, ki so se priznavali za kristjane, izbirati med dvema stoloma: ali priznati resnico, določajočo namen človeškega življenja, in iz tega izvirajoče načelo o enem izmed raznih z vestjo in z zdravim razumom nezdružljivih, med sabo si nasprotujočih cerkvenih naukov, ki se nazivajo krščanski, ali pa priznati za temelj življenja obstoječo uredbo življenja, krščansko vero in vobče vsako religijo pa proglasiti za nepotrebno in za zgolj obremenjujočo, nadležno sestavino. In kr-

ščanski narodi, oziroma njih večina so si izbrali — eni javno, drugi ne javno, drugo zlo.

In evo, to nedostajanje vsake religije med ljudmi krščanskega sveta jih je tudi privedlo — nedvomno samo začasno — v ta divji položaj, v katerem se sedaj nahajajo.

IX.

Zdelo bi se naravno, da bi človek z nepokvarjenimi in neoslablimi duhovnimi silami, ki je prišel v nasprotje z državnimi zahtevami (davanje materialnega in krvnega davka itd.) vprašal sebe: »Zakaj naj izpolnjujem vse to? Jaz hočem na najboljši način preživeti svoje življenje, hočem delati, rediti robo, hočem sam odločevati, kar je za me udobno, koristno in kar mi je treba delati. Pustite me na miru in svojo Rusijo, Avstrijo, Francijo, Nemčijo, Britanijo, Srbijo, Bolgarijo, Finlandijo itd. Komur je to potrebno, ta se naj pokori ti Britaniji in Franciji, meni pa niste ti dve potrebni. S silo mi lahko vzamete vse, kar hočete, lahko me tudi ubijete, toda sam nečem in ne bom sodeloval pri svojem zasuzenju.« Naravno bi bilo, da bi postopal tako. Toda nihče še ne govori in nihče še ne postopa tako. Vendar pa so ljudje že jeli tako misliti in zato bodo kmalu pričeli tudi tako postopati.

Krščanska ljudstva žive že dlje nego sto let v položaju, človeka nevrednem: žive brez vsakega verskega pojmovanja svojega življenja. In čim dlje časa žive tako, tem naporneje in težavneje postane njih življenje na eni strani, na drugi strani pa se tem jasneje javlja v njih spoznanje tega zakona ljubezni, ki ga je človeštvo že zdavnaj predčutilo in ki ima zamenjati zakon nasilstva.

Jasnost tega spoznanja je po mojem mnenju dosegla v našem času tako stopnjo, da more in mora vsak sunek povzročiti probujenje narodov iz tega patriotizma in iz njega izvirajočega robstva, v katerem se sedaj narodi nahajajo.

Spoznanje, da se je stari zakon že preživel in dovedel ljudi do višje stopnje nespodobnega življenja in da potrebuje novi zakon svobode in ljubezni, ki je bil odkrit že pred tisoč let, svoje spremembe in svojega ureditvenja, je sedaj tako blizu ljudem ne samo našega krščanskega, nego vsega sveta, da lahko po mojem mnenju vsak trenutek vznikne probujenje iz te propalosti in iz tega suženjstva, v katero so narodi toliko vekov ukleпали in še uklepaajo samega sebe. Zakaj bodoči dogodki ogromne važnosti niso odvisni od zunanjih dejanj, ki jih lahko onemogočijo nepremagljive zapreke, marveč od človeškega spoznanja, ki je bilo vsikdar svobodno in ki ga ni mogla ničesar zadržati.

Kar je sedaj treba ljudem vsega sveta, ni zapadeno v kakršnihkoli velikih akcijah, težavnih borbah s silnejšim sovragom. Potrebno je samo eno naravno, vsakemu človeku lastno in lahko dejanje, ne dejanje, marveč samo volja vzdržati se vseh dejanj, ki so protivna spoznanju. Nič pa ne more preprečiti spoznanja in vzdržanja od dejanj, ki so protivna spoznanju.

X.

K delavcu, ki je dobro vedel za delo, ki mu ga je naročil gospodar, pride tuj človek in mu prigovarja, naj bi odložil gospodarjevo delo in delal protivno, kar mu je bilo naročeno, pokvarivši s tem docela gospodarjevo delo.

Kateri delavec, ki vé, da ga lahko vsak trenutek pozovejo k se spodarju, naj bo pripravljen s tem, ako ni blazen in ako je pripravljen? A vendar se z vsakim krist-

(Dolje v prilogi)

LISTEK.

„Boj na Kosovem polju“ v Podgorici.

(Spomini iz bohemskega življenja).

Napisal Leon Dragutinović.

Naša družba je gostovala s precejšnjim uspehom v Koturu. Nekega dne pa pride k ravnatelju črnogorski zastopnik kneza Nikole, g. Radamović in mu sporoči, da želi knez, naj bi naša družba gostovala v Podgorici, kjer bo knez slavil svoje krstno ime (slavo), zatorej bi dobro bilo, če bi se v Podgorici dajale gledališke predstave.

Moj »dični« ravnatelj je seveda takoj sklenil, da odpotujemo v Podgorico. Tako smo torej zopet potovali nazaj na Njeguš in preko Cetinja, Reke Crnojevića v Podgorico.

Pot od Njeguša do Cetinja je precej dolgočasna; skalovje in zopet skalovje, tupatam kakšna bajta, pred njo nekaj metrov nanešene zemlje, kjer sadijo vrli Črnogorci krompir in zelenjavo za hišne potrebe.

Toda pot od Cetinja do Reke Crnojevića je bajnovita. Takoj za Cetinjem se dviga majhno brdo, odkoder se odpira razgled, ki ga ne pozabim nikoli.

Tu se je narava odškodovala za vse skaline. Nad 40 kilometrov dolgo Skadarsko jezero se je prostiralo med skalovjem in čerami. Bilo je okrog osmih zjutraj; solnce je izhajalo od Skadra in ves Skadar je žarel v solnčnem svitu, kakor v bengalični luči. A pred nami je ležalo jezero, katero je vrli pesnik knez tako divno opisal v svoji pesnitvi »Pesnik in vila«.

Mirno je ležalo jezero med golimi gorami pred nami, kakor ogromno ogledalo, a tam daleč se je videla mala kneževa jaha »Danica«, v kateri se je knez vozil po jezeru.

Vsako leto pride na Cetinje mnogo Angležev, da si ogledajo to nebeško krasoto, kateri nikjer na svetu ni enake. Tudi takrat je bilo mnogo tujcev na hribu, ki so se v svojem jeziku divili krasotam veličastnega Skadarskega jezera.

In zopet je nastala vožnja po hribih in skalovju, toda vse dalje se vidijo krasni, ne eksploatirani gozdi, tudi lepo obdelana polja, njive in senožeti.

V notranjosti je Črna gora precej bogata; polagoma čisto izginje skalovje in tu se vidi rodovitna zemljišča in krasni vinogradi.

Popoldne okrog četrte smo prišli na Reko Crnojevića. Malo mestice, ki leži jako slikovito. Po sredi mesta teče Reka. Tu smo dali dve predstavi in nato odpotovali v Podgorico.

Reka Crnojevića je menda najbolj ceno mesto na celem širnem svetu. Goveje meso smo plačali oko (1 klg 25 dkg) po 12 vinarjev. Vino se je prodajalo takrat na kozarce po 2 vinarja in tudi žganje v kozarkih po 2 vinarja. Za kosilo smo se vedno združili po štirje in si kupili za 1 K 60 vinarjev celo jagnje.

Za kožo pa smo stržili 1 krono 20 vinarjev, torej smo štirje pojedli celo jagnje, katero nas je stalo le 40 vinarjev. Po kosilu smo si kupili vsak dva kozarca vina za 4 vinarje in kruha za 5 vinarjev. Torej smo imeli za 20 vinarjev kraljevsko kosilo.

Kaj poreče k temu kakšna dobra ljubljanska gospodinja?

Izvoza takrat Črnogorci še niso imeli nobenega, in so se pridelki morali doma potrošiti. Zato pa je umljiv tudi današnji boj Srbom in Črnogorcem za svojo luko, ker kdor pozna razmere, mora priznati, da je to v polnem smislu besede boj za »biti in ne biti«. Brez izvoza je Črna gora ubita!

Podgorica je največje mesto v Črni gori, toda vključ temu le velika vas. Nekaj oblasti, kasarne in drugih uradnih hiš, par gostilnic ter mnoge trgovine ti takoj pričajo, da je Podgorica trgovsko mesto. Ker leži že ob meji Albanski, je tu kupčija najraznovrstnejša. Na sejmu se vidi jo na prodaj najrazličnejše stvari. V

prvi vrsti pa tobak, volna in suho ovčje meso.

Monopol na tobak tedaj še ni bil upeljan, temveč so Albanezi in Turki prodajali tobak na oke. Skadarski tobak je najfinejši in ga kmetje v listih prodajajo po 1 krono 60 vinarjev oko (1 klg 25 dkg). Za rezanje pa se je plačalo 40 avst. Taka kakšen tobak? Najfinejši avstrijski se ne da primerjati s tem kmečkim proizvodom.

Na sejmu sem videl poleg Črnogorcev tudi mnogo Albanezov in Turkov v krasnih, pestrobojnih nošah.

Gledališče smo imeli v neki stari bivši kasarni ob Morači. Primitiven oder, par krp mesto dekoracij in tu smo igrali.

Čudno čuvstvo nas je objelo, ko smo izvedeli, da razen starega popa in par uradnikov nihče ni vedel, kaj je to gledališče. Prišli smo orat — ledino! Bili smo kulturonosi!

Stari pop je v nedeljo po masi povabil svoje vernike pred cerkev in jim tolmačil pomen gledališča: »To vam niso komedijanti,« je dejal, »temveč to je prosveta! Oni nam prikazujejo naše stare junake, take, kakršni so nekdanj bili.« Črnogorci so majali z glavami, — češ, to ne bo brez hudiča! »Torej nocoj vsi v gledališče, in videli bomo »Boj na Kosovem polju«,« — je dejal stari pop.

In prišel je večer predstave. Pred staro kasarno je stalo na stopni ljudi, ki so se tepli za vstopnice. Moj ravnatelj pa je sedel pri blagajnici v maski in obleki karja Lazarja in je s kraljevskim dostojanstvom pobiral po dve šestici od glave, a se vedno so prihajale raznovrstne trupe Turkov, Albanezov in Črnogorcev.

Pop je stal pri ravnatelju ob blagajnici in je tolžal svoje ovčice, da bo jutri zopet ista predstava. S težkim sremom so se vračali vrli Črnogorci domov, ne da bi bili videli carja Lazarja, Miloša Obilića in Vuka Brankovića...

Ravnateljev pozvonil, in zagrinjalo se dvigne. »Ah,« je mrgolelo po občinstvu. Predstava se je začela pod najugodnejšimi okoliščinami; pri vsem nastopu junaka Miloša Obilića je grmelo po gledališču vpitja in klicanja navdušenih Črnogorcev, — aplavza niso poznali. — In ko je prišel prizor, kjer Miloš Obilić zabode turškega sultana, je nastal pravi lom. Po gledališču je orilo: »Daj ga še enkrat! Daj, rotim te pri Bogu, daj ga še enkrat meni na ljubo, da bo vedel, kaj je Srbini!« — Ubogemu sultanu bi se slaba godila, in stari pop posređoval. »Nikar, ljudje! je zavpil — »saj ti ni pravi sultan, to je le igralec! On vendar ni kriv, da mora igrati to vlogo!« — Toda besede starega popa so bile zastojne.

janom postopa tako, ako se zahteva od njega dejanja, ki so protivna njegovi vesti in zakonu božjemu. Iz vsakega težavnega položaja se tako reši, ako se samo spomniš, da živi v tebi bog.

Povej samo ljudem jasno in odločno, kdo da so, pouči jih, kaj so učili vsi modri možje tega sveta in kaj je učil Krist: da živi v vsakem človeku svoboda, eden in isti v vseh večni duh, sin božji, da človek ne more niti gospodovati niti robovati in da se ta duh javlja edino v ljubezni. Pouči o tem ljudi (ljudje so že itak pripravljeni k temu spoznanju) in deluj v tem smislu, ali vsaj ne deluj protivno temu spoznanju in to prosto, mirno sredstvo odpravi vse težkoče ne samo v Bosni in Srbiji, ampak v vsem krščanskem svetu, a ne samo v krščanskem svetu, marveč v vsem človeštvu.

Prepričaj živo ljudi o tej čisti resnici in deluj v tem smislu in prenehale bodo vse grozovitosti, pod katerimi sedaj trpi človeštvo: Ne bodo več zatirali narodi drug drugega, ne bo več vojn, pogibelji in propadu posvečeni ljudje se ne bodo več pripravljali na vojne, konec bo smešnih prevar konstitucije, zavojevanj dežela in zarobljenj ljudstev, ljudje ne bodo več sodili nad ljudmi, po svoji strogosti in po svoji gluposti grozna kaznovanja ljudi po ljudeh bodo odpadla, ne bo več verig in ječ, odpravljeni bodo smrtna kazna, lena, propala manjšina ne bo več gospodovala nad zasluženo, še ne propalo večino, ki stremlji in je sposobna k razumnemu življenju. Vsak človek naj spozna svojo človeško dostojanstvo, naj se v življenju ne pokori zahtevam tujih ljudi, naj ne dela tega kar od njega zahtevajo ljudje, ki smatrajo sebe za poklicane, da stavijo nanj zahteve, protivne njegovega moralnemu prepričanju: ne izročaj v obliki davkov tujim ljudem svoje delo, ne sodeluj pri nabiranju teh davkov pri drugih, ne pripuščaj ljudem pravice te soditi, a tudi sam ne bodi udeležen pri sodbah in raznovrstnih nasilstvih, ne smatraj nobenega naroda za svojega, a glavno, ne služi v vojski, ne bodi udeležen pri nobenih pripravah za poboje — samo deluj tako, kakor zahteva sree in razum vsakega kristjana.

In mahoma se končajo vse težkoče in beda, pod katerimi trpe ne samo Bošnjaki, Hercegovinci in Srbi, nego vsi zatirani, nesrečni, nemetni, brezposelni in izmučeni ljudje vsega sveta.

XI.

To, kar imenujemo v naših časih patriotizem, je zgolj na eni strani znano razpoloženje, ki ga vztrajno pospešujejo in podpirajo med narodi šola, religija in podkupljeno časopisje v smeri, ki jo potrebuje vlada, na drugi strani pa mimogredoči, izključno s sredstvi vladajočih razredov vzdrževani pokret po pravstvenem in umstvenem nivoju nižjih narodnih slojev. Patriotizem zatiranih narodov v tem oziru ni izvzet. Ta prav tako ni lasten delavnim masam, marveč jim je umetno inspiriran po višjih slojih.

Ne more se vedeti, če je to, kar se človeku zgodi, njemu v korist ali škodo. Ena edina, za kar se ve, je človeku koristna. Ljubezen do ljudi. Ljubezen ti vsikdar gotovo podeli srečo v življenju. Bog je hotel, da bi bili srečni, zato je nam vdahnil poželjenje po sreči; toda on je hotel, da bi bili mi vsi skupaj srečni, a ne samo posamezniki. Zato se nahajajo tudi nesrečni ljudje, ker teže ne po skupni, marveč po separati sreči. Največja sreča za človeka je biti ljubljen, zato je tudi človeku vdahnjeno to hrepenenje. Da bi pa bili ljubljeni, je očitno potreba, da sami ljubimo.

— »Ubiti se ga mora,« je klicalo občinstvo, »ubiti vsakega, ki tako nesramno obrekuje našega junaka!«

Navzoči Turki so bili užaljeni in nikdar več niso prišli v gledališče. Končno se je posrečilo po dolgem posvetovanju in tolmačenju starega popa, da so se Črnogorci nekoliko pomirili.

Ali kaj zdaj!

Takoj po tej sceni je prišla moja, še hujska scena, — in izjavil sem ravnatelju, da — bom igral tega prizora. Igral sem namreč Vuka Brankovića, črnega izdajalca domovine, ki v odločilnem trenutku ostavlja Srbe in s svojo vojsko zbeži k Turkom. Ravnatelj mi je zatrjeval, da se mi ne bo nič zgodilo, naj le igram, in končno sem se vdal. Dvignilo se je zagrinjalo.

Komaj pa sem izustil prve besede in bil pripravljen izdati svojo domovino, »je zagrnelo po gledališču: »Ubijmo ga!« — »Ubijmo izdajalca!« — In letelo je na oder, kar je kdo imel v rokah. Vsa sreča je, da nismo imeli stolov v gledališču, sicer bi vsi zleteli name na oder! Priletelo pa je mnogo čibukov, kap in drugih reči! Jaz sem bil obupan, prebledel sem in — onemel.

Morali smo spustiti zagrinjalo, toda nekaj Črnogorcev je pridrlo na oder in so me iskali. Jaz pa sem hi-

»Če je to tako, je treba v svrhu, da se vse to uresniči in da se predrugači ves ustroj človeškega življenja, da bi se po tem ravnali ne po edinci, ne nekateri, marveč vsi ali večina. Toda dokler večina ne bo tako umevala življenjskih teženj, se življenje ne bo predrugačilo.« Tako govorje ljudje in žive dalje, kakor preje, v nasprotju z zdravim smislom in spoznanjem.

Tako pa govorje ljudje, nahajajoči se pod vplivom patriotizma in državnega praznovanja. Takim ljudem se zdi, da je človek nemisljiv izven države, da je človek, preden postane človek, član države. Taki ljudje pozabljajo, da je vsak človek, preden postane Avstrijec, Srb, Turk, Kitajec, — človek, to je razumno, ljubeče bitje, katerega poklic ni v tem, da bi branil ali rušil srbsko, turško, kitajsko, rusko državo, marveč edino v tem, da izpolni svoje človeško zvanje v tem kratkem trenutku, ki mu je usojen ga preživeti na tem svetu. Evo, to edino govori človeku nauk Kristov. Blagovestje mu govori o tem njegovem večnem zvanju in zato ne ve, ne more in neče vedeti za njegov časi, slučajni položaj v državi ali zunaj države, v kateri se lahko človek nahaja v gotovi historijski dobi.

Gre namreč za to, da je država fikcija, zakaj države kot nekaj realnega nikdar ni bilo in je ni. Realno je eno edino: življenje človeka in ljudi. In ta realnost je v takšni meri očitna in jasna vsakemu človeku, da ne morejo nobene okolnosti, v katere bi lahko prišel, uničiti njegovega spoznanja zanj v prvi vrsti važne realnosti.

Čudno je to, da žrtvujejo ljudje tej slučajnosti, tej fiktivnosti, ki je sedaj taka, a jutri drugačna, ki pa v nobenem slučaju ne more ostati takaka, kakršna je bila, edino realnost, ki jo imajo v sebi. Kristov nauk odkriva človeku takšno zvanje in takšen blagor, ki se ne more primerno spremeniti z nobeno zunanjo naredbo. Ta nauk ne govori o tem, kakšna bo bodočnost za zbor ljudi, ki se nazivajo narode, države, in tudi ne more govoriti o tem, ker nihče ne ve in ne more vedeti tega. Govori samo o tem, kar ve in čuti vsak, da se iz tega, ako človek sledi svojemu zakonu edinstva in ljubezni, ne more roditi ničesar drugega kakor dobro. Ljudje govorje: »Vlade ne trpe takšne nepokorščine, neizpolnitve njih zahtev in bodo kaznovali vsakega nepokornika.« Toda prvič: Človeku, priznavajočemu dobroto v izpolnjevanju zakona ljubezni, ki mu ga jedrkrist Krist, ne morejo biti tuje nobene kazni, ako on res veruje v oznanjenemu zakonu življenja, ki mu deli dobrote. Drugič: Strahovanje ljudi z grozotami, ki jih bodo izvrševali ljudje, ki ostanejo v državnem ustroju, ni tako strašno, kakor se zdi, če zaradi tega ne, ker ljudje, ki se drže državnega praznovanja, predpostavljajo, da so vlade neke vrste abstraktna bitja, ki imajo v sebi posebna svojstva in ki izvajajo svoje odločitve s takisto posebnimi, nadčloveškimi silami. No, takih bitij ni.

Ako bodo ljudje, ki so se odpravljali nasilnim dejanjem, postopali, kakor se spodobi kristjanom, in ne bodo vršili nad nasilniki ničesar razen ljubezni, bodo vedno bolj in bolj izginjali ljudje tako med državnimi voditelji, kakor med izvrševalnimi organi, ki bodo ropali, mučili, morili ljudi, ki so v imenu ljubezni pripravljali raje trpeti pod nasilstvom, kakor se ga zakriviti. Razume se, da ti ljudje, ki se nazivajo vlade, lahko

neprestano kaznujejo ljudi radi neizpolnjenja svojih zahtev, dokler erparjo opravičenje svojih dejanj iz grozovitosti in zločinov napram onim, zoper katere nastopajo, toda ljudje, naj se že imenujejo cesarji, krovniki, sodniki, generali, guvernerji, policisti — so vendarle vključili temu ljudje in ne smemo si predstavljati takih niti cesarjev, niti sodnikov, niti krovnikov, niti vohunov, na katere bi ne delovala resnica in ljubezen, v katere imenu ljudje krotko prenašajo nasilje in se protivijo udeležiti se nasilstva.

XII.

Govore: Človek se more truditi samo za svoj blagor. Zato ne more žrtvovati svoj blagor v blagor drugim ljudem. To bi bilo resnično, ako bi si človek, žrtvujoč svoj telesni blagor, ne pridobil neprimerne večje dobro. Človek, v ljubezni se trudeč za blagor drugih, si pridobiva največje dobro.

Patriotizem, v pravem, jasnem in nedvomnem pomenu svojem, ni ničesar drugega za vladajočim kakor orodje v doseg svojih samopasnišnih ciljev, za vladane sloje pa je odpoved od človeškega dostojanstva, razuma in vesti, suženjsko podrejenost sebe onim, ki imajo v rokah oblast.

Patriotizem je robstvo. Patriotizem je morda bil blagotvoren v starem času, ko je zahteval od človeka, da je služil najvišjemu, človeku tega časa dostopnemu idealu očetnjave. Kako pa naj bi patriotizem blagotvoren v našem času, ko zahteva od ljudi naravnost nasprotno temu, kar tvori ideal z našo vero utrjenega javnega mnenja, ki ne priznava enakosti in bratstva vseh ljudi, marveč priznava samo eno državo in eno narodnost, ki naj gospoduje nad vsemi ostalimi!

In zato, ako mene vprašujejo za svet, kaj naj počno, ako me vpraša za svet Ind, kako se naj bori z Anglijo, Srb, kako se naj bori z Avstrijo, Perzijo ali Rus, kako se naj bori proti svoji perzijski, ruski nasilni vladi, mu dajem na to samo eden odgovor (ni mi mogoče, da bi ne veroval, da bi to eno ne bilo spasonosno vselej in za vse.) Odgovarjam to eno: Treba se je z vsemi silami osvoboditi pogubnega praznovanja v patriotizmu in državo; vsak človek naj pride do spoznanja svojega človeškega dostojanstva, ki ne pripušča kršiti zakona ljubezni, ki odklanja vsako gospodstvo, vsako suženstvo in ki zahteva, da se opusti samo to, kar podpira ono zlo, pod katerim trpi človeštvo.

Kaj je torej treba storiti Bošnjakom, Hercegovincem, Indom, Srbom, Rusom, Švedom in vsem onim narodom, ki so izgubili svoje človeško dostojanstvo?

Vsem eno in isto to namreč, kar je rekla srbska mati svojemu sinu: živeti po zakonu božjem in ne po zakonu človeškem.

In kako lahko, prosto in možno je to za vse ljudi, katerih spoznanja se ni popačila ono, ki se imenuje politika in znanost.

K sreči spoznanje večine, zlasti med slovanskimi narodi še ni popačeno in večina preprostih delavnih ljudi »ne sont pas encore asservants pour raisonner de travers«, ti ljudje lahko razumejo to preprosto, človeškemu srečo tako blizu resnico, da se v vsakem človeku nahaja eden in isti duhovni izvor in da se vsled tega človek ne more pokoriti volji drugega človeka ali drugih ljudi in naj se ti imenujejo cesarji, skupščine, krovniki, parlamentari, policijski organi itd. Pokori se naj človek samo temu enemu višjemu zakonu ljubezni, ki daje višje dobro ne samo posameznemu človeku, nego tudi vsemu človeštvu.

Samo ako ljudje spoznajo v sebi višji duhovni izvor in iz tega izviračoč zavest svojega pravega človeškega dostojanstva, se lahko osvobodijo in se bodo osvobodili od robstva. In to spoznanje že živi v človeštvu in lahko vsako minuto stopi na plan.

Jasna Poljana, dne 5./18. novembra 1908.

Protestni shod v prid nemškemu odvetniku v Celovcu.

Pred nekoliko meseci smo že poročali o nekem protestnem shodu, na katerem se je zborovalo — bili so večinoma nižji uradniki od sodišč, finance in tisto krdo trgovskih pomočnikov, ki vedno delajo nemir — direktno hujskalo proti slovenskim odvetnikom v Celovcu. Takrat je bil referent dr. Knappitsch, ki je v neki pravdi svoj čas že dokazoval, da ne zna dosti slovenščine, ki pa je sedaj prav vesel, če prihajajo k njemu slovenski klienti iz Podjunske doline.

Stara reč je seveda, da se sme v Celovcu javno pozivljati na bojko Slovencev. »Freie Stimmen« so opetovano po imenu imenoval nemške stranke, ki hodijo k slovenskim advokatom, jih grdile na različne načine, in opetovano pozivljale Nemce, naj ne gredo k slovenskim odvetnikom.

Tudi sedaj pozivljajo v mnogih člankih na bojko slovenskih trgovcev, obrtnikov in odvetnikov. Toda državno pravdnstvo ne najde nobene povoda, da bi v tem oziru postopalo. Skrajni čas je, da bi kak poslanec posvetil v to gnezdo državnopravniške samovoljnosti!

Takratno hujskanje nemškim odvetnikom še ni zadostovalo. Z zavistjo in jezo opazujejo, da imata slovenska odvetnika še svojo klijento, in še bolj se bojujejo, da bi se sedaj ne spametovali tudi koroški Slovenci in pustili zastopnikov, ki jih ne razumejo.

V sredo, dne 16. decembra, je sklical nemški »Volksverein« novo zborovanje, in sicer, čujte in strmite! proti slaviziranju sodišč.

Dasiravno ti gospodje dobro vedo, da so v prejšnjih letih, posebno pod dr. Krautom, v vseh nemških krajih na slovenske vloge vedno odgovarjali slovenski, in sicer ravno tako sodišče v Celovcu, kakor sodišče v Beljaku; dasi ti gospodje dobro vedo, da so celo notarji legalizirali slovenski in da so bili vpisi v zemljiške knjige pri slovenskih vlogah popolnoma slovenski, — se sedaj hinavsko razburjajo samo zaradi tega, ker je deželno sodišče v Celovcu proti sklepu okrajne sodnije v Celovcu dopustilo slovensko tožbo proti neki tvrditi v Celovcu. Kar je bilo vedno jasno in samo ob sebi umevno, da smejo vlagati pri sodišču v Celovcu, kakor tudi pri drugih sodiščih z mešanim prebivalstvom, slovenske vloge, to je naenkrat hotelo prepovedati okrajno sodišče v Celovcu, oziroma neki skrajno nemško-nacionalni sodnik. Opetovano so že razsodila razna najvišja sodišča, da mora sprejemati celo magistrat celovški slovenske vloge, ravno tako kakor jih mora sprejemati deželni odbor, ali kakor jih mora sprejemati sodišče v Beljaku itd.

Samo sedaj se je naenkrat našel sodnik, ki trdi, da ima prebivalstvo celovškega mesta pravico upirati se proti dvojezičnosti, ker je Celovec nemško mesto, in pa tudi zaradi te-

ga, ker Slovenci tega okraja pismenega slovenskega jezika itak ne razumejo.

Ta za razmere značilna, sicer pa jako smešna odločba sodnika, ki je hotel ustvariti s to sodbo velepolitičen čin, očitno na komando celovških mogotcev, seveda ni bila vzdržljiva.

Predsedstvu deželne sodnije v Celovcu se gotovo ne more očitati, da bi bilo v narodnem oziru popolnoma pravično, ker se po sedanji praksi niti ne izvršuje več natančno jezikovnih naredb, ki so izšle do leta 1882. Kar je bilo že v stalni praksi, to se zopet prepoveduje, in nobene besede ni mogoče več dobiti pismenim potom od deželnega ali okrajnega sodišča v Celovcu. Z neko posebno vmeno se sedaj zavrača slovenščina pri teh sodiščih, dasiravno so tudi ta sodišča v prejšnjih časih, brez ugovora izdajala rešitve v slovenskem jeziku, in sicer sklepe ravno tako kakor razsodbe, in dasiravno so pri teh sodiščih celo pisali slovenske zapisknike.

V tem oziru bi bil skrajni čas, da državni poslanci vendar enkrat, posebno sedaj, ko so združeni, z vso silo nastopijo, če že ne za to, da nam pridobijo novih pravic, pa vsaj za to, da se varuje to, kar smo že imeli.

Vzlic temu torej, da deželno sodišče in njega predstojništvo postopa proti nam skrajno sovražno, je moralo zgoraj omenjeni sklep predrugačiti, in sicer iz enostavnega razloga, ker so se v tem oziru že izrekla popolnoma jasno višja sodišča.

Proti temu torej je nastal ves ta novi upor, katerega se je — in to vemo popolnoma natančno — netilo od marsikaterega gospoda sodnika samo zaradi tega, da bi se odpravila dvojezičnost.

Boječi se za svojo slovensko klijento, si nemški odvetniki sami niso upali nastopiti na tem shodu. Nastopil je kot glavni govornik in referent neki mladi koncipient dr. Mesinjerja, ki ima tudi mnogo slovenske klijente. Na dolgo in široko je oglašoval smešno utemeljitev prve instance, katero je seveda imenoval v zornem in vseskozi premišljeno delo. Utemeljitev druge instance ta gospod seveda ni prebral, ker se je bal, da bi zborovalci izvedeli resnico.

Potem pa se je začela hujskarija. Razlagal je posebno, kakava škoda nastane trgovcem, ako bi obveljal ta sklep deželnega sodišča celovškega (ki je bil notabene vedno v veljavi), in kako bi trpel na ta način vs promet. Če ta sklep obvelja, potem se bodo morali učiti sedanji nemški dijak, če hočejo priti k boljšemu kruhu, slovenščine. (Aha tu pes taco molli!) Ker pa slovenščine ne zmoro, bi bili oškodovani.

Prišel je seveda ta gospod tukaj s staro obrabljeno frazo, da Slovenci na Koroškem sploh ne razumejo takozvane »nove slovenščine«, in da so torej tudi Slovenci sami oškodovani (kaka skrb!). Samo slovenski odvetniki baje hočejo vsiliti slovenske vloge, dočim Slovenci sami zahtevajo nemške (bržkone pri dr. Mesinjerju, ki slovenskega ne zna!).

Strašil je tudi s tem, da se nastanijo v Celovcu slovenski obrtniki in s podobnimi takimi frazami, katerim se mora smejati vsak, ki zna sploh misliti.

V njegovi družbi je marširal seveda tudi znani urednik »Freie Stimmen«, Lackner. Ta list, katerega nemški klerikalci izpodirajo na celi črti in ki, dasiravno glasilo nemške ljudske stranke na Koroškem, komaj izhaja dvakrat na teden, se v

Na rodni hleh.

Povest; spisal [Fr. Rant.

(Dalje.)

... In kaj je smrt? Ali je res kaj hudega, res kaj takega, da se je treba bati. Nič hudega ni smrt in nič se je ni treba bati. Vsakdo ve, da pride enkrat ura, ko pade v smrtno brezno. Nobena stvar ni tako gotova, kakor da mora vsak umreti. Pa vendar ne misli nihče na smrt. Veseli smo lahko mnogo let in dan na dan, dasi stoji smrt vedno za vratmi, trdimo se z delom zase, za svoje, za narod in domovino, čeprav vemo, da nam sledi smrt neprestano. Nikomur ne vzame misel na neizogibno smrt veselja do dela, do pridobivanja, do življenja. — Kaj naj bo torej na smrti hudega in strašnega? Nič ni hudega in nič ni strašnega, le konec je življenjski poti. Kdor je na svetu opravil svoje, bo lahko umrl in vsaka smrt mu bo sladka.

Tedaj pa je zašumelo pred hišo in šum je prodril v gostilno. Vsi pogledi so se obrnili k oknu in potem k vratom. Nihče ni vedel, kaj da je in vsem je bilo tesno. Pripovedovalec je umolknil, poslušalci so vstajali — in zdaj se je pri vratih prikazal mož izpehan in plahih oči in je zaklical:

»Komisar se je obesil — pri cesti na kostanju viši.«

Vse je prestrašeno zavrnilo, samo pripovedovalec Magajna je molče pokimal, kakor bi hotel reči, »saj sem slutil, da je smrt v bližini.« Anica pa je stisnila v nemi grozi obe roki k sreu in v mislih si je rekla: »Kakor sreč in stisli.«

Ljudje so pobegnili iz gostilniške sobe in tekli so, kakor da bi bilo mogoče obešenca še rešiti življenja. Sneli so ga z drevesa in nesli so ga nazaj v mesto, v katero je prišel sren, zdrav in vesel in kjer je bil prišel ob srečo, ob zdravje in ob življenje.

V hipu je tudi vse mesto vedelo, kaj je pognalo okrajnega komisarja Pettega v smrt. Vsi so zdaj vedeli, da ima gospa Petteg tajno ljubezensko razmerje z dr. Brnotom, dočim so se prej vsi delali, kakor bi nihče ničesar ne vedel in kakor bi bil prepričan, da je kaj takega popolnoma izključeno.

Marko Košan se je prvi domislil, da je treba gospo Petteg obvestiti o nenavadnem samomoru njenega moža. Spomnil se je, kako je kake poldrugo uro poprej gospa Petteg zasepela Brnotu na uho »ob polu devetih — vse je v redu« in ustrašil se je, da bi ga kdo prehitel ter dobil pri gospe njenega ljubimca. Že zaradi Anice se mu je zdela, da mora

tro slekel garderobo in si odtrgal brado tako, da me niso mogli več izpoznati. Takoj sem z njimi skupaj iskal »črnega izdajalca.« Kaj bi bilo iz mene, da so me našli, ne vem!

Končal se je zadnji prizor, in Črnogorci so se jokali nad izgubo srbskega carstva; Milošu Obiliću pa so poljubljali roke.

Ko smo odhajali iz gledališča, čakala je še vedno razburjena množica hudodeleca Brankovića.

Stari pop ni imel več nobenega vpliva. »Tudi ti nisi boljši od njega,« so mu klicali. »Zakaj braniš izdajalca, katerega bi moral vsak pošten Črnogorec ubiti?«

Tedaj smo mi prišli na ulico in en Črnogorec je pristopil k ravnatelju in mu rekel, da naj jim prepusti izdajalca. »Ni ga več med nami,« — je odvrnil ravnatelj — in razšli so se.

Pri večerji so se tovariši smejali moji nezgodi. Nekateri Črnogorci pa so me spoznali in niso več hoteli ostati v gostilni, kjer sedi »izdajalec«.

Razšli smo se v svoja stanovanja in s težkim srcem sem zaspal.

Drugega jutra pa me je zbudila moja gospodinja, pri kateri sem stanoval, in mi energično odpovedala stanovanje. — Takoj morate iz hiše,« — je dejala, — »takih lumpov, kot ste vi, ne trpim pod svojo stre-

ho.« — Zaman sem ji dokazoval, da sem igral le vlogo in da nisem izdajalec. Ni si dala dopovedati.

Oblekel sem se in iskal drugo stanovanje; toda zastojni, nikjer nisem mogel najti stanovanja; nihče ni maral pod svojo streho hudega izdajalca.

Usmilil se me je končno stari pop in me vzel k sebi na stanovanje in hrano.

Mojim tovarišem pa se je dobro godilo, najbolj je junaku Milošu Obiliću. Povsod so ga vabili na dom, v kavarni ni trebal plačati kave, tudi v gostilnah je dobival vse takorekoč zastojni. »Živio junak!« so ga pozdravljali. »Pojdiva no na kozarec vina,« — in so ga vabili, trgli so se, kdo ga bo prej počastil.

Moj prijatelj M. Milovanović, (sedaj član oeseškega gledališča), se je imenito počutil med hrabrni Črnogorci, jaz pa nikoli več nisem hotel igrati Vuka Brankovića in še danes me navdaja strah, kadar se tega spominjam. Če bi me bili bratje Črnogorci dobili tisti večer, bi me danes gotovo ne bilo več med živimi.

Cenjenega čitatelja pa zagotavljam, da vse, kar sem pravkar pripovedoval o svojih doživljajih v črnogorski Podgorici, nikakor ni plod domišljije, temveč je čista in gola resnica.

zadnjem času odlikuje po »finih« vedno svoboden teren, vsakomur članki, kateri celo lastnim prista-
čam tako presedajo, da se marsikate-
ri odlični nemški gospod sramuje
javno priznati, da je ta list čital.

Tudi ta Lackner je torej svetil
s svojo modrostjo in vedel povedati
še to, česar g. koncipient dr. Messi-
nerjev seveda iz stanovskih ozirov
ni mogel povedati. Lackner je nam-
reč popolnoma javno pozivljaj na
bojko proti slovenskim odvetnikom,
katere je imenoval »landesfremde
Hetzere«, in strašil z naraščanjem
slovenskega vpliva, slovenske indus-
trije, slovenskih denarnih zavodov
itd. (Da bi le bilo res!)

Končno je celo prišel do prepri-
čanja, da se nevarno množijo tudi
slovenski obrtniki v Celovcu in da
zna prevladati slovenski element ce-
lo v Celovcu (grozno!).

Ko se je nekaj časa ta možiček
strašil samega sebe in zborovalce, se
je končno ojunčal in se spomnil, da
je vendar še precej Nemcev, in sicer
ne samo na Avstrijskem, ampak celo
toliko in toliko milijonov v nemški
državi, ki kulturno podpirajo Nemce
v Avstriji, tako, da jim še ni treba
obupati. (Ach, die rollende Mark!)
Zadnji stavek o podpiranju je zboro-
valce posebno navdušil, da so »iz-
vrstnemu govorniku« čestitali vsi
navzoči in hajlanja ni bilo konec na
kraja.

Predlagana resolucija se obrača
proti sloveniziranju koroskih sodišč
in zahteva se takojšnja odpomoč.

Pripomniti je samo, da so pova-
bili tudi nemškega ministra-rojaka
dr. Schreinerja k temu zborovanju
in to tudi po vseh oglasih ostentativ-
no naglašali. To je bil menda tudi
vzrok, da je bilo precej zborovalcev.
Toda nemškega ministra ni bilo in
tudi ni poslal oprostilnega pisma.
Končno so seveda po ulicah hoteli
demonstrirati in se delati razburje-
ne. Zapeli so parkrat »die Waecht am
Rhein« pred deželnim sodiščem in
pred deželno vlado. Gospod župan
Neuner pa je bil že poprej naročen,
da pride ljudstvo »pomirjevati«, kar
se je seveda tudi zgodilo.

Pozivljamo še enkrat našo dele-
gacijo, da sodne razmere na Koro-
škem, in posebno delovanje nekat-
rih gospodov na pristojnem mestu,
postavijo v pravo luč, ker sicer zna
še priti do tega, da nam nemško-na-
cionalni sodniki zavrnejo sploh vsa-
ko slovensko vlogo.

Obrtni vestnik.

Obrtna novela in njen vpliv.
Debelo leto je tega, kar je pretežni
del določb obrtne novele zadobil ve-
ljavnost. Po tem razdobju si je moč
že napraviti nekoliko sodbe o tem,
kako se je izkazal premenjeni obrtni
red v praksi. Če se pomudimo naj-
prej pri trgovini, potem je treba
imeti pred očmi, da je bistvo refor-
miranega obrtnega prava v tem po-
gledu dano v uvedbi sposobnostnega
dokaza za trgovino. Odkar je trgovina
z mešanim blagom, s špecerij-
skim, kolonialnim in materialnim
blagom vezana na sposobnostni do-
kaz, se je odločno že pokazalo v tem
kratkem razdobju, da je sposobnost-
ni dokaz za trgovino važno obrambno
sredstvo, ki v znatni meri prepre-
čuje strokovno neizvežbanim ose-
bam vstop v trgovino. Sicer se tudi
po obrtni noveli ne zahteva sposob-
nostnega dokaza za vse stroke de-
tajlne trgovine, razen više naštetih
štirih vrst trg. ter trg. s knjigami in
muzikalijami, je vsa ostala detaljna
trgovina kakor na primer trgovina
z manufakturnim, galanterijskim,
norimberškim blagom, z drobinami

o Pettegovem samoumuru kar najhi-
treje obvestiti vdovo in Brnota ter
ju ločiti, še predno pride kdo drugi
v hišo.
Tekel je kar je mogel čez trg in
planil v hišo, kjer je stanoval Petteg.
V »sobi za tujce«, ki si jo je bi-
la uredila gospa Petteg, dasi jo je
kvečjemu dvakrat ali trikrat na leto
kdo obiskal, sta se mudila dr. Brnot in
njegova ljubica. Oba sta bila skraj-
no pomanjkljivo oblečena. V tej so-
bi se jima ni bilo bati, da bi ju mo-
gel kdorkoli presenetiti, kajti soba
je imela dva izhoda: ena vrata so
vodila v Pettegovo stanovanje, dru-
ga pa na lesen hodnik, s katerega so
bile posebne stopnice na vrt.
Že poldrugo uro se je mudil Br-
not pri svoji ljubici, že poldrugo uro
je pil njene poljube in še ni nič mislil
na odhod. Sedel je na zofi in držal
bujno, ljubezni željno ženo na svojih
kolenih.

»... Gospa prosim, gospod...«
Rahlo trkanje na vratih, vode-
čih v stanovanje, je spremljalo te
besede premetene služkinje, ki je
stala ves večer na straži.

Brnot je planil pokonci in naglo
pograbil svojo obleko, da bi pobe-
gnil na vrt. Gospa Petteg je hitro
oblekla svoje nočno krilo.

»Kaj je?« je vprašala, zapenja-
joč svoje krilo. »Moj mož!«

»Ne... gospod Košan je prišel
... pravi, da mora z vami koj go-
voriti... ve, kdo je tu...«

Brnot je bil, držeč svojo obleko
pod pazduho, že prišel do vrat, ki so
vodila na vrt. Čuvši te besede, je ob-
stal.

»Ah — Košan — vrli in naivni
župan topolski... no, če ve vse, se
vsaj ni treba ženirati.«

In mirno je položil suknjo in te-
lovnik na bližnji stol ter se začel si-
cer nekoliko nervozno, ali vendar ne
prenaglo oblačiti.

Gospa Petteg se je bila tako pre-
strašila, da se ni mogla ganiti. Po-
stetja je bila razmetana, vse je izda-
jalo, kaj se je v tej sobi godilo, a
vendar ni gospa imela toliko pre-
udarnosti, da bi bila vedela kaj sto-
riti.

»Le pripeljite gospoda Košana,
našega čestitega župana,« je cinično
ukazal Brnot pred vratmi stoječi
služkinji, dasi še ni bil gotov s svojo
toaletto.

Čez trenotek se je prikazal Mar-
ko na pragu sobe. Z enim samim po-
gledom je premočil vso sobo in spo-
znal situacijo.

»Oprostite gospa... toda...«
»Le vstopi,« je skoro sirovo uka-
zal Brnot, »in zapri vrata.«

Le trenotek se je obojavljaj.
Marko, potem je izpolnil Brnotovo

novela razširila delokrog obrtnim
zadrgam, pomnožila njih pravice in
s tem povečala njih pomembnost in
praktično vrednost. Zadruga so po-
stale važen faktor v obrtni upravi.
Širjenje zadrugne organizacije je ve-
selo znamenje, zakaj izpričuje sta-
novsko probujanje in napredek sta-
novske zavednosti. Stanovske orga-
nizacije so izhodišča, izkušnje uče,
da jim kmalu potem slede skupne
gospodarske naprave na zadrugni
podlagi, ki so poleg potovalnih uč-
nih tečajev za rokodelske mojstre,
najuspešnejša sredstva za izboljšanje
često tako slabih produkcijskih po-
gledov v malem obrtu. Obrtništvo je
sedaj že v mnogih krajih izprevide-
lo, da imajo zadruga kot oficialno
priznane zastopnice obrtnikov važne
pravice, od tod prihaja, da se obrtni-
ki rajše odzivajo pozivom za usta-
navljanje zadrug in da se z večjim
zanimanjem udeležujejo zadrugnega
delovanja. Povsod seveda niso raz-
mere enake, mnogokje je vse še osta-
lo v starem zimskem spanju. Na po-
lju obrtnega šolstva so določila obrt-
ne novele prav ugodno učinkovala,
res potrebno je bilo, poostriži disci-
plinarna določila glede obrtno-nada-
ljevalnih šol. Ob nedostajanju pri-
mernih disciplinarnih sredstev je bi-
lo prejšnja leta učiteljem tako kakor
vodstu, težko vzdržati veljavo in av-
toriteto napram tistim obrtnim učen-
cem, ki se zlepa absolutno niso dali
ukloniti. Od srede februarja letoš-
njega leta so zadobile veljavnost tu-
di one določbe obrtnega reda, ki, ho-
teč dvigniti strokovno - obrtno iz-
obrazbo rokodelskega naraščaja, uva-
gajo obvezne pomošniške preizkuš-
nje za rokodelske vajence, ki so do-
vršili vajensko dobo. Veliko število
preizkuševalnih komisij se je usta-
novilo v naših krajih za vršitev teh
preizkušenj pri obrtnih zadrugah, v
Ljubljani pa obstoja vrhu tega še
oblastvena preizkuševalna komisija,
namenjena za celo kronovino, ki po-
služe v prvi vrsti za vajence po to-
varniških podjetjih in za take vajen-
ce, katerih učni gospodarji niso čla-
ni nobene zadruga. Konstituiranje
teh uredb se je izvršilo gladko in ob
hvalevrednem zanimanju rokodel-
skih mojstrov. Preizkušnje se vrše
gladko in doslej ni prišlo do nobene-
ga primera, ki bi se ga smelo nava-
jati za razlog proti izvedljivosti teh
preizkušenj. V tem sumaričnem pre-
gledu naj bo izrečena še želja, da bi
se tudi pomošniški vseh vrst v bližnji
bodočnosti oprijeli prilike za organi-
zacijo, ki jim jo nudi obrtni red. V
tem oziru doslej pri nas ni pravega
odziva. Po dovršitvi, odnosno izpo-
polnitvi organizacije obrtnega in tr-
govskega pomožnega osebja v okvi-
ru obrtnih zadrug in gremijev bo da-
na podlaga, da se marsikatero sporno
delovno in mezdno vprašanje uredi
mirno in pogodbeno v ožjem krogu,
ne da bi morala nasprotstva v kaki
stroki zadobivati večji obseg, pro-
vzročati kvarne razpore in hromiti
redni tek obratovanja.

Dr. F. Windischer.

Če prestopimo k obrtu, potem je
v prvi vrsti omeniti, da je od lan-
skega poletja naprej hitro napredo-
val razvoj obrtno-stanovske organi-
zacije. Število obrtnih zadrug v na-
ših krajih se je namnožilo, zanimiva
in opombe vredna okolnost je, da
smo pridobili lepo število strokov-
nih, na posamezne obrtne vrste ome-
jenih novih organizacij, ki imajo
več pogojev za uspevanje in napre-
dovanje nego splošne in kolektivne
tvorbe. Tudi izven večjih gospodar-
skih središč na deželi se je ustanovi-
lo več novih zadrugnih organizacij.
Brez dvoma je k temu pripomoglo v
odlični meri dejstvo, da je obrtnaobljubili, da bomo posvečali šulferaju-

»Kdo pošilja svoje otroke v
ljubl. šulferajnsko šolo?«

Pred začetkom šolskega leta smo

odlični meri dejstvo, da je obrtnaobljubili, da bomo posvečali šulferaju-

željo. Stopil je v sobo, trdo, brez ob-
zirno, kakor bi hotel pokazati, kako
malo mu je na teh ljudeh. In trdo in
brezobzirno je rekel:

»Slutim sem, da vaju dobim sku-
paj in prihitel sem, le da bi kdo dru-
gi ne prišel prej, ki ne pozna vajine-
ga razmerja.«

»In kaj se je takega zgodilo, da
se je bilo bati tako poznih obiskov?«
je brezobrazno vprašal Brnot.

»Gopod Petteg je — nenadoma
— silno težko — obolel,« je rekel
Marko. V prvem hipu bi bil najraje
vrgel Brnotu golo resnico v obraz,
a zasmilila se mu je gospa Petteg.

Markove besede so prebudile go-
spo Petteg iz njene okamenelosti.

»Moj mož,« je vzkliknila v naj-
večjem strahu: »Kje je — jaz mo-
ram k njemu.«

Ne čakaje odgovora je pohitela
v svojo sobo, da se obleče.

»Kaj je s Pettegom?« je vpra-
šal Brnot.

»Mrtev je — obesil se je.«

»Prav je storil,« je dejal Brnot
z brutalnim cinizmom. »Jetičen je
bil, možgani so se mu mehčali —
kaj naj dela tak človek na svetu.«

»Ti — ti — ti si res kanalja,« je
v največjem razburjenju vzkliknil
Marko in najraje bi bil udaril Brno-
ta s pestjo po obrazu.

(Dalje prihodnjič)

ski šoli, ki jo vzdržuje, kakor smo
včeraj dokazali, »Kranjska hranilnica«
s slovenskim denarjem, največjo po-
zornost ter posebno pazilo na to, kdo
pošilja svoje otroke v to pomembno
novo Danes smo v prjetnem položaju
priobiti imenik vseh onih otrok, ki
obiskujejo zavod, čigar glavni namen
je vopiti v mlada srca vsenemško
idejo in najstarejše sovraštvo do
vsega, kar je slovansko, predvsem pa
slovensko.

V javnosti je razširjeno mnenje,
da v Ljubljani sploh ni druge nemške
ljudske šole, kakor šulferajnska. To
ne odgovarja resničnemu poljuju,
zakaj tudi mestna občina vzdržuje
svojo nemško šolo, ki je nastanjena,
kakor znano, na Vrtači.

In kakšen je razloček med šul-
ferajnsko šolo in mestno nemško
ljudsko šolo?

Na tej kakor na oni šoli je učni
jezik nemški, a vkljub temu obstoji
med obema šolama velikaški razloček.

Na nemški šoli na Vrtači se
otroci vzgajajo po predpisih držav-
nega šolskega zakona, v duhu patri-
otsem in v duhu narodne strpnosti.

Na šulferajnski šoli pa se uvažu-
jejo predpisi državnega šolskega za-
kona samo v toliko, kolikor je nujno
potreba, glavna pozornost pa se po-
sveča temu, da se otroci vzgoje v
najradikalnejšem vsenemškem duhu in
da se v mlada srca vcepi že v naj-
zgodnejši mladosti najtrupenejše, naj-
besnejše sovraštvo do Slovencev in
njihovega jezika.

Šulferajnska šola ima edini ta
smoter, da vzgaja iz otrok, ki so ji
izročeni, ne glede na njihovo poka-
lenje, fanatične vsenemce, ki smatrajo
sebe za »Herrenvolk« in katerih pa-
triotizem obstoji v češčenju železnega
Bismarka in hohenzollernske dinastije.

Da veje v tej šoli takšen duh, je
znano vsakomur, tudi našim oes kr
uradnikom ter o in kr častnikom A
vkljub temu obiskuje šulferajnsko šolo
170 otrok.

Najbolj pridno jo zalagajo o in
kr. častniške rodovine, katere principi-
alno ne pošiljajo nikamor drugam
svojih otrok, kakor rano v šulfe-
rajnsko šolo, kjer veje duh, kakršnega
si ravno žele ti krogi. Poleg teh so
še mnogobrojniji o. kr. otroci, to je
otroci o kr. uradnikov, ki pa s tem
le kažejo, da so z dušo in telesom v
nemškem taboru, sicer bi ne zaupali
svojega najdražjega zaklada, svoje
dece, zavodu kjer se sistematično
vceplja sovraštvo do vsega, kar je
slovenskega. Takemu uradniku, ki niti
svojem otroku ne da prilike, da b
se v nepristranski šoli izvežbal za
svoj bodoči poklic, ki niti svojem
otroku ni pravičen, takemu uradniku,
prav mo, je težko biti pravičnemu
ljudstvu druge narodnosti ali drugega
naroda prepričanja. Tudi drugi
stanovi so »čestno« zastopani v šul-
ferajnski šoli. Pa pogledimo si jih malo
bolj natanko:

1 Augustin Oton, Janez Trdinove
ulice 2; mati Ana je šivilja.

2 Bas Fran, R-sjeva cesta 7;
oče je št.-b. zdravnik

3 Beden Ivan, Zagata 2; oče
»Jochan« je čevljar v Luckmannovi
bajti.

4 Baden Karol, Zagata 2; kot prej.

5 Belar Herbert, Nunske ul. 8,
oče Albin je o. kr. realni profesor in
znani slovenski renegat, o katerem
se govori, da se poganja za mesto
nemškega dež. šol. nadzornika.

6 Benigar Rihard, Kogresni
trg 2; oče Avgust ima v Šelenburg-
ovi ulici trgovino s čajem in rumom.
Heil! Benigarjev čaj!

7 Braun Viktor, Šubičeve ul. 5;
oče je o. kr. stotnik tukajšnje garnizije.

8 Cantarutti René, Bleiweisova
cesta 11; oče je o. kr. stotnik 17. peš-
polka

9 Cigoj Ernest, Rimska cesta 9;
oče je učitelj na tukajšnji o. kr. umetno-
obrotni strokovni šoli

10 Czerny Ant, Emonska cesta
10; oče je o. kr. računski revident
pri dež. vadi.

11 Črne Ernest, Rimska cesta 9;
oče je uradnik »Kranjske hranilnice«.

12 Dovičar Teodor, M telkove
ulice 27; oče je plačilni natakari in
rojen štajerski Slovenec.

13 Draxler Koloman, Sv. Petra
cesta 6; oče Peter je stavec pri
Bambergu.

14 Duoke pl. Niedenthal Julijan,
Nove ulice 7; oče je generalni major
v pokoju

15 Eger Herman, Frančiškanske
ulice 12; oče je odvetnik in voditelj
nemških ovac na Kranjskem, poleg
tega pa poseben prijatelj »Naše
Luce...«

16 Friedl Pavel, Gradišče 2; oče
je bivši gostilničar in sedanji natakari
v Gradišču.

17 Gatsch Hans, Sodnijske ul. 4;
oče Frio je višji geometer, a trd N-mec,
ker je iz Kostanjevice doma.

18 Gherhardni Feliks, Ambrožev
trg 3; oče je o. kr. generalni major
in je bil usodnega dne 20 septembra
1908 poveljnik ljubljanske posadke.

19 Gherhardni Viljem, kot prej.

20 Gilg Alojzij, Frau J-sipa
cesta 44; oče je o. kr. vojaški oficijal.

(Dalje prihodnjič)

21 Goldstein Erich, Pod Trančo 1;
oče Josip je optik.

22 Grasi Pavel, Dunajska cesta
44; oče je le-ni trgovec, ki je s Slo-
vencei v važnih kupčijskih z-ezah.

23 Habensteiner Herman, Sv.
Petra cesta 57; stari oče je hišni po-
sestnik, ki je kot trgovec obogatel s
slovenskim denarjem. Oče je hranil-
nični uradnik.

24 Högl Frio, Dalmatinove
ulice 7; oče Hans je zdravnik in ima
mnogo slovenske klientele

25 Högl Hans, Dalmatinove
ulice 7; kot prej

26 Hold Josip, Valvazorjev trg 4;
oče Josip je o. kr. poštni kontrolor
— bela vrana med sicer tako narodno
zavedni mi poštni uradniki.

27 Hrbat Fran, Sv. Martina
cesta 30; oče je hišni posestnik in
žel. strojevodja v p.

28 Hübsch Feliks, Bleiweisova
cesta 3; oče je o. kr. podpolkovnik.

29 Hübsch Karel, kot prej.

30 Hügon, Sritarjeve ul. 4;
oče je trgovec z modrim blagom.

31 Jainschigg Ivan, Gradišče 8;
oče Hans je znani nemškutarski klepar
in ved vodni inštalater, ki se je pri
Slovench opasel.

32 Jainschigg Oton, Gradišče 8;
kot prej

33 J-x Karel, Dunajska cesta 17;
oče prodaja šivalne str-j-e.

34 Jöly Karel, M rije Terezije
cesta 10; oče je iz Ptuja privandrani
steklar ki pomočnik.

35 Kttag Valter, Domobraska
cesta 5; oče je o. kr. finančni tajnik,
mati pa iz znane rodovine črnomalskih
Jeršinovcev.

36 K y Oton, Cgaletove ul. 3;
oče je vojaški oficijal.

37 Köig Rudolf, Rimska cesta 9;
oče je o. kr. okrajni živnozdravnik.

»Kaj pa je tebe treba bilo?«

38 Kösig Herman, Rimska cesta 9;
kot prej.

39 Kösig Josip, Wolfve ul. 6;
oče je stavbenik, ki se rad, in sicer
z uspehom Slovencev ponuja, drugače
bi že bil o sv. Jakoba zmruzn.

40 Kösig Robert, Wolfve ul. 6;
kot prej.

41 Kösigberger Bruno, Domo-
braska cesta 2; oče je kantiner v
domobraski vojašnici, kjer ga slo-
venski fantje rede.

42 Kösigberger Evgen; kot prej.

43 Kukul Euerik, Hranilnična
cesta 13, oče je kovinski sukač in
stanuje v delavskih hišah, katere
upravlja znani Damski. To pove vse.

44 Kukul Josip; kot prej.

Kukul R-hard; kot prej.

45 Korn Teodor, Slomškove ulice
10; oče je krovec in klepar, ki pa
se dela pri Slovenceh ne brani.

46 Kostanjev Stefan, oče je po
poklicu brivec v Šelenburgovi ulici.

47 Kotnik Henrik, Rimska cesta 6;
oče je sicer res samo priprost kočijaž,
toda pri Lininrg-rju, in to je dovolj;

48 Graf Küsigl Karel, Beg 18;
oče je o. kr. predsedstveni tajnik pri
dež. predsedni ku baronu Schwarzu.

49 Kumar Franc, Kolezijske
ulice 34; oče je dragonski podčastnik.

50 Kump Gvidon, Sv. Petra
cesta 64; oče Jernej je skladišni
uslužbenec južne železnice in doma
iz Št. Jurja pri Ščavnici.

51 Kump Adolf, Dolenjska cesta
8; oče Josip je domobraski narednik
ter sin znanega pismonoše Kumpa.

52 Lavrenčič Albert, Tržaška
cesta 12; oče Karel je vratar o. kr.
tobačne tovarne.

53 Lavrenčič Alfred, kot prej.

54 Loraot Oton, M klčičeva
cesta 22; oče ima trgovino z dežel-
nimi pridelki.

55 Lukanovič Kamilo, Kuhnova
cesta 21; oče Silvester je o. kr. do-
mobraski stotnik.

56 Lusenberger Karel, Trubar-
jeve ulice 2; oče je štabni zdravnik.

57 Lužnar Stanislav, Metelkove
ulice 2; oče Fran Pohlheimer je
bataljonski trobentač 27. pešpolka;
mati je iz Dolenje vasi pri Seloah.

58 Makovic Maks, Metelkove
ulice 9; oče Franc je strojevodja
južne železnice.

59 Mardetschläger Valter, Jur-
čičev trg 2; oče Moric je lekarnar
pri »Zlatem orlu«, ki ponuja po vseh
časopisih svoje praške in štipoc.

60 Marn Karel, Sv. Petra cesta
69; oče Franc je železniški ekspedi-
jent in seveda rojen Slovenec.

61 Matzele Rudolf, Resljeva
cesta 10; oče je šolski sluga na vad-
nici ter ima šolo doma, tudi na »Le-
dino« je le par korakov, a za naojjo-
nalca je edino šulferajnska šola pri-
pravna.

62 Müller Karel, Ilirke ulice 20;
oče Franc je železniškega strojevodje
namestnik.

63 Muok Karel, Krakovski na-
sip 6; mati Ana je vdova po inž-
nerju.

64 Muok Oton; kot prej.

65 Navinscheg (Novinšek) Leon;
Krakovski nasip 10; oče je brivec v
Beljaku in lastnik hiše na Krakov-
skem nasipu št. 10. Oba roditelja sta

(Dalje v prilogi).

Slovenca, a se svojega rodu ne zavadata.

66. Nickerl pl. Ragenfeld Fran, Beethovne ulice 7; oče Herman je o. kr. finkovski svetnik.

67. Novak Fran, Bohoričeve ulice 27; oče Franc je bil sluga pri Luckmanu ter je sedaj finkarski blapeo.

68. Obber Aleksander, Dalmatinove ulice 7; oče je računski nadporočnik.

69. Oroszy Henrik, Kolodvorske ulice 28; oče je zastopnik Petra Majdica v Celju ter se je te dni po častnikih hvalil, kako zaveden Slovenec da je, česar mu seveda živ krst ne vrti me.

70. Paul Fritz, Nove ulice 5; oče Oton je o. kr. agrarni nadzornik.

71. P. trič Otmar, Radeckega cesta 28; oče Josip je strojevodja državne železnice.

72. Pevac Teodor, Cesta na južno železnico 1; oče Juri je strojni nadkomisar južne železnice in po rojstvu Srb.

73. Praunseis A'fred, Gradišče 17; oče je zdaj dospel do agenta.

74. Praunseis Ludovik, Na Prulah 6; oče Avgust je lončarski pomočnik.

75. Praxmarer Rudolf, Marije Terezije cesta 4; oče Rudolf je nadporočnik tukajšnje posadke.

76. Pregel Karel, Valvazorjev trg 5; oče je o. kr. okrožni zdravnik.

77. Putnik Viljem, Gosposke ulice 15; oče je o. kr. gozdarski svetnik.

78. Ruda Alfred, Bleiweisova cesta 1a; oče Adolf je o. kr. davčni upravnik ter se rad štuli med Slovence.

79. Rop Edvard, Škofje ulice 7; mati Leopoldina je vdova po orožniškem postajevojni; otrok je v Vrhniki.

80. Rosmanit Julij, Slomškove ulice 14; oče Julij je strojni, doma iz Ljubljane, mati pa iz Mengša.

81. Rosmanit Fran, kot prej.

82. Salmon Alfred, Simon Gregorčičeve ulice 11; oče Robert je o. in kr. stotnik 27. pešpolka.

83. Skanda Josip, G. sposke ulice 3; oče Josip je o. kr. čestni mojster in ima gostilno pri „Črnem orlu“.

84. Sokol pl. vitez Saladol Elmer, Koflerjeve ulice 4; oče Robert je o. in kr. artilerijski stotnik.

85. Somnitz Ivan, Sv. Petra cesta 16; oče je urar.

86. Steindl Urh, Breg 10; oče Viljem je o. kr. tobačne režije ravnatelj, doma iz Planine.

87. Sterman Viljem, Hrenove ulice 17; oče Josip je o. kr. poštni ekspedijent.

88. Strzelba Aleksander, Sodnijske ulice 4; oče je nadporočnik.

89. Strzelba Herbert, Resljeva cesta 9; oče Jožef je graščak.

90. Stuzzi Herman, Selenburgove ulice 6; oče Viktor je kontorist pri lesnem trgovcu Tauzherju; mati pa izdeluje korsete itd. in naše dame jo kaj rade posejajo — ali vsaj so jo.

91. Stuzzi Walter; kot prej.

92. Schneider Walter, Dunajska cesta 6; oče je družabnik trdke „Schneider & Verovšek“.

93. Schrautzer Emil, Nove ulice 5; oče Emil je kontorist, doma iz Konjice in hud German.

94. Schuppler Reinfried, Slomškove ulice 12; oče je stavbni podjetnik in navidez ponižen kot jagnje.

95. Schwaiger Anton, Gorupove ulice 3; oče Anton je zobtehnik.

96. Tekauo Karel, Cerkvene ulice 7; oče Karel je skladiščnik pri „Kranjski stavbni družbi“.

97. Urschitz (Uršič) Andrej, Florjanske ulice 30; oče Andrej je bišnik.

98. Vallentschagg Herbert, Šubičeve ulice 10; oče je odvetnik in znan nemški pravnik.

99. Verderber Herman, Židovske ulice 5; oče je o. kr. računski svetnik pri kranjski deželni vladi.

100. Verderber Pavel; kot prej.

101. Baron Waldstätten Juri, Dalmatinove ulice 7; oče je o. kr. stotnik generalnega štaba.

102. Willitzer Alojzij, Trnovske ulice 15; oče Albert je pozlatar.

103. Zamarin Albert, R. sljeva cesta 26; oče Albert je stotnik v o. k. 27. domobranskem polku.

104. Zelich Roman, Sodnijske ulice 4; oče je o. kr. tobačne režije uradnik.

105. Bogataj Ferdinand, Spodnja Šiška 165.

106. Hrovath Heribert, Spodnja Šiška 66.

107. Hrovath Herman, Spodnja Šiška 66.

108. Medved Josip, Spodnja Šiška 169.

109. Sitter (Sitar) Juri, Spodnja Šiška 191.

110. Sušnik Rudolf, Spodnja Šiška 198; oče je steklar.

111. Unger Hans, oče je o. kr. železniški uradnik.

112. Wollauschnigg (Volavšnik) Maks, Spodnja Šiška 117.

113. Pl. Glaser Ivan, oče je ritmojster na Selu in.

114. Pukl J. sip, tudi s. Dela.

115. Biener Robert, Spodnja Šiška 104.

116. Brichta Emil, Spodnja Šiška 159; mati je vdova po evidenčnem nadzorniku.

117. Brückner Hans, Erjavčeva cesta 12; oče Ivan je o. in kr. stotnik.

118. Damisch Josip, Kongresni trg 1; oče je kavarnar v tukajšnji kazini.

119. Denk Kuno, Bleiweisova cesta 20; oče Fran je disponent Unterhuberjeve tovarne za izdelovanje umetnega kamena nasproti artilerijske vojašnice.

120. Dietinger Herman, Linhartove ulice 8; oče Andrej je železniški sprevodnik.

121. Dietinger Maks; kot prej.

122. Dietinger Robert; kot prej.

123. Fabiani Henrik, Spodnja Šiška 197.

124. Galle Bruno, Mestni trg 19; oče je graščak v Bistri pri Rovnicah.

125. Galle Kurt, Valvazorjev trg 5; oče Karel je o. kr. pristav finančne prokurature.

126. Gasser Otmar, Cigaletove ulice 7; oče Fran je stotnik.

127. Golle Friderik, Škofje ulice 9; oče Ivan je o. in kr. ogujtar.

128. Grabner Erih, Rimska cesta 23; oče Viktor je finančni tajnik v Logatcu.

129. Hallegger Friderik, Pred igriščem 2; oče je deželni pisarniški oficijal.

130. Heidegger Adolf, Miklošičeva cesta 36; oče Adolf je o. in kr. godbeni narednik.

131. Heritsch Alojzij, Zelena jama 104.

132. Heritsch Ivan; kot prej.

133. Herman Morio, Sv. Jakoba trg 7; oče Matija je trgovec v Gradišču št. 3.

134. Herschak Oton, Dunajska cesta 58; oče Peter je polkovni krojač v artilerijski vojašnici; doma je iz Radgone.

135. Höfler Josip, Karlovska cesta 5; oče Alojzij je poslovođa „Zadrzne tiskarne“ in zasebni učitelj laškega in francoskega jezika.

136. Jörg Viktor, Konjušne ulice 1; oče Tomaž je železniški uslužbenec.

137. Jonke Artur, šentpetrska vojašnica; oče je o. in kr. narednik.

138. Kirchner Josip, Marije Terezije cesta 8; mati Pavla je zasebnica.

139. Kleczkowski Stanislaw, Dalmatinove ulice 7; oče Josip je o. in kr. stotnik 27. pešpolka.

140. Langer Albert, Rimska cesta 12; oče Karel je o. kr. vojaški oficijal.

141. Lassner Ludovik, Spodnja Šiška 195; roditelji se je v Šmartnem pri Kranju.

142. Lassner Josip; kot prej.

143. Lenner Ziga, Nunske ulice 13; oče Andrej je kočijaž.

144. Lindmair Alojzij, Metelkove ulice 2; oče je o. in kr. narednik 27. pešpolka.

145. Mayr Fran, Martinova cesta 5; oče Josip je tovarniški poslovođa.

146. Münzker Leopold, Dovozna cesta 2; oče Karel je poslovođa v kurilnici južne železnice.

147. Papst Feliks, Glince 206.

148. Papst Rupert; kot prej.

149. Roth Gottfried, Marije Terezije cesta 7; oče je ravnatelj v p. pomožnih uradov o. kr. finančnega ravnateljstva.

150. Roth Walter, Turjaški trg 1; mati je vdova o. kr. gozdarskega oskrbnika, rojena iz narodne rodbine v Kostanjevici.

151. Siberer Ignacij, Spodnja Šiška 222.

152. Stampfl Ivan, Na stolbi 3; mati Marija je vdova.

153. Steindl Viljem, Breg 20; oče je ravnatelj o. kr. tobačne tovarne.

154. Schatzer Josip, Hranilnična cesta 13; oče Hugon je pleskar iz Celovca doma.

155. Schaperl Fran, Kongresni trg 9; oče je sluga v Tonhalle.

156. Schulz Artur, Dunajska cesta 31; oče Josip je poslovođa trdke Ježek z Blanskega.

157. Tutta Oskar, Hranilnična cesta 2; oče Oton je stavec.

158. Tutta Oton; kot prej.

159. Uhl Henrik, Bleiweisova cesta 11; oče je učitelj na šulferajnski šoli.

160. Uschan Ivan, Spod. Šiška 21.

161. Walla Anton, Tržaška cesta 28; oče Fran je tesar.

162. Werk Maks, Florjanske ulice 24; oče Izidor je tiskarniški strojnič.

163. Wolf Ferdinand, Ljubljansko polje 43.

164. Hübsch Feliks, Bleiweisova cesta 3; oče je o. in kr. podpolkovnik.

165. Hübsch Karel; kot prej.

166. Pammer Edgar, Levstikove ulice 15; oče je ravnatelj „Kranjske stavbne družbe“.

167. Spaner Edvard, Beethovne ulice 6.

168. Marolt Josip, Dolenjska cesta 8; oče Josip je o. kr. domobranski narednik.

To so torej tisti bodoči bojeviti janjčari, katere vsajga kranjsko nemštvo s pomočjo „Kranjske hranilnice“. Izmed 170 otrok smo našli tole število, sodbo o vsem pa naj si napravi čitatelj sam.

Podpisani ne vidimo v teh člankih nič drugega kot navajanje golih dejstev, o katerih bi se vsakdo po večini tudi lahko pričel iz letnega poročila šulferajnske šole v Ljubljani.

Nam je torej neumevno, kako je moglo o. kr. državno pravdnstvo konfiskovati ti dve številki „Slovenskega Naroda“ in zato vprašamo:

„Je gospodu voditelju pravosodstva o tej konfiskaciji kaj znano in — če mu je znano — ali je kaj v tej zadevi ukrenil?“

Na Dunaju, 26. novembra 1908. Iz. Hribar. Spinčič. Rychtera. Dr. Rybář. Dr. Tres. Dr. L. ginja. Perić. Dr. Ploj. F. Roblek. Vuković. Padour. K. Šablik. Ježovnik. Antonio Závorka. Okleš. Chaloupka. Dr. Holý. Suhada. Dr. Velich. Dr. Zahradník. Dürich. Prodan. František Staněk. H. Srdinko. Mazanec. Ivčević.

Državni zbor.

Dunaj, 18. decembra. Po kratki debati je bilo glasovanje o nujnem predlogu glede aneksije Bosne ter je bila predloga sprejeta z veliko večino v prvem branju, nakar se je izročila posebnemu odseku. Istotako je bil sprejet predlog poslancev dr. Šusteršiča, naj se da Bosni in Hercegovini avtonomni deželni zbor. — Nato je začela zbornica razpravljati o pooblastilnem zakonu. — Poslanec Marokh, Dobernik in pajdaši so v dolgovestni interpelaciji denuncirali slovenske sodne uradnike na Kranjskem in Spod. Stajerskem zaradi slovenskega uradovanja. — V kršč. socialnih krogih se je danes zvečer zagotavljalo, da ima vlada že zagotovljeno dvetretjinsko večino za pooblastilni zakon.

Odgoditev državnega zbora.

Dunaj, 18. decembra. Iz dobro poučenih krogov se zatrjuje, da je že podpisan dekret, s katerim se odgodi državni zbor. Ministrski predsednik baron Bienerth je o tem danes obvestil predsednika dr. Weiskirchnerja. Dekret se predtaka, ako se ne doseže sporazumjenja glede pooblastilnega zakona.

Slovenski centum.

Dunaj, 18. decembra. Za Slovence, posebno za Jugoslovane je današnji dan zgodovinske važnosti. Ustanovil se je „Slovenski centum“, v katerem so združeni Jugoslovani, češki konzervativci in ruski Malorusi. Takoj zvečer je bila že prva skupna seja, v kateri se je natančno določilo vse skupno postopanje.

Po razpadu češkega „Narodnega kluba“.

Dunaj, 18. decembra. Po razpadu „Narodnega kluba“ so se zbrale vse češke stranke na konferenco, da se posvetujejo o novi parlamentarni organizaciji. Češki časopisi poročajo, da je v imenu češke radikalne stranke prevzel posl. Klofač inicijativo, da zbere vse češke opozicijske frakcije v češki blok.

Pogajanja med Hrvati in Madžari.

Budimpešta, 18. decembra. Službi, da sta se hrvaška delegata dr. Babič Gjalji in dr. Šurm in razgovarjala s hrvaškim ministrom Josipovičem je dal madžarskim časopisom povod, da pišejo o pogajanjih za sporazum med Hrvati in Madžari. V prvi vrsti se baje gre pri tem za sklicanje hrvaškega sabora da se napravi konec sramotnemu neustavnemu stanju. Dr. Wekerle se baje žuri, da sklene za vsako ceno mir s Hrvati ter je o tem že tudi konferiral z banom Rauchom. — Hrvaški delegatje vse take vesti zanikajo.

Madžari proti trializmu.

Budapešta, 18. dec. Madžarski časopisi razpravljajo o izjavi kneza Liechtensteina in Laginje glede zedinjenja Bosne s Hrvaško ter ostro protestirajo proti taki misli. Barone Bienertha pozivljajo, naj ostro očigleda take zahteve.

Fuzija madžarskih strank.

Budapešta, 18. decembra. Potovanje ministra Andrássyja na Dunaj je imelo namen poročati o predstojenju fuziji madžarskih strank in o zahtevah, ki jih stavijo posamezne stranke za pogoj, da se združijo v vladno oporo. Glede fuzije je vse pripravljeno tako, da bo mogel ministrski predsednik dr. Wekerle pri novoletnem sprejemu zastopnikov strank naznaniti ta važni dogodek. Nasprotniki vlade so poskusili vsa sredstva, da bi fuzijo preprečili. Med nasprotniki vlade je bil tudi zborniški predsednik Justh.

Dogodki na Balkanu.

Odgovor italijanskega kralja avstrijskemu cesarju.

Rim 18. decembra. V merodajnih krogih pripovedujejo, da je odgovor kralja Viktorja Emanuela avstrijskemu cesarju splošen, vendar prijazen ter izraža upanje, da se bodo v interesu miru narodnopravne ovire, ki so nastale vsled aneksije Bosne in Hercegovine, čimprej odpravile s složnim skupnim delovanjem vseh in z upoštevanjem političnih in gospodarskih potreb balkanskih narodov.

Za Bosno ne bo treba plačati odškodnine.

Budapešta, 18. decembra. Na interpelaciji neodvisne stranke je odgovoril ministrski predsednik dr. Wekerle zaupno, da so vesti, da prevzame Avstro Ogrska del turškega državnega dolga za Bosno popolnoma neutemeljene.

Teritorialne odškodnine Srbiji in Črni gori.

Petrograd 18. decembra. V dobro poučenih ruskih krogih zatrjujejo, da namerava Avstro-Ogrska ugoditi stališču Rusije ter bo sama predlagala, naj se meje napram Srbiji in Črni gori regulirajo. V ta namen se v prvi vrsti regulira srbska meja z Drino, tudi Črna gora dobi v Hercegovini nekaj sveta. Pri tem namerava izvesti Avstro-Ogrska defenzivno zavarovanje dalmatinske meje.

Angloška — pomirjevalka.

London 18. decembra. „Daily Telegraph“ piše, da se dela Angliji krivica, ako se smatra za nasprotnico Avstro-Ogrske in se dolži, da hoče iz balkanskega vprašanja napraviti evropski konflikt. Anglija je po svoji naravni legi edina evropskega veselila, ki ne hrepeni po razširjanju ozemlja, temveč je v tej stvari posredovalka za mir. Angleški ministri so si neprestano prizadevali, doseči harmonijo in medsebojno naklonjenost med evropskimi veselili in Anglija je bila vedno pripravljena storiti vsako uslugo, da se reši Avstro-Ogrska iz sedanjega težavnega položaja. Ako bi Avstrija ne hotela sprejeti Drine za mejo, predlaga imenovani list Turčiji, naj odstopi Novi pazar za primerno odškodnino, da se da pridoljeni svet Srbiji ali Črni gori.

Boj kot proti bolgarskemu blagu.

Sofija 18. decembra. Oficiozno se potrjuje, da se je na Turškem začel boj kot proti bolgarskim izdelkom. „Vreme“ svari vodilne turške kroge pred nadaljevanjem bojkota.

Črnogorski knez za mir.

Kotor, 18. decembra. Posebna izdaja uradnega lista „Glas Crnogorca“ zanika vesti, da je knez Nikola sklenil, napovedati Avstro Ogrski vojno dne 7. januarja 1909. List zaključuje z izjavo: „Knez Nikola je bil, je in ostane miroljuben in prijatelj cesarja Franca Jožefa.“

Srbi udarilo v Bosno?

Sarajevo, 18. decembra. Iz Sofije se poroča, da nameravajo Srbi še ta mesec vdreti v Bosno. Srbi so namreč dobili informacije, da avstrijska armada ni pripravljena na zimsko vojno.

Bolgarska vlada v škripih.

Sofija, 18. decembra. Vlada bi sedaj rada vrnila okupirano orijentsko železnico, toda društvo, kateremu sta za hrbtom Avstro Ogrska in Nemčija, noče železnice nazaj, temveč zahteva odškodnino, ki je še enkrat večja, kakor je njena resnična vrednost. In Bolgarija bo morala ali plačati zahtevano svoto ali pa vevlasti ne priznati neodvisnosti. Potemtakem je vlada prisiljena plačati odškodnino, a to ji zlomi vrat v sobranju. Finančno stanje je itak slabo. V letošnjem državnem proračunu se izkaže najmanj 20 milijonov K deficita, dasi je finančni minister v začetku leta napovedal 22 milijonov K prebitka. Deficit je provzročila največje proglastev neodvisnosti. Za prihodnje leto se napoveduje najmanj 28 milijonov deficita.

Venezuela je napovedala Nizozemski vojno.

Berolin, 18. decembra. Venezolanska vlada je napovedala Nizozemski vojno, ker so nizozemske vojne ladje vzele venezolanske ladje. Vse to se je zgodilo med tem, ko je bil venezolanski predsednik Castro v Berlinu Nizozemске vojne ladje so vzele dve venezolanski ladji, ker so bile nizozemske vojne ladje v venezolanskem pristanišču nadlegovane ter so Venezolanci celo prijeli več nizozemskih vojakov. Očividno so hoteli venezolanski puntarji s tem zaplesti predsednika Castra v vojno ter ga vrediti.

London, 18. decembra. Nizozemska vlada izjavlja, da Venezuela s proglasitvijo vojne ne dobi nazaj svojih ladij. S tem pa je rečeno, da se vojna mora pričeti.

Narodno - napredni volilci pozor!

Jutri v nedeljo, dne 20. t. m. ob 10. dopoldne priredita v veliki dvorani „Mestnega doma“ kandidata narodnonapredne stranke za mestno skupino v Ljubljani gg.:

Jvan Knez in

dr. Jvan Dražen

svoj volilni shod.

Volilci pridite v čim največjem številu na ta shod, na katerem bosta gg. kandidata govorila o svojem bodočem delovanju v deželnem zboru.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 19. decembra.

— **Volilna sleparstva na delo** so uganjali pri današnji volitvi socialni demokratje. V „Mestnem domu“ so zajeli dva socialna demokrata, ki sta hotela voliti na tuje legitimacije, na volišču v I. gimnaziji tudi dva; na Ledini pa enega. Nemci so kot en mož glasovali za Kristana. Socialni demokratje so si torej hoteli mandat priboriti s sleparstvi in s pomočjo Nemcev.

— **V znamenju poštenosti.** Pri današnjih volitvah je na volišču v „Mestnem domu“ Jernej Kalan, hišni posestnik in gostilničar na Poljanski cesti, prišel volit socialnega demokrata Kristana. Da bi ta bolj gotovo zmagal, oddal je Kalan kar tri glasovnice. Seveda so ga takoj prijeli in se bo moral Kalan zagovarjati pred sodiščem zaradi poskušene volilne sleparije.

— **Volilni shod** narodno-naprednih volilcev šentjakobskega okraja je bil snoči v gostilni pri „Amerikancu“ v Florjanskih ulicah Bil je prav dobro obiskan. Predsedoval mu je g. Anderwald kot predsednik gospodarskega naprednega društva za šentjakobski okraj, ki je priredilo ta shod. Govorili so ponovno gospodje Anderwald, Bergant, Kump, Kopitar, Likozar in drugi. Shod se je soglasno izrekel za kandidaturu g. Turka.

— **Škodoželjnost „Kranjske hranilnice“.** Ta nemški zavod mora biti za denar že v jako velikih zadregah, ker tako hiti odpovedovati posojila na Kranjskem. Dobro, dobičkanosno in varno naloženih posojil ne odpoveduje noben denarni zavod rad. Če ni v posebi, v izredni stiski. Pri tem odpovedovanju se je pa tudi pokazala izredna škodoželjnost tiste nemške tovarišije, ki ima „Kranjsko hranilnico“ v rokah. „Kranjska hranilnica“ odpoveduje vsa posojila sodnim potom. Lahko bi jih odpovedovala tudi izvensodno, odpoved bi bila prav tako veljavna kakor sodna, a „Kranjska hranilnica“ tega neče storiti. Pri odpovedbi ima hudo obni namen, povzročiti svojim dolžnikom škodo. Ta namen doseže s tem, da jim nakopava čisto nepotrebnih stroškov. Sodna odpoved velja namreč okroglo do 50 kron. To niso majhe solze, 50 kron — to je že nekaj, kar si človek prav rad prihrani. Ko bi hranilnica odpovedala strankam izvensodno, bi odpoved seveda popolnoma veljala, a dolžniki bi ne imeli nobene škode. Kranjska

vanjem za odbor: Alojzij Pegan, t. 8 predsednik; J. Novak, t. 8. tajnik.

— **C. kr. davčna administracija v Ljubljani in slovensko uradovanje.** C. kr. davčna administracija v Ljubljani se je zopet osmelila razpošiljati plačilne naloge za osebo dohodarino na popolnoma slovenske stranke in tudi na slovenske odvetniške pisarne v izključno nemškem jeziku. Baje so vsi plačilni nalogi, ki se te dni razpošiljajo, nemški. Tudi tozadevne dostavnice so nemško izpolnjene, in gospodje pri o. kr. davčni administraciji imajo še posebno veselje, da imenujejo odvetnike popolnoma nemško: Rechtsanwalt, in je torej tudi dosedaj rabljena beseda: advokat, popolnoma izginila, da se znača nemstva še bolj dokumentira. Opozorjamo pristojne oblasti, da tako postopanje enkrat za vselej ustavimo. Merodajne činitelje pa na to opozarjamo. Slovenske davkoplačevalce, ki prejmejo tak plačilni nalog, prosimo, da to takoj nam javijo, da se stvar primerno ožigosa.

— **Uradna slovenščina nemških sodnikov na Sp. Štajerskem.** P. ed. okrajnim sodiščem v Sevnici je bil obtožen neki fant, da je brez dovoljenja v Savi ribe lovil. Pri obravnavi je vprašal adjunkt Shelley pričo: „Al' ta že dolgo Savo riba?“ (Hotel je reči, če že dolgo v Savi ribe lovi?) G. adjunkt Shelley je znan po svoji slabi slovenščini in živo svarilo avstrijski pravosodni upravi, naj slovenščine nezmožnih uradnikov ne nastavlja po naših krajih. Človeku se kar lasje jezijo, če pomisli, koliko krivičnih obsodb se lahko napravi na temelju nerazumevanja priči in neznanja jezika. Zato ponavljamo: slovenski narod, zgani se in zahtevaj, da zgine zadnji nemški sodnik iz Sp. Štajerja!

— **Uradna slovenščina sodnega svetnika Roschanza v Celju.** „Narodni list“ piše: K. že večkrat naštetim cvetkam uradne slovenščine naših nemških sodnikov je prispeval tudi svetnik pri okrajni sodnji v Celju Roschanz svoj donesek, ki mu dela vsa čast. Razpravljalo se je o neki tožbi zaradi tatinskih lovcev v gozdih barona Moscona v Pišceah. V nemški obtožnici je stalo: „... das in den Wärdern des Barons Moskon gejagt wird“ (da se lovi divjačina v gozdovih barona Moscona). G. Roschanz je pa prevajal: „da se po gozdih baron Moskon goni.“ Mislimo, da bo tako mrcvarjenje slovenske vendar samo dognalo ad absurdum nastavljanje Nemcev po naših sodiščih.

— **„Veleizdaja v Dolini pri Trstu.“** Slovenci imamo že na vseh koncih in krajih „veleizdajalce“. Nemški listi so pred vsem naš list raztrobili za veleizdajalski, tega in one ga narodnjaka imajo oblasti že na „piki“, da je v zvezi s „protiavstrijskim“ gibanjem. „Veleizdajalce“ imajo pa tudi v Dolini pri Trstu. Ondotni stražničar Mučič jih je izvohal in podal na državno pravdnitvo v Trstu rezervatno ovadbo, v kateri obdoljuje župana in deželnega poslanca Josipa Pangeroa, nadučitelja Alojzija Bunca, učitelja Antona Urbančiča in Edvarda Venturinija, občinskega tajnika Antona Sancina in časnika Andreja Muniha hudodelstva po § 67 kaz. zak. (veleizdaja potom špijonaže). V ovadbi navaja, da je Munihi, potujoč po Dalmaciji, Bosni in Hercegovini, špijoniiral v škodo Avstriji, ker nima dosti dohodkov, pa kljub temu izhaja. Stroške pokriva vsekakor iz kakega sumljivega vira, ki ima svoj izvor seveda v Belgradu! Ker so omenjeni gospodje njegovi prijatelji, je jasno, da so tudi oni skrivni veleizdaje!! Na podlagi te ovadbe je zahtevalo drž. pravdnitvo od svetovalstvene zbornice dež. sodišča uvedbo preiskave po §§ 8 in 67 kaz. zak. in odreditev preiskovalnega zapora proti vsem imenovanim, a zahteva je bila odbita in postopanje ustavljeno. Ker je pa Mučič med tem naznanil novo ovadbo proti omenjenim obdolženem zopet zaradi veleizdaje, je bil Munihi aretiran in odveden v zapore dež. sodišča v Trstu, kjer so ga pa v treh dneh spustili na svobodo, ker so se vse obdolžitve izkazale kot docela neutemeljene tako proti njemu kakor proti ostalim obdolženem. Seveda se je kazensko postopanje ustavilo. — Tako se v Avstriji med Slovenci delajo veleizdajalci in tako se skrbi, da smo Slovenci od dne do dne večji avstrijski patriotje! Pa prav gotovo!

— **Slovenščina pri sodiščih na Kranjskem in na Primorskem!** Notorično je, da so na Češkem sami uradniki jeli uvajati svojčasno češki jezik povsod po uradih in se poslužujejo skoraj izključno le češčine, da so takorekro sami čehizirali svoja sodišča, ter tako priborili svojemu jeziku v državnih temeljnih zakonih zamajeno enakopravnost; isto se more trdit za uradnike v Dalmaciji.

in na Primorskem, ki se tudi „interno“ poslužujejo le hrvaškega odnosno slovenskega jezika in da so povsod, kolikor se le da poslovanili sodišča, kjer se je poprej uradovalo seveda krivično in na škodo slovenskega življa izključno le v blaženi italijansko. A kaj se dogaja na Kranjskem v srcu Slovenije, da niti ne govorimo o štajerskih in koroških sodiščih! Čujte in strmite! Neverjetno je, pa vendar le žalibog res. Od kranjskih sodišč in celo iz bele Ljubljane, slovenske prestolnice prihajajo zaprosbe (zamolnice) o pravni pravici v nemščini! — Dotični spis, ker so stranke in interesente Slovenci, je seveda sestavljen v slovenščini; — oseba, ki se ima zaslišati je tudi Slovenec; — uradnik (dotični referent prav gotovo tudi Slovenec) in dotična zaprosba, ki jo je sestavil tak uradnik Slovenec, je pa napisana v nemščini! kakor da smo nekje v „rajhu“! In dogodi se, da dobi dotično prosoje sodišče od primorskega sodišča nazaj službeni odgovor v slovenščini (ironija usode kaj?) in to tudi celo od takih sodišč, pri kojih je podpisan le hrvaški in italijanski kot deželni in zlorabno seveda tudi nemški jezik. Navadno spremljajo take zaprosbe v nemščini ironične opazke primorskih uradnikov: „O, ti nepoboljšljivi Kranjci! ...“ itd. itd. Kaj se časih zgodi, priča naslednji slučaj: V Voloski prebiva stranka, ki ima neko stvar urediti z neko stranko na Laverici pri Ljubljani. V Voloski se je cela stvar vodila v hrvaškem jeziku oziroma slovenskem. Ta popolnoma slovenski akt je bil poslan okr. sodnji v Ljubljani in od tam je prišel nazaj z nemškim mažežem (12/19 H o IV 821/8). In potem naj ne delamo opazk. Nehote se ob tej priliki spominjam sodnika, ki je svoj čas služboval nekje na Notranjskem, ki je pa moral predčasno vsled svoje prevelike „vjudnosti“ do strank in drugih takih „lepih“ „lastnosti“ oditi v „prezalužen“ pokoj. Odlikoval se je kot goreč birokrat, in je na pr. zavračal vloge, pisane v hrvaščini z opombo, da se morajo take vloge vlagati v nemščini, češ, da je nemščina uradni jezik na Kranjskem, dočim so na Primorskem slovenske vloge pri sodiščih z hrvaškim jezikom sprejemajo in rešujejo hrvaški! Vredno je, da se tudi to pribije želeč, da bi te rahle svarilne besedice padle na rodovitna tla? Uradnik.

— **Klerikalni kandidati za štajerski deželni zbor.** „Narodni list“ piše: Kakor se kaže, klerikali ne bodo hoteli skleniti za deželno-zborske volitve kompromisa, kakor bi bilo to v našem narodnem in gospodarskem interesu nujno potrebno. Govori se namreč že v poučenih krogih o klerikalnih kandidatih. V slovenjegraškem volilnem okraju bo kandidiral znani Verstovšek. V ptujskem okraju namerava kandidirati Meško in lovrenški župnik Ozmec. Meško bi torej nadomestoval v deželnem zboru — dr. Ploja! Kandidirajo nadalje dr. Korošec, župnik Grobelšek, dr. Jankovič, Robič in Rožkar. Manjka samo še dr. Povalej.

— **Terorizem škofa Flappa.** Zadržni se je pomotoma poročalo, da je tržaški škof Nagl ukazal novoizvoljenima deželnima poslancema, župnikoma Zidariču in Červarju, da morata odločiti mandata. Tak ukaz je dal poreški škof Flapp in oba župnika sta se mu tudi že pokorila.

— **Novi Lloydov predsednik.** Imenovanje novega predsednika avstrijskega Lloydja še ni izvršeno. Gre za dva kandidata, bivšega železniškega ministra Derschatta in člana gosposke zbornice grofa Stürgkha.

— **Promencija.** Danes je bil na dunajskem vseučilišču promoviran doktorjem modroslovja gospod Ivan Pregelj. Častitamo!

— **Imenovanje.** Za konceptnega praktika pri pomorski oblasti v Trstu je imenovan absolviran jurist dr. Niko Marinovič.

— **Iz finančne službe v Trstu.** Carinski oficijali Rihard Komel, Nikolaj Bracanovič, Dante Antonac in Franc Trojan so imenovani za carinske revidente v IX. čin razredu, carinski asistent Virgil Berlot pa za carinskega oficijala v X. čin razredu.

— **Iz pisarne slovenskega gledališča.** Danes, v soboto zvečer se igra prvič na slovenskem odru velika Goethejeva tragedija v petih dejanjih (11. slikah) „Faust“. — V nedeljo — to je jutri! — popoldne ob 3. je ljudska predstava in se igra Finžgarjeva narodna igra s petjem „Divji lovec“ ob znanih cenah. — V torek, dne 22. t. m. se poje prvič v sezoni Smetanova komična opera „Prodana nevesta“ z gđ. Šipankovo v naslovni vlogi. — V petek, dne 25. t. m. — to je na božični dan — popoldne ob 3. uri se igra prvič v sezoni narodna igra s petjem „Deset brat“, zvečer pa se poje drugič „Prodana nevesta“, 27. t. m. popoldne ob 3.

pravljica „Pepelka“, zvečer pa „Carmen“.

— **„Slovenska sokolska zveza“.** Prošlo nedeljo se je vršila v Ljubljani seja zveznega vaditeljskega zbora pod vodstvom zveznega načelnika br. dr. Viktorja Murnika. Iz vseh krajev so prihiteli načelniki in vadiitelji bratskih sokolskih društev; bilo je navzočih 52 zastopnikov — lepo in častno število. Pri seji se je med drugim razmotrivalo o udeležbi S. S. Z. pri mednarodni tekmovalni telovadbi, ki bo prihodnje leto v Luksemburgu; dalje o prireditvi vseslovenskega sokolskega zleta v Celje v letu 1909 ob priliki otvoritve sokolskega doma. Zbor je soglasno sklenil, da se S. S. Z. udeležiti tekme v Luksemburgu. V Celju pa mora biti veličastna manifestacija vsega slov. sokolstva. Sokolstvo naj na zletu pokaže, v koliko je napredovalo od drugega vseslovenskega sokolskega zleta na zdar!

— **Zamujeni Mihaljci.** Zaradi tehničnih težkoč obdarovalo je šele danes „Oblačilno društvo“ revni otrok „po vseh naših ljudskih šolah. Obklelo se je 208 potrebnih. Temu blagotvornemu društvu, ki deluje človekoljubno že 43 let, so letos z veliko vnamo priskočila blaga srca naših someščanov na pomoč in le želeli bi bilo, da bi v ogleđ res dobremu namenu društva našlo čim največ posmalleov. „Odrpno sroe, odrpne roke“ za naše uboge prebajoče otroke! Koliko moredih skrbí je pregnanih, koliko grenkih solza udušenih s tem blagosrčnim činom! Ne samo imenom nedolžnih sirot, imenom vsega občinstva bodi našim damam in gospodom, ki darujejo delo, trud in denar v namene društva, izrečena najiskrenejša zahvala. Naj navedemo za danes le imena tistih poštvrtovalnih, ki se trudijo že leta in leta. Gospod cesarski svetnik Ivan Murnik, gospe: Franja dr. Tavčar, Marija Alešovec, Marija Fleišman, Julija Moos, Marija Pavlin, dr. Požarjeva, Franja Preslenik, Ivana Premk, dr. Toplakova, dr. Trillerjeva, Marija Trillerjeva, Ivana Supančič. Gospi: Ana Göstl, Elca in Minka Jelačin, Jos. Kajzelj, Elca Lozar, Bela Kavčnik, Franja Nadrha, Julija Premk, Pipa Tavčar.

— **Izkaz darovalcev za uboge otroke oblačilnemu društvu.** Blago so poslane trdke: Gassner iz Tržica, Krenner iz Škofje Loke, Skaberne & Zupanc, Josipina Herisch. Peciwo so darovali gg. Terček, Jenko, Pirc, Potočnik, Bončar, Pauer, Jančar, Zalar, Zalaznik, Žužek, S. nerke, Beden, Schrey, Okorn, Žagar, Deleuc, Novotny, Plehan. Kmetška posojilnica ljubljanske okolice je darovala 200 K. Po 50 K so darovali: trgovec Horak iz Trsta, cesarski svetnik Murnik, neimenovani; po 20 K sta darovala gg. Ivan Knez in Robert Kollman; po 10 K so darovali gospe: Jelka dr. Brett, Marija Perdan, Ada Perdan, Franja Kavčič, Terezina Lenče, Franja dr. Tavčarjeva, R. Rohman, Franja Urbanc, Evgenija dr. Oražen, Fina dr. Jenko, Antonija Gogola, Marija Grasselli, Milica Hribar, Marija pl. Trnkoczy, Franja Velkavrh, Franja Levčnik, Vera dr. Šlajmer, Marija dr. Zupanc, Helena dr. Suyer, Josipina Čuden, Pavla dr. Murnik, Vera dr. Papež, Hedviga Šubic, Minka Jelačin, Marija Pavlin, Anka dr. Toplak, Ana Hudovernik, Julija dr. Ferjančič, Cecilija Kavčnik, Marija dr. Kokalj, Franja dr. Gregorič, Mary Stare, Terezina Povše, gospi: Josina Arce, Antonija Kadivec, Angela Zalaznik; gospodje: Vaclav Hlavka, Andrej Senekovič, Fran Mally, Maks Pletersnik, Josip Martinak, dr. Hudnik, Ivan Mejac, Janko Česnik, dr. Munda, dr. Pirc, Ivan Vrhovnik, Elja Predovič, J. Prosenc, dr. Krisper, Milan Leustek, dr. Majaron, Alojzij Lilleg, dr. Triller, A. Šarabon, Pavel Magdič, Josip Turk, Ivan Plantan, J. Dečman, nadinženir Žužek; gospa Marija pl. Bleiweis-Trsteniška 12 K, ga. Bayer 6 K; po 5 K so darovali gospe Josipina Vidmar, Ivana Supančič, Josipina Zakelj in gosp. Fran Golob; gospe F. Terpine in Marija Pleško po 4 K, gospa Marija Heren 3 K, ga. Tilka dr. Zbašnik 2 K in g. Kocmur 1 K. Lastnoročno izdelane pletenice je darovala gospi: Aleksandrina Logar. Vsem dobrotnikom se v imenu odbora oblačilnega društva najtopleje zahvalujeta Franja dr. Tavčarjeva in cesarski svetnik Ivan Murnik.

— **Pokojni dr. Hinko Dolenc** se vzlic tesnim razmeram, v katerih je živel, tudi še na smrti postelji spomnil slovenskih narodnih potreb in je volil „Družbi sv. Cirila in Metoda“ 50 K, „Glasbeni Matiči“ 25 K in za Trubarjev spomenik 25 K.

— **Dvogovor v korist družbi sv. Cirila in Metoda.** Črnačoj: Za družbo 2 K, če da Vidmar Jaka 5 K! — Vidmar: „Jaz vselej po 5 K, kolikorkrat Vi po 2 K!“ — Črnačoj: „Pa sem uguan.“ — Remšgar: „Kaj, jaz tudi 1 K, — pa še ta drobič 40 h.“ — Vidmar: „Ne boš me! še 2 K.“ — Stigar iz Illovic: „Od samega vseja tudi jaz 2 K.“ — Publikum: „Bog živi rodoljube — Barja! Bog živi še posebno Vidmarja! (Po gosp. Črnačoj prejel 12 K 40 h.)

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** sta darovali gospa Pavlina Maršič 10 K in Ana Hren 4 K mesto venca na krsto rodoljubkinje Ane Hren.

— **Razglednice družbe sv. Cirila in Metoda** za Božič in Novo leto so letos izvanredno lepe. Družba je napravila samo umetniške razglednice, ki se odlikujejo po svoji dovršenosti, kakor tudi po varijaciji. Narodni trgovci bi lahko letos izključno samo te razglednice prodajali, ker ne morejo tožiti, da niso lepe in da ne odgovarjajo okusu ljudstva. Celu najbolj razvajan mora biti z njimi zadovoljen. Priporočamo jih kar najtopleje.

— **Modna trgovina Eng. Skušek** v Ljubljani je dala družbi iz nabiralnika 7 K 23 h — ter naznanja, da bo de prodal v nedeljo, dne 20. t. m. ter dal od vsega prejetega denarja družbi 10%. Slovenci, podpirajte narodnega trgovca!

— **Trgovina Iglj v Ljubljani** je nabrala v nabiralnik 7 K 20 h ter dodala še sama 10 K, skupaj tedaj 17 K 20 h.

— **Društvo slovenskih trgovskih sotrudnikov v Ljubljani** naznanja vsem svojim gg. članom, da otvori v nedeljo dne 20. decembra ob pol 9. svoje plesne večere v salonu hotela „Ilirija“. Veselični odsek vabi s tem najviljudneje vse gg. člane, da se blagovolijo udeležiti teh prireditev. — Gg. članom se ne bodo pošiljala posebna vabila.

— **„Slovenska Filharmonija“** v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 20. t. m., ob 8 zvečer v veliki dvorani hotela „Union“ velik ljudski koncert pod vodstvom kapelnika V. Talicha s tem le sporedom: 1. Blodek: „V studni“, uvertura. 2. Malát: „Česke cvetke“, potpuri. 3. Čajkovskij: „Chantans paroles“. 4. Labitzki: „Variacije za dva klarineta“. 5. Lortzing: „Car in tesar“, uvertura. 6. Čajkovskij: „Eng. Onegin“, fantazija. 7. a) Berlioz: „Ples Silf“; b) Čajkovskij: „Marche miniature“. 8. Slovenske pesmi — kvartet za rogove. 9. Strauss: „Netopir“. 10. a) Clanbley: „Blodne luči“, koncertna polka, b) Nebuška: „Umetni jahalec“, galop, solo za ksilofon. 11. Hellmesberger: „Biseri valček“. Vstopnina 60 v. Pri pogrnjenih mizah!

— **V prid Elizabetne otroške bolnice** sta darovala povodom slavnosti Najvišjega 60letnega vladanja v zmislu želje Njegovega Veličanstva cesarja gospod dvorni svetnik dr. Reinhold Rüling vitez Rüdigena namesto občne razsvetljave 10 K in gospa Marijana Svitol 10 K, skupaj 20 K. Nabiranje povodom jubileja Njegovega Veličanstva cesarja je sedaj končano in izkazuje, vstevši navedeni znesek, izdatni skupni znesek 8883 K 50 v v gotovem denarju in mnogo drugih daril v raznem blagu in v izdelkih. Zato bodi vsem onim, ki so se tako blagodušno tega prispevanja udeležili, presrečna hvala. Samo na ta način je bilo mogoče zadostiti raznim potrebam, ki jih sedanjemu času primerna uredba bolnice zahteva. Ne zahvalujemo se pa samo obilnim blagim dobrotnikom, ampak tudi lokalnemu časopisju, ki je z brezplačnim objavljanjem tozadevnih pozivov in seznanjkom daril bistveno pripomoglo pospeševati to človekoljubno podjetje. Karla baronica Schwarz s r., namestnica Najvišje pokroviteljice. Anton Luckmann s r., načelnik upravnega sveta

— **Izredni poštni promet o Božiču** O Božičnem času se bodo od 21. do 24. t. m. podaljšale uradne ure pri tukašnji predaji pošiljatev vozne pošte in sicer tako, da se bodo od 8. ure zjutraj do 7. ure zvečer brez presledka sprejemale pošiljatev. Občinstvo se zaradi tega z ozirom na lastno korist, kakor tudi glede na to, da pošti olajša njeno težavno nalogo, nujno povablja, da prinese kolikor mogoče že v dopoldanskih urah ali vsaj kmalu popoldne pošiljatev na pošto, ako želi da se še isti dan odpošljejo. Priporočila se tudi v pošiljatev prideti še drug naslov, ker je potem, ako se odpre, pošti mogoče dostaviti jo, tudi če bi se zunanji naslov izgubil ali pa tako izbrisal, da bi ga ne bilo možno več brati. V svrhu hitrejšega dostavljanja došlih pošiljatev, se posamezne stranke kar najviljudneje prosijo, dostavljalca poštnih pošiljatev kolikor mogoče hitro in nemudoma odpraviti, t. j. hitro podpisati oddajne listke in poravnati pristojbine, kajti vsako tudi najmanjše zadrževanje zavira občutno ves promet. Na pošiljatev, katerih vsebina je podvržena užitniškemu davku, se opozarja še posebno. Pri takih pošiljatev, ki so namenjena v mesta, kjer je užitniški davek upeljan, na pr. Trst, Gracoe, na Dunaj, v Prago t. d., priporočila se v svrhu hitrejšega razdačenja, da se na naslovu zavitka, kakor tudi na splošni označje vsebina in pa tudi količina (kilo, liter, komad), ki služi za podlago pri določevanju užitnine. Opozarja se dalje, da v božični dobi

poštni uslužbenici ne utegnejo ustrezati semintja izraženi želji sirank, da se jim pošiljatev zavito ter da se mora vsaka, na pošto prinešena, ne po predpisih zavita pošiljatev, brezpogojno zavrniti.

— **Slavno občinstvo** se opozarja, da bodo brivnice ob božičnih praznikih odprte oziroma zaprte: Na sveti dan 25 t. m. bodo brivnice odprte do opoldna, na Sv. Stefana dan 26. t. m. pa bodo ves dan zaprte

— **Pošta v Mengšu.** Piše se nam iz Mengša: Ze pred nekaj časom smo opozorili c kr. pošto ravnateljstvo v Trs u, naj nam napravi na naši pošti dvojezični napis. A doslej tega še vedno nismo dosegli. Ponavljamo zahtedaj svoje zahtevanje vzlic nemščinskemu mišljenju naše poštariče. Zunaj in znotraj hočemo imeti dvojezične napise. Tudi zahtevamo, naj se zunanja tabla popravi, do bodo ljudje vsaj vedeli, kakšen urad je v hiši. Gospe poštariči svetujemo, naj se le navadi poslušati tudi slovenski jezik, drugače jo bomo tega naučili. (Op. ured: Naj se zgane mengeški občinski odbor.)

— **Državna subvencija.** Podkovska šola kmetijske družbe v Ljubljani je dobila za leto 1908 4800 K državne podpore.

— **Krstil ga ni hotel.** Z Iga se nam piše: Žena g. Nikolaja Škabra z Iga je porodila pred nekaj dnevi dete, katero je tako nesrečno, da ga kaplan ni hotel krstiti. Otrok je že teden dni brez krsta. Krstili ga pa ni hotel zato, ker je Boter g. Jožef Hitejo na sumu, da je socialnedemokratičen, akoravno to ni res. Tadi g. Mauring sovraži g. botra, ker je njegov sosed! Pri zadnji deželni zborski volitvi niso vsi Ižanci volili klerikalnega poslanca in zato nam je izze odpovedal biro, za katero se mu Ižanci prav lepo zahvalimo.

— **Dolenjskim trgovcem v premlsek.** V zadnjem času se je začelo živahno delovati za gospodarsko samoosvojo in mnogo trgovcev se je v resnici potrudilo, da bi se vestno izpolnivalo geslo „Svoji k svojim“ in imeli so tudi krasne uspehe. Edino pri nas na Dolenjskem, posebno pa v Belokranji se ne opaža o tem gibanju popolnoma nič. Kakor da bi ne bilo nikdar 20. septembra, živi se pri nas vedno še v onem duhu, ki je vladal pred tem dnem. Na Dolenjskem, zlasti Belokranjskem je opaziti še vedno največ nemških potnikov in slišal sem sam v vaku, s katerim se je peljalo kakih 10 potnikov, seveda samih Nemcev, kako so se delali noroe iz slovenskih trgovcev, češ, da ne razumejo dovolj ter da se jim proda lahko najslabšo blago po zelo dobri ceni. Eden se je celo izrazil: Hier unten verkauft man noch am meisten, hierher sind noch nicht die Laibacher Hetzer gekommen. To je zelo karakteristično za naše trgovce; torej pri nas se proda največ nemškega blaga —! Trgovci organizirajte se, v organizaciji je moč in držite se vestno gesla: „Svoji k svojim“.

— **„Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v meliškem sodnem okraju.“** Piše se nam iz Metlike: „Društvo za mladinsko skrb in otroško varstvo“, je, po vladarjevi želji, „Vse za otroke“ na dan jubileja obdarilo 36 ubožnih šolarjev z obutvijo in obleko. Solzno so zaigrale v obeh prisotnim, ko so opazovali obdarovanje. Temu se je izvil iz globočine srca: „Bog plačaj!“, drugi je le hvaležno pogledal darovateljico, a tretji je, motreč dar, na oboje pozabil. Društvo je izdalo za uboge šolarje božakovske šole 20 K, črešnjevske 30 K, drašičke 50 K, metliške 370 K, podzemeljske 100 K, radoviške 80 K, semiške 100 K, suhorske 100 K in štrekljevske 30 K. Koncem slavnosti je iz 500 otroških grl mogočno zadonela cesarska pesem, na kar je bila šolska mladina s pečovom pogoščena, katero so okrbele vsolane občine.

— **Pod vlak je skočila** pri Delnicah pri Reki 34letna Frančiška Malner. Kaj je žensko gnalo v smrt, ni znano. V njenem kovčegu so dobili 1700 K denarja.

— **„Slovenska Čitalnica“** v Mariboru ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 27. grudnia t. l. ob polu 8. zvečer. Razun običajnega sporeda bodo se podrobno razpravljala na tem občnem zboru važna gospodarska vprašanja in je želeli, da se ga udeležijo udje in prijatelji društva polnoštevilno. Odbor.

— **Veselica skad tehn. društva „Triglav“ v Mariboru.** Glede na lep moralen in materialen uspeh zadnje Triglavanske prireditve meseca marca v Mariboru je sklenilo akad. tehn. društvo „Triglav“, da priredi 1. februarja 1909 istotam v vseh prostorih „Nar. doma“ veselico z bogatim sporedom. Slovensko občinstvo že danes opozarjamo na to prireditev, katere čisti dobiček se vporabi v narodne namene.

— **Na štajerski deželni sadjarski in vinorejski šoli v Mariboru**

Krajevni imeniki.

Poslanca Hribarja in dva rišev interpelacija z dne 26. p. m., priobčena v »Slovenskem Narodu« dne 11. t. m. in razne novice in pritožbe v tem listu mi dajo povod, da se vnovič oglašim s pojasnili o krajevnih imenikih.

Ravno pred letom dni sem v sedmih trestih dnevnih v obširnem članku obrazložil razvoj krajevnih imenikov ter omenil, da je izdala centralna statistična komisija na Dunaju na temelju podatkov zadnjega ljudskega štetja imenike krajev, imenovane »Leksikon občin« — za leto 1890. so se zvali »Spezialni repertoriji krajev« — prvič za vse naše slovenske dežele ali bolje rečeno, za vsako slovensko deželo, tudi v posebnih slovenskih izdajah, in sicer za Stajersko leta 1904., Koroško in Kranjsko leta 1905. in za Primorsko leta 1906. Te izdaje so popolnoma slovenske, le imena krajev so navedena v vseh deželni jezikih, v katerih so običajna, in sicer so slovenska imena na prvem mestu, dočim so n. pr. v nemški izdaji nemška imena na prvem mestu.

Ti leksikoni so obširni. Obsegajo poleg popisnih krajev tudi takozvane »krajne dele«, število prebivalstva po spolu, veri in občevanju v jeziku, število hiš, katastrske občine z veleposestvi, kulturnimi vrstami, številom živine, dalje so navedene vse važnejše kulturne institucije pri posameznih krajih, šole, župnije, sanitetne občine itd. V interpelaciji imenovani seznam krajev (»Allgemeines Ortschaftenverzeichnis«) pa obsega samo popisne kraje in poleg teh število skupnega prebivalstva, drugih podatkov nima. Ta seznam je izdala centralna statistična komisija takoj po izvršenem ljudskem štetju leta 1900. Da se izdaje tako važne publikacije ne zavleče, in da se ne dela Nemcem »krivica«, sprejela je statistična komisija k edinozveličavnim nemškim, oziroma ponemčenim krajevnim imenom samo tam tudi nemška, kjer je bilo nemškega prebivalstva več kot 20%. Preziralas se torej niso namenoma slovenska krajevna imena, temveč se je ravnalo napram vsem Nemcem enako — krivično. Vsled te vlemodre metode so izpuščena v omenjenem seznamu slovenska imena: Kočevje, Mozelj, Stara cerkev (ne Srednja vas Mitterdorf na Kočevskem), Beljak, Radgona itd., dočim Leksikon občin navaja vsa ta slovenska imena. Pač pa nima slovenskih izrazov za 29 drugih krajevnih imen na Kočevskem! Ali niso v navadi?

Slovenske krajevne repertorije — tudi za nemški del Stajerske in Koroške — torej imamo, samo zanimanja zanje je malo. Tako se je pridilo pisec neke notice v »Slovenskem Narodu«, dne 7. t. m., da se bridko pritožuje, »ker je leksikon občin za Stajersko, Koroško in Kranjsko« izdan samo v nemškem jeziku, dočim je leksikon za Primorsko četverojezičen! Pripomnim, da so že specialni krajevni repertoriji za leto 1890. bili za prve tri dežele dvojezični, samo nemška krajevna imena so bila na prvem mestu, dočim so v slovenski izdaji leksikona — kot že omenjeno — slovenska imena na prvem mestu. Na primer poleg »Vrbe« — na Koroškem — stoji »Velden am Wörthersee« — okoli tega imena so se namreč sukale dotične notice. Mimogrede naj omenim, da je bilo v občini Vrba l. 1890. 386 Nemcev in 201 Slovenec, l. 1900. 493 Nemci in 146 Slovenec, in da navaja cerkveni šematizem krške škofije za l. 1907, da je občevalni jezik župnije Dvor, ki obsega občino Vrbo, samo slovenski! Potemtakem je slovensko ime vasi in občine Vrba dokaj upravičeno in tudi, vsaj do sedaj še, v navadi.

Bliza se zopet ljudsko štetje. Gradivo za nove krajevne repertorije se pripravlja. Sedaj je čas, da se zabranijo krivice. Dovolim si naštetiti sledeče zahteve:

1. V Splošni krajevni seznam (Allgemeines Ortschaftenverzeichnis) se morajo sprejeti vsaj ona nemška, osobito slovenska, krajevna imena, ki jih že navaja Leksikon občin za l. 1900.

2. V Leksikon občin se morajo zopet sprejeti ona slovenska imena, ki so se že nahajala v prejšnjih Specialnih repertorijih, in potem vsa druga krajevna imena, ki so v navadi pri Slovencih, posebno na Koroškem.

3. Nemške spakedranke, vsaj one novejšega data, se morajo eliminirati iz uradnih krajevnih imenikov.

4. Nekaterim slovenskim imenom je treba določiti pravilno pisanje, in v Leksikonu priobčena imena se naj proglasijo oficijalnimi, da ne bo vsak urad po svoje prirojeval pisave.

Kaj je s štetjem po materinem jeziku, mesto po občevalnem?

Da se zdajpazdaj kdo oglasi v časopisu, da se včasih vložiti interpelacija, to ne zadostuje. Strokovnjaki — in teh imamo dovolj ob bogatih virih gradiva na Dunaju in v Ljubljani — morajo vzeti stvar v roke. In na temelju njihovih dokazov se naj zahtevajo na odločilnem mestu garancije, da se pri prihodnji izdaji krajevnih imenikov odpravijo zaletči naslednosti. To je pač doseči, ko imamo na Dunaju močno jugoslovansko delegacijo in tudi že ministre — in spe.

Volosko, decembra 1908.

A. Zevnik.

Pristen dober
brinjevec
se dobi pri 309 26
L SEBENIKU v Spod. Šiški.

Nedosežno
+ Najnovejša ameriška iznajdba +
Nigijensko gumasto blago za moške. Porabno na leta. Patent. K 400. Čez 2 miliona kosov prodanih v kratkem času.
Nigijensko gumasto blago za ženske. (Varstvo žensk.) Priporočili najprvi zdravniški strokovnjaki, porabno na leta. K 200. Kdor pošlje denar naprej (tudi pisane znamke) mu pošlje diskretno in poštno prosto, sicer 50 vin. več, edina prodaja.
+ H. AUER, tvornice za gumasto blago. +
Dunaj IX 2, Nussdorferstr. 3-6.

Anton Šarc
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 8
priporoča v lastni šivalnici izdelano
perilo
za otroke, gospe in gospode.
Za izdelovanje perila doma priporoča svojo bogato zalogo platna in šilona v vseh širinah in kakovostih, švicarsko vozenje, prte in prtiče, brisalke itd. 3817 19
Kakor znano le dobro blago in zelo zanesljive cene.
Naročila za venkaj točno in zanesljivo.

Stock
Cognac
Medicinal
Pristni vinski destilat v uradno plombiranih steklenicah.
Camis & Stock
Barkovlje.
Edina parna žgavnica konjaka pod državno kontrolo. 3819-9

Nič strupa
samo čiste naravne proizvode obsega ob mučnem dušljivem kašlju zdravniško in kliničko priporočena
Thymomel Scillae.
Sijajni, presenetljivi uspeh.
K. Prosim, vprašajte zdravniška. 24
Steklenica 2-30 K, po pošti franco, če se pošlje denar naprej 2-30 K 8 stekla, če se pošlje denar naprej 7 K 10 steklenic, če se pošlje denar naprej 20 K.
Izdelovanje in glavna zaloga
B. FRAGNERJEVA LEKARNA
1539 o. in kr. dvorni dobavitelj. 12
Praga III., Štef. 203.
Dobiva se po skrobo vseh lekarnah.
Pazite na ime izdelka, izdelovalca in varstveno znamko.

Predstave ob delavnikih:
ob 4., 5., 6., 7. in 8. uri
Ob nedeljah in praznikih:
ob 10. in 11. uri dopoldne in ob 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. uri popoldne.
Vsake sobote in srede nov program
Slike se dobivajo samo iz prve svetovne pariške tvornice Pathé Frères.

Sedla (angleška)
vseh vrst lastnega izdeka
pošilja po najnižjih cenah edini
čehski specialni zavod za sedla firma
Josef Mencl, Praga-Žižkov,
Karlova třída čis. 560.
Zahtevajte cenike! 4514 8

Veliko zalogo
gramofonov in plošč
tudi s slovenskimi omadi;
plošče
od
K 1-80
naprej
pri-
poroča
FR. P. ZAJEC, urar
2291 Ljubljana, S arl trg 26. 50

Perje in puh
po nizkih cenah.
Anton Šarc
Sv. Petra cesta št. 8

Dognano je
in vsak trpinčev, da zavzema dandane elektriciteta v zdravniškem zdravljenju prvo mesto, vendar žalibog ne ve mnogo bolnikov, da obstaja tudi električni telesni aparat, katerega učinek se je sijajno izkazal pri mnogih trpetih, posebno pa pri nevrozah, revmatizmu, bolečinah v glavi in v hrbtu, težočah v želodcu in črevesju, slabosti srca, krču in vsakovrstnih oslabelostih.
Mnogoterah zahvalna pisma, katerih originali so v naši ordinaciji na vpogled, potrjujejo to. Mi smo radi pripravljeni, dati vsakemu bolniku brezplačno pojasnilo o tem načinu zdravljenja in zadostuje vpsolati spodajnji kupon na našo ordinacijo, nakar pošljemo poštino prosto našo 64 strani breječo ilustrirano
brezplačno knjigo
Razprava o med elektroterapiji
gratis in franko
Elektro-terapevtska ordinacija
Dunaj, L. Schwangasse 1, 2/2, 1 nad.

20. XII. 1908.
Kupon na brezplačno knjigo.
Na
Elektro-terapevtsko ordinacijo na Dunaju, L. Schwangasse 1, 2/2, 1 nad.
Prosim pošljite mi knjigo:
"Razprava o med elektroterapiji"
gratis in franko pod zaprto kuverto.
Ime: _____
Naslov: _____

Kinematograf Pathé
prej „EDISON“
Dunajska cesta, nasproti kavarni „Evropa“.

FR. BRÜCKNER, glasbila
(Dobavitelj zvez c. kr. državnih uradnikov) Schönbach pri Hebu, Češko priporoča najceneje najboljše glasbene instrumente in strune vseh vrst Razpoložanje po povzetju Zamena dovoljena ali denar nazaj. Ilustr. cenovnik zastoj in poštino prosto Stare mojstrske gosli in celo se zamenjavajo ali kupujejo. 4141-10

Vsak lastnik komaj rabi samo preizkušene izvirne M-vljake za podkve z znamko
Vedno ostro! Nepravilno stopanje nemogoče! Edino praktično za gladka pota.
Dobri se pri podkovanju in v trgovinah z železnico.
Pozor! Same originalne M-stale se izdelujejo iz specialnega jekla; varujejo se ponaredi, neporabnih s-radi masivne gradnje, materiala in v-te, kadar kupujete natančno na serejro varstveno znamko, videnjemo na vsakem originalnem M-stalu.

Preje predne naročite
varsiveno orožje
(samokres, Browningovo puško) ali
lovsko puško
(dalekostrelne hammerlenke) in vse druge obstoječe puške, zahtevajte katalog in ponudbe od izborne češke firme
J. Novotný v Pragi.

Priporoča se
za praznike:
Asti spumante,
Malaga,
Marsala,
Marschino di Zara,
Moschato,
Refosco,
Vino Vermouth,
Champagne,
Cognac,
Rum,
Tropinovec,
Slivovec.
Najfinjša namizna vina bela in rdeča.

F. Cascio
Šelenburgove ulice 6.
V Ameriko in Kanado

najpripravnije, najcenejše in najzanesljivejše prevaža
Cunard Line.
Odhod iz domačega pristanišča Trsta:
Pannonia, 5. januarja 1909.
Pannonia, 23. februarja 1909.
Carpathia, 4. marca 1909.
Iz Liverpoola: 770-44
Lusitania (največji in najlepši parnik sveta) dne 26. decembra 1908, 6. februarja, 27. februarja, 20. marca 17. aprila, 8. in 29. maja 1909.
Mauretania dne 23. januarja, 13. februarja, 6. marca, 3 in 24. aprila in 15. maja 1909.
Pojasnili in vozne karte pri
Andr. Odlasek
LJUBLJANA, Slomškova ulica št. 25, poleg cerkve Sreca Jesuovega.

Cene prostorov:
I. prostor 60 vin., II. prostor 40 vin.; I. prostor otroci 40 vin., II. prostor otroci in vojski do narodnika 20 vin.
Vsak četrtik in soboto
od 3. do 6. ure predstave za učence po znižani ceni. I. prostor 20 vin. II. prostor 10 vin. 4683

Spretna knjigovodinja
z letnimi izpričevali, ki govori nemško, slov. in evet. tudi italijansko, se išče za trgovino na debelo v Gradou. — Ponudbe z navedbo plače na Jos A. Kienreich, avončna ekspedicijska, Gradec, Sackstrasse 4 u. 6. 4665-2

Učenko
poštenih staršev, dobro v računih in pisavi, sprejme v svojo prodajalno z mešanim blagom **Friderik Škufek v Metliki.** 4539-3

Mlad
trgovski pomočnik
špecerijske in delikatesne stroke žel premeniti službo v kako večjo trgovino. Nastop s 1. februarjem 1909. Ponudbe pod 1. februar 1909 na uprav. „Slov. Naroda“ 4 59-3

Ako želite!!
kupiti ali prodati kako posestvo, zemljišče ali gostilno itd., se je obrniti na prvo
koncesijonalno posredovalnico
v Kranju na Gorenjskem, Glavni trg št. 189. 4 55-4

Ura z verižico
za samo 2 kroni.
Zaradi nakupa velikih množin ur, razpoložila šleska eksportna trdka prekrasno pozlačeno 36 urno precizijsko uro na sidro z lepo verižico za samo 2 K kakor tudi 3letno pisarmeno jamstvo. Po povzetju razpoložila prusko šleska razpoložilnica 4672
CH JUNGWIRTH, Krakov 32.
Za neugajajoče denar nazaj.

Lepa nova hiša
z drugimi gospodarskimi poslopji se po ugodni ceni zaradi družinskih razmer takoj proda. — Hiša stoji ob okrajni cesti, v nji je gostilna in trafika ter tudi prostor za trgovino. Zraven je vrh in lepo dvorišče, tako da se lahko od vsake strani pride z vozom. Poleg tega je lep nov hlev, šupa, svinjak, vodnjak in nekaj zemljišča. Kupec naj se zgleda pri Antonu Tomšiču na Jamli, pošta Dvor na Dolenskem, pismono ali ustmeno. 4636-3

Prilika za nakup!
Prekrasna
žepna ura
z verižico
samo K 3 50.
30.000 komadov nakupljenih, zato razpoložiljaj prekrasno 36urno (ne 12 urno) Glogia srebrno remontoarko na sidro, švicarsko kolesje z lepo dolbenim okrogljem s sekundnim kazalcem in lepo pozlačeno ali posrebreno verižico, natančno idočo za samo 3 K 50 vin. Dalje ponujam pristno pozlačeno 36 urno remontoarko na sidro, veleprima švic ura s pozlač. verižico za 5 K 50. 3letno pisarmeno jamstvo za vsako uro. Po povzetju razpoložila
S. KOHANE, Izvoz ur Krakov št. 358.
Nebroj zahvalnih pisem in nešteto ponaročb. Za neugajajoče denar nazaj. 4687

Važno za trgovce itd.
Najlepši in najcenejši
novoletni
reklamni
KOLENDARJI
z okusnim tiskom firme
se dobe pri
Ivanu Bonaču
v Ljubljani.
Vzorci dopošliem na željo brezplačno na ogled. 43208
Oddajajo se po skrajni ceni tudi sami bloki!

Spreten kovinski strugar

(Eisendreher)
ki bi sem in tja delal tudi na pri-
možu (Schraubstock),

se išče.

Prosilci, ki so že delali po pre-
dilnicah, imajo prednost. Ponudbe z
navedbo starosti, če so oženjeni, s
prepisi izpričeval in zahtevo plače na
upravnishvo „Slov. Naroda“. 4:40 3

M. DRENIK

Kongresni trg. 3458-13

Največja zaloga ženskih ročnih del in pripadajočega materiala. Vsakovrstno
vezenje na roko in na stroj, predtiskarija itd. Velika zaloga telovadske obleke!

Rjube brez šiva 2 m 25 cm dolge, 150 cm široke, zjam-
čeno platno, 1 kos K 270
Tuoat damasta za brisače, 50 x 110, čisto
platno K 8—
Tkanina, 23 m, 82 cm široka, pripravna za
vsako telesno in posteljno perilo K 11 50
45 metrov posteljnega blaga, oxford, flanela, ošir K 17—
Po povzetju pošlita 4:196 6
BERTOLD HOCHBERG, tkalnica, KOSTELEČ ČERVENÝ, Češko.

Kaaj? ... Oče je dovolil,
saj so to „Jacobi“ antini-
kotinske cigaretné stročnice.
Pazite na ime „Jacobi“.
Prijetno presenečenje!
Vsak karton ima veleznam-
nivo čarovno karto. 38:7-8

Petrolejski žarilni gorilci
KRONOS
dajo takoj žarilno luč (okoli 80-140 svetl.) svet-
ljivosti. — Rabi samo za okoli 1/4-2 vinarja
petroleja na uro.
Lahko opravljanje.
Cene: Popolna stropna žarilna svetilka na zračni preprih K 25—,
kompletna namizna svetilka K 15—, kompletni gorilec K 9—.
Žarila in gorilci za vse vrste plina.
Prodajalci popust. Cenovniki zastoj.
Avstrijska eksportna družba
za plinovo žarilno luč z o. z.
Dunaj, V., Rempferstorfergasse št. 66. 4:07 5

Nizke cene, točna postrežba!

Usakovrstne slamnike

priporoča gg. trgovcem v mestu in na deželi in drugemu sl. občinstvu

FRAN CERAK,

tvornica slamnikov v Stobu, pošta in železnična postaja Domžale.
Na zahtevo se izgotovi vsakovrstna zaželjena oblika.

Vzorci na razpolago! 4674-1

o. kr. avstrijske državne železnice.

Izveček iz voznega reda.

Veljaven od 1. oktobra 1908' leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.

7:05 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Žittrst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožico, Celovec, Prago.

7:07 utraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

8:26 predpoldno. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Prago.

11:28 predpoldno. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trs drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec.

1:05 popoldno. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

3:45 popoldno. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trs drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Prago.

7:10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

7:35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Prago.

10:40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trs drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožico).

Odhod iz Ljubljane drž. kolektor:

7:28 jutraj. Osebn. vlak v Kamnik.

8:05 popoldno. Osebn. vlak v Kamnik.

7:10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.

10:50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Sav. ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)

Prihod v Ljubljano juž. žel.

6:56 jutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiž, Jesenice, Gorice, Trsta, Tržič.

8:34 jutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

11:22 predpoldno. Osebn. vlak iz Prage Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožico in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenice, Tržič.

2:32 popoldno. Osebn. vlak iz Kočevja Straže Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

4:13 popoldno. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiž, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Gorica drž. žel., Trsta drž. žel., Jesenice, Tržič.

6:50 zvečer. Oseb. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Jesenice.

8:37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

8:45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiž, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice, Tržič.

11:50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiž, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice.

Prihod v Ljubljano drž. kolektor:

6:46 jutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.

10:59 predpoldno. Osebn. vlak iz Kamnika.

6:10 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.

9:59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Sav. ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)

(Odhodi in prihodi so označeni v srednjem evropskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Velik mráz

lahko nastane, zato si zašasa
oskrbite tople

volneno obleko.

Vzorac izbornega blaga po-
šilja franko firma 4334-7

KAREL KOCIAN

tvornica za sukno
v Humpolci na Češkem.
V korist Ustř. M. Školske.

Največja zaloga navadnih do najfiniših
stroških vozičkov
in navadne do najfinišje

žime

M. Pakič
v Ljubljani.
Sprejemajo naročila in
vsežije v povzetju

J. KEBER

trgovina z manufakturnim
in perlinim blagom
v Ljubljani
na Starem trgu št. 9
priporoča

vence in šopke za neveste

ter 51

nagrobne vence

po izredno nizkih cenah.
Potrebščine za krojače in šivilje.

M. Krapež

urar
trgovca z zlatino
in srebrnino

na Jurčičevem trgu št. 3

priporoča svoje velike zaloge prečišči-
stih ur in prvih tovar, budnik,
stomatih, satenastih in ur na
mihale, briljantov, zlatinice
in srebrnice. Namizna ure
in hana-srebra. 3452 11

Lastna delavnica za popra-
vila in vsa nova dela.

Odlikovan

s častno diplomo in zlato
kolajno na III. dunajski
modni razstavi

1. maja 1904 pod pokroviteljstvom Nij.
ces. in kr. Visokosti presvetle gospe
nadvojvodinje Marije Joseline.

P. CASSERMANN

krojaška obrt
Ljubljani, Šelenburgove ulice šte. 3

se priporoča v izgotavljanje moških
oblek kakor tudi vseh avstr. uniform
po najnovejšem kroju.
Priznana solidna dela in zmerno cene.
Priloge angleško blago je v največji iz-
beri vedno v zalogi.

Anton Krejči

Ljubljana, Wolfve ulice št. 5
priporoča svojo bogato zalogo
najmodernejših, najfinišjih

kožuhovin, klobukov in čepic

Prevzema tudi vsa v to vrsto
spadajoča popravila proti naj-
nižji ceni. Kupuje tudi vsako-
vrstne kože divjašine in jih
35-6 najbolje plačuje. 10

Blago ceno in solidno.

Fr. P. Zajec Ljubljana
Stari trg 26

priloga
svoj dobro urej
:: optični zavod
kakor razsa očal
ščitke daljnogled
toplomerja, zrak
merje itd. — Očala
ščitke se napravijo
tančno po zdravniškem
receptu.
Velika zaloga
raznih
žepnih in stenskih
ur
zlatine in srebra

Ceniki za optične blage in separatni ceniki ur in
zlatine se razpošiljajo franko.

Cenjenim odjemalcem
v Ljubljani in na deželi
se priporoča

slovenska špecerijska trgovina

na debelo in drobno

M. Spreitzer,

Ljubljana Stari trg (pri Plavcu).

Razglas

Z ozirom na razglas o. kr. deželnega predsedstva v Ljubljani z dne
4. t. m. št. 6312/pr. se v zadevi priznanja z Najvišjim ročnim pismom z dne
14. avgusta letos ustanovljenega jubilejskega križa za civilne državne usluž-
bence še sledeče javno naznanja.

I.

Pravico do tega jubilejskega križa imajo

1) vse osebe brez oziroma na spol, ki so bile onega dne, ko je bila
tozadevna listina uradno razglašena, v dejanski civilni državni ali pa v tej
enaki javni službi; dalje pod pogojem, da so vsaj deset let nepretrgano
dejansko služili, oni, ki so bili od dneva razglasitve v obdobju desetih let
nazaj v službi kot uradniki, ali pa od dneva razglasitve v obdobju enega
leta nazaj v kaki drugi lastnosti v takšni službi.

Med začasnimi in stalnimi službovanjem se tu ne dela razločka.

2) Vse v civilno-državni službi ali pa v kaki drugi istovrstni javni
službi po pogodbi nameščene osebe, ki so bile onega dne, ko je bila ta
listina uradno razglašena, v dejanski službi in ki nepretrgoma služijo vsaj
tri leta.

3) Vsi v državnih ali pa graščinskih zakladnih podjetjih zaposleni
delavci obojega spola, ki so onega dne, ko je bila ta listina uradno razgla-
šena, tri leta nepretrgano v stalni lastnosti delovali, 21. leto svojega živ-
ljenja izvršili in ki imajo pravico do pokojnine ali do preskrbnine.

Za one civilne osebe, ki služijo na podobna način pri vojaških
zavodih, veljajo ista določila kakor za osebe, ki stojijo v civilno-drž. službi.

II.

Državni uslužbenici, ki so bili disciplinirani potom odpušteni ali pa
po svojem izstopu iz državne službe pred kazenskim sodiščem obsojeni radi
dejanja, s katerim bi bila združena izguba redov ali častnih znamenj, nimajo
pravice do pripoznanja jubilejskega križa.

III.

V aktivni službi stoječe upravičene osebe dobijo jubilejne križe po
predstojnih oblastvih; vsem ne več v aktivni službi stoječim osebam, pa se
je s to zahtevo obrniti do političnega oblastva I. stopinje torej v Ljubljani
do mestnega magistrata, ki daje v tej zadevi tudi sicer vsa potrebna pojasnila.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 10. decembra 1908.

Ogromna božična prodaja

po čudovito znižani ceni!

„Angleško skladišče oblek“ O. Bernatovič

Ljubljana, Glavni trg 5. 4710-1

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah
 priporočajo svoj priporočeni izbrani Portland-cement v vedno
 enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene pred-
 pise glede tlakovne in odporne trdnosti daleč nadhranjujejo dohotki kakor
 tudi svoje primarno izvrstno kakovost.
 Priporočila in spričevala
 Centralni urad:
 Dunaj, I., Maximilianstrasse 8.

Veletrgovina z železom

„Merkur“

Peter Majdič v Celju
 se priporoča cenjenim odjemalcem.

Občinska štedionica (branilnica) u Biogradu pri moru, Dalmacija.

Osnovana po regulativu c. kr. ministrstva,
 pod jamčenjem vse imovine občine Biograd
 in pod državno kontrolo.
 obrestuje hranilne vloge s

5% čistimi 5%

Eventualne informacije daje ravnateljstvo.

Prve vrste
 avstrijski izdelek
 Kleinoscheg Derby sec
 napravljen iz francoskih vin
 Kleinoscheg Goldmarke
 napravljen iz domačih vin.
 Dobiva se povsod.

AVGUST REPIČ

sodar
 Ljubljana, Kolozijске ulice 16
 izdeluje prodaja in popravlja
 vsakovrstne
sode
 po najnižjih cenah.

Najcenejšo
 solnčnike in dežnike
 domačega izdelka priporoča
JOSIP VIDMAR
 Ljubljana
 Pred školijo 19, Stari trg 4,
 Prešernove ulice 4.

Tovarna in prodaja oljnatih
 barv, firneža in lakov.

Električni obrat.
Brata Eberl
 Prodajalna in komptuar:
 Miklošičeva cesta št. 6.
 Delavnica:
 Igriške ulice št. 8.
 Poslovna sodba s. št. 42. in s. št. 43. Zvez.
 Slikarja napisov.
 Stavbinska in pohištvena slikarja.
 Velika izbirtka dr. Schoenfeld-ovih
 barv v tabak sa akad. slikarje.
 Zalega čopičev za slikarje, si-
 karje in zidarje, štedilnega mazila za
 hrastove pade, karbolinje itd.
 Posebno priporočava slav. občinstvu
 najnovejšo, najboljšo in nespremenljivo
 sredstvo za likanje sobnih tal pod
 imenom „Kapidol“.
 Priporočava se tudi al. občinstvu za
 vse v najino stroko spadajoče delo v
 mestu in na deželi kot priznana rešilo
 in fino po najnižjih cenah.

Blaz Jesenko
 Ljubljana, Stari trg 11.
 priporoča

klobuke

cilindre, čepice itd.
 najnovejšo fašono
 po najnižji ceni.

AUSTRO-AMERICANA
 Potniki v Ameriko
 Nalari želijo dobro, po ceni in
 zanesljivo potovati, naj se obrnejo
 na **Simona Kmeletza**
 v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
 Kmeletza pojasnila daje se brezplačno.

L. Pevalek
 Ljubljana, Zlatorske ulice št. 4,
 priporoča svojo
akcidencno tiskarno
 z električnim obratom
 za vse merkantile
TISKOVINE
 po zelo nizkih cenah.
 Daje se dobe istotam raznovrstne,
 posebno pa boštine in noveletne
razglednice
 od 4 vin. naprej.
 Na debelo zdatne cenaje.
 Trgovina
 papirjem, plealnim in ri-
 salnim orodjem
 na debelo in drobno.

Slavnemu občinstvu se prijazno priporoča

Alojzij Žvan

krojač v Ljubljani
 Sednijske ulice št. 4.
 Naj ga gospodje blagovole s cenjenimi naročili podpirati, ker se bode
 potrudil s dobrim blagom in krojem ter nizkimi cenami vsakega
 zadovoljiti.
 Z vsem spoštovanjem
Alojzij Žvan
 krojač.

Zaloga vsakovrstnega
lesenega, železnega
 in poblazinjenega pohištva.
Puc & Comp.
 v Ljubljani, v Kolizeju, na Marije Terezije cesti šte. 11.

Štev. 38999. 4644-3

Vabilo.

Že mnogo let se oproščajo blagotvoritelji
 čestitanja ob novem letu in ob godovih
 tem, da si jemljo
 oprostne listke na korist mestn. ubožnemu zakladu.
 Na to hvalevredno navado usoja se mestni magistrat tudi letos
 slavno občinstvo opozarjati z dostavkom, da so razpečevanje oprost-
 nih listkov drage volje prevzeli gospodje trgovci **Jernej Bahovec**
 na Sv. Petra cesti št. 2, **Lavoslav Schwentner** v Prešernovih ulicah
 št. 3 in **Vaso Petričič** na Mestnem trgu.
 Vrh tega bode v smislu obstoječega ukrepa občinskega sveta
 raznašal mestni uradni sluga tudi letos oprostne listke po hišah.
 Za vsak oprostni listek bodisi za novo leto ali za god, je kakor
 doslej položiti eno krono in na vpisani poli poleg imena pristaviti
 tudi število vzetih listkov.
 Velikodušnosti niso stavljenе meje.
 Pismenim pošiljateljcem bodi pridejan tudi razločni naslov
 pošiljatelja.
 Imena blagotvoriteljev se bodo sproti razglašala po novinah.
 Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
 dne 14. decembra 1908.

Naša glazbila so zlata jama za hotele

Prekrasna glasba za ples in zabavo! — Ugodni plačilni pogoji! —
 Dražestne novosti pianov, orchestrionov z mandolino in ksifofonom,
 erchestrion na lok s kraguljčki z navijanjem na uteži, ki se lahko
 postavijo povsod brez vseh obratnih stroškov. Naša glazbila so porok
 za največje prejemke zaradi prekrasne glasbe in solidne konstrukcije.

Elektriški pnevmatiški orchestrion s čudovitim zvokom.

Elektriški klavirji
 z mandolino, s ksifofonom in man-
 dolino, umetni igralni klavirji, ki
 jih je komaj razločiti od ročnega
 igranja umetnikov.

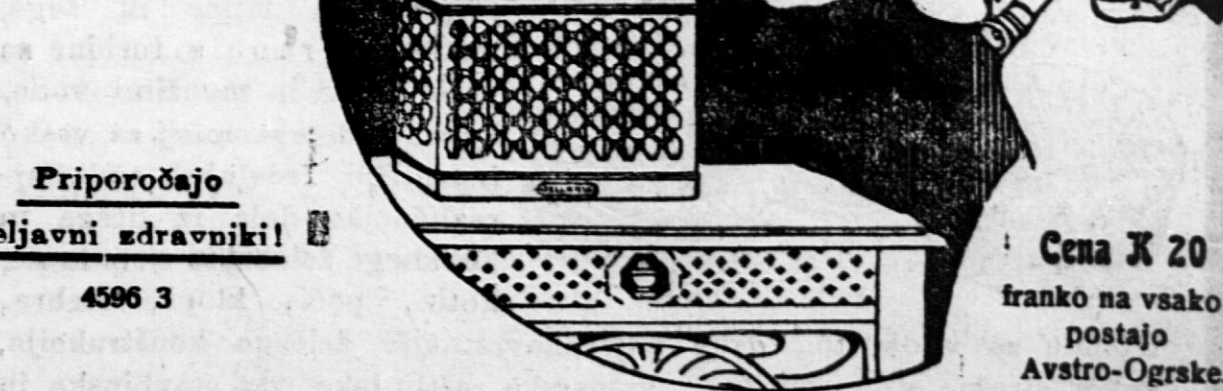
Izboljšani igralni aparati z varstveno
 znamko „TION TION“ s sputovalniki za
 denar za gostilničarje in rodbino. aparat.
F. Machinek & sinovi,
 Dunaj XVII. Ortliebasse šte. 5.

Glavno zastopstvo za Kranjsko
J. Droll Ljubljana,
 Sednijske ulice 1.
 Glasni čisti posnetek glasbe. Cenovniki zastopj Reference prve vrste.

Jzbojševalec zraka v sobi

BELLARIA

Rešitev neprimlik
 suhega zraka
 v sobi!

Priporočajo
 veljavni zdravniki!
 4596 3
 Generalno zastopstvo za Kranjsko:
Fran Kollmann,
 trgovina s steklenino in porcelanom
 v Ljubljani.
 Prospekti in vse podrobnije gene-
 ralno zastopstvo za Avstro-Ogrsko:
L. Guttman
 Dunaj, VI. Mariahilferstr. 1b.
 Mezzanin Casa piccola.

„LE GRIFFON“ Cigarette paper — cigarette stencils
 Delovna pa poverlj. — Glasna zaloga:
 Jac. Schindl & Co., Dunaj, I. Predgorje 5.

Samo 6 dni
Havre-New York
 Francoske prekomorske družbe.

Bazel, Pariz, Havre v Ameriko.
 Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje za vse slovenske pokrajine
 samo 849 46

Ed. Šmarda
 oblastveno potrjena potovalna pisarna
 Ljubljana Dunajska cesta 18 Ljubljana
 v novi hiši „Kmetijske posojilnice“, nasproti gostilne pri „Rigoven“.

Croatia je edina hrvaška zavarovalnica, osnovana od občine svobodnega in kr. glavnega mesta Zagreba.
Croatia je edina zavarovalnica, katera daje dve četrtini dobička svojim zavarovalcem.
Croatia je edini zavod, kateri daje četrtino dobička v javne svrhe v onih pokrajinah, v katerih zadruga posluje.
Croatia sprejema v zavarovanje proti požaru in vpepelitvi po blisku nepremičnine vsake vrste.
Croatia sprejema zavarovanja kristalnih šip, proti slučajnemu ubitju.
Croatia ima najnižje tarife.
Croatia išče akviziterje in okrajne zastopnike za vse okraje na Kranjskem in Štajerskem.
 4069—11
 Vsa pojasnila daje:
Glavni zastop „Croatie“
 v Ljubljani, Gosposke ulice št. 4.

!Krasna božična darila!
H. Suttner
 urar in trgovec z zlatnino in srebrnino
 Mestni trg, nasproti rotovža Ljubljana Mestni trg, nasproti rotovža
 priporoča

svojo veliko zalogo
 vseh prvih in najboljših
 vrst pravih švicarskih
 :: zlatih in srebrnih ::
 žepnih ur najboljših
 svetlih znamk Schaff-
 hausen, Glashütte,
 Omega, Bilodes, Urania, Roskopf itd., zlatih in srebrnih verižic, obeskov,
 okrasov, zaponk, uhanov in prstanov z navadnimi in briljantnimi kamni;
 pristno srebrnega in kina jedilnega orodja, nastavkov ter drugih predmetov
 iz kina srebra.
 Vedno največja izbira najnovejših salonskih ur, ter specialitete
 stenskih ur s kukavico, budlik in drugih. 3549 22
 Zahtevajte moj veliki cenik, ki ga tudi po pošti pošljem zastonj in poštne prosto.
 Razpošiljanje blaga na vse kraje sveta!

A. Žabkar v Ljubljani
 Dunajska cesta šte. 42.
Železolivarna, tovarna za stroje
in ključavničarska dela.
 Priporočam se v izdelovanje, napravo in popravo vseh v mojo stroko spadajočih predmetov: raznovrstnih strojev, priprav za mline in žage, moderne Francis-turbine za vsak padeo in množino vode, kakor tudi transmisij za vsako industrijo. Isdelujem tudi najrazličnejša dela iz litega in kovane železa, in sicer križe, kotle, peči, klopi, stebre, trombe za vodo itd., dalje najraznovrstnejše železne konstrukcije, kakor strešne stole, mostove, vrtnarske rastlinjake, vsa stavbinska in ključavničarska dela: železne ograje, vrata, okna, strelovode in štedilnike ter žično pletenino za ograje vrtom, pašnikom, travnikom itd.
 Načrti in proračuni na razpolago.
 Vse po primernih tovarniških cenah. 4693—1

Perje
 za postelje in puh
 priporoča po najnižjih cenah
F. HITI 51
 Pred škofijo št. 20.
 Znanja naročila se točno izvršujejo.

„Pri zlatem čevlju“
 Ljubljana
 Stari trg št. 9
 velika zaloga
čevljev
 domačega in tujega izdelka.
 Trpežno blago. — Cene solidne.
 Točna postrežba.

August Agnola
 Ljubljana
 Dunajska
 cesta 13.
 Izborna
 zaloga
 namiznih in
 nastropnih
 svetilk,
 najnovejše
 vrste
 po nizkih
 cenah.

Ustanovljeno leta 1845.
Edini zavod
 — v Ljubljani —
 za kemično čiščenje obleke
 ter zastorov, barvarija in
 likanje suknj
 na par.
JOS. REICH
 Poljanski nasip —
 Ozke ulice št. 4.
Sprejemališče
 Šelenburgove ulice šte. 3.
 Postrežba točna. Solidne cene.

Važno! za Važno!
 gospodinj, trgovce in živinorejce.
 Najboljša in najcenejša postrežba
 za droge, kemikalije, zelišča, cvetja,
 korenine itd. tudi po Kneippu, ustne
 vode in zobni prašek, ribje olje, re-
 dine in posipalne moke za otroka,
 dišave, mila in sploh vse toaletne
 predmete, fotografirane aparate
 in potrebščine, kirurška obe-
 zila vsake vrste, sredstva za dezin-
 fekcijo, vosk in pasto za tla itd. —
 Velika zaloga najfinišnega rumna in
 kofijana. — Zaloga svežih mi-
 neraških vod in soli za toplot.
 Obilno, kence, oddajo strupov.
 Za živinorejce
 posebno pripravljeno: greška sol,
 svežna sol, solter, enojan, krmilni,
 trdnost apne itd. — Vnaprej naročila
 se izvršujejo točno in solidno.
 „Drogerija“
Anton Kano
 Ljubljana, Židovska ulica št. 1.
 Kupuje po najnižji ceni razne
 milice (roba), cvetja, korenine, so-
 mena, skorje itd. itd.

Puncetto Pasini
 je odlična topla pijača (punč)!!!
 Najboljše božično in novoletno darilo je
 steklenica Puncetto Pasini.
 Dobiva se po prvih delikatesnih trgovinah. 4670 1

Varst. znamka: Sidro.
Liminent. Capsici comp.
 nadomestilo za 8523—14
Pain-Expeller s sidrom
 priznana izborna, bolečine tolažeče in odvajalno mazilo ob prehlajenju itd.;
 po 80 h. K 1'40 in K 2'— se dobiva v vseh lekarnah. Pri nakupu tega splošno
 priljubljenega domačega zdravila naj se jemljejo le originalne ste-
 klenice v skatljicah s našo varstveno znamko „sidro“ potem je
 vsakdo prepričan da je dobil orig. izdelek
 Dr. Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi. Bliskoma c. 5 nova.
 Razpošiljanje vsak dan

Božična darila.
 Razni preostali izdelki
 perila, prtov, prtičev in
 švicarskega vezenja
 se zaradi prevelike zaloge 4466—6
 prodajajo prav ceno
 pri Antonu Šarc, Sv. Petra cesta 8.

* Slovenci Slovincem *
 Zelo važno za trgovce in obrtnike!
 Ker imam še precejšnjo zalogo
reklamnih koledarjev za leto 1909
 in je sedaj skrajni čas, da si jih vsakdo nabavi, zahtevajte
 vzorce katere radevolje pošiljam na ogled.
 Cene so brez konkurence
 tako da mi je mogoče s tiskom in blokom vred oddajati
komad od 15 vin. naprej.
 Vsem Slovincem se priporoča
Fr. Iglič, Ljubljana, Mestni trg 11.
 Podpirajmo se medsebojno! V slogi je moč!

Svoji k svojim!
 Velika izbira
daril za Božič
 4300 5
 kakor tudi raznih
 predmetov za okrašenje božičnih drevesc
 finega domačega in tvarniškega izdelka.
 Nadalje se priporočam slav. p. n. občinstvu za naročila raznih
 najfinjših tort in vsakovrstnega okusnega peciva. —
 V zalogi imam različnih desertov in čokoladnih bombonov
 ter postrežam tudi s finimi desertnimi vini in razn. likerji.
Fini turinski pelinkovec.
 Vsak dan sveže medene, orehove in rozin. potice, šartelj,
 pinco in druge pecivo, v pekarni pa fin domač ržen kruh.
V kavarni
 se dobiva vsaki čas
 črna in fina bela kava ter izboren čaj itd.
Jak. Zalaznik
 sliščičarna, kavarna in pekarija.
 Stari trg šte. 21.

Ja debelo in drobno!

— Sv. Petra cesta št. 26. —

se priredi od 11. do 16. januarja 1909 kurz o oskrbovanju (goji) živine. — Udeležnikov sme biti 20. Poklicani so revni posestniki ali njih sinovi, odnosno uslužbenici. Dobivali bodo na dan po dve kroni podpore. Učni jezik v tem kurzu bude — nemški. S tem so slovenski udeleženci že a priori izključeni. Slovenci smo le dobri, da plačamo. Stara pesem!

Slovenjebistriško lokalno železnico so otvorili 10. t. m. Veže mesto z istoimensko postajo Južne železnice. Ko se je ustavil vlak pri mestni postaji, zadoneli so viharji „živio“ klici, ki so slabotne „heil“-klice popolnoma zadušili. Gospoda iz Gradca se je lahko prepričala, da je ogromna večina prebivalcev v tem kraju slovenska. Po otvoritvi so imeli Sloveni zase banket, Nemci pa zase. — Napisi ob progii so dvojezični, upati je, da se to zgodi tudi pri postaji.

Nemška kultura. Kakor vse kaže, hočejo tudi štajerski nemščurci na deželi posnemati glasovite manire nemških buršakov. Dokaz temu je Dobruša. Ko se je pretekli četrtek zvečer župnik Kukovič od hotela „Orcel“ vračal proti domu, ga je dejanski napadel iz zasede znani nemški kričar, obenem načelnik tukajšnje „Südmarkine“ podružnice Hasenbichl. Slučaj je nanesele, da sta prišla na lice mesta dva moža, ki sta bila očitno vsa dogodka. Tako se bode moral torej Hasenbichl zagovarjati pred sodnijo. Nemškutarstvu na Dobruši to nemško junastvo pač ne bode v prid. Saj itak še komaj živitari, s takimi čini si pa že prej izkoplje grob.

Divji ljubimec. 25letni hlapec Jožef Kožar in Jožefa Novak, rejenka posestnika Ajleca, v Malem Janžem vrhu pri Radgoni sta se mislila vzeti pred adventom. Ravno zadnji čas se je pa zaroka razbila, ker je bil Kožar silno sirov in nasilen. Šla sta namreč že delat „pismo“, kjer se je pri notarju punica spuntala, češ, da se ji s poroko še ne mudi tako zelo. To je Kožarja spravilo v ogenj. Kupil je samokres in dekletu zagrozil, da jo ustrelji. Šel je pit in razgrajal in kazal samokres, dokler mu ga ni orožnik vzal. Kožar si je kupil drug revolver, streljal ž njim proti Novakovi in razbil vse šipe pri Ajlecu. Divjal je toliko časa, dokler ga niso zaprli. Pred mariborskim okrajnim sodiščem je bil obsojen na 8 mesecev težke ječe.

Burkije kot orožje. Nedelkova družina v Volchnečih na Štajerskem je živela že delj časa v jezi in prepiru. Gospodar Nedeljko je veliko pil ter se kregal z materjo in taščo, da sta oni dve vzrok, da je kupil novo posestvo, ki mu je povzročalo toliko dela. 27. avgusta je prišel zvečer Nedeljko pijan domov. Ko se je jel pripraviti z ženo, mu je ta ušla v seno, ker se je bala tepenja. Mož jo je šel iskat in jo prignal v kuhinjo, kjer jo je najprej obdeloval z roko, potem pa zgrabil za burkije in ji dal par udarcev z njimi. Žena mu je ušla ven in tudi mož je šel z doma. O polnoči se je vrnil, zgrabil zopet za burkije in najprej opazil z njimi svojo mater parkrat čez glavo, nato pa jel nabijati taščo, dokler se niso burkije zlomile. Starki sta bili pri tem zlomljeni obe roki, dobila je pa poškodbe tudi po glavi. Nedeljko je radi tega stal pred maribor. sodiščem. Ker si je že dvakrat hotel vzeti življenje, ko se je enkrat zastrupil, drugičrat pa skočil v vodo, ga bodo zdravniki preiskali, če je pri zdravi pameti.

Kolodvorska restavracija v Gorici državni kolodvor bo postregla pri osebnih vlakih št. 13. (odhaja iz Gorice ob 12. uri 18 min. in številka 16 (odhaja iz Gorice ob 11. uri 5 min. dop.) potujočemu občinstvu po prednaročbi pri sprevodniku z jedilni ambulantihih tabletah za ceno 2 K 20 vin. in pri osebnih vlakih št. 14 (odhaja iz Gorice ob 2. uri 58 min.) in št. 15 (odhaja iz Gorice ob 4. uri 55 min.) kava na ambulantihih tabletah za ceno 48 vin.

Solske razmere na koprskem učiteljskem Piše se nam iz Kopra: Rej lepe razmere vladajo na tukajšnjem učiteljskem. Vsako leto je bilo mnogo absenc (zamud) v šoli. Letos pa se je to v hujši meri pojavilo. Dijaki so brez pomoči. Bolezen, posebno revmatizem, je na dnevnem redu, da ne govorimo o drugih boleznih. Mnogo dijakov bi rado iskalo zdravniške pomoči, a so brez sredstev in tako jim bolezen zaide in jih mnogo tudi v poznejšem življenju konča, ko bi lahko svojim staršem in narodu mnogo pomagali. Gole številke jasno pričajo o žalostnem zdravstvenem stanju slovenskih dijakov, in sicer: I. letošnji tečaj: eden slučaj deljstne oteklina združene z mrzlico, drugi slučaj pljučni katar. II. letošnji tečaj, oziroma I. lanski tečaj: 4 slučaj revmatizma, 4 slučaj trganja v zobeh, 3 slučaj bronhialnega katarja, 2 slučaj prsnega katarja, en slučaj pljučnega katarja in en slučaj oslab-

ljenja vida III. letošnji, oziroma II. lanski tečaj: 2 slučaj pljučnega katarja 6 slučaj revmatizma, en slučaj trganja v hrbtu, 4 slučaj popolnega revmatizma, 2 slučaj otekanja drgalk. IV. tečaj: 5 slučaj revmatizma, več slučajev katarja in 2 slučaj pljučnice. Vzrok temu so vlažni, gnili in plesnivi prostori, o katerih se je izrazil nekavalerijski stotnik: „Da hinein steck' ich nicht einmal meine Pferde“ (tu noter ne vtaknem niti svojih konj)!!! Ali ste slisali? Vlada bi se niti svojih konj ne vtaknila v take prostore, nas pa drži, da umiramo in hramo telesno in duševno. O srečno XX. stoletje v naši moderni Avstriji!! Žalostni in hirajoči pozivljamo slovensko javnost, pozivljamo slovenske poslance, da se nemudoma takoj zavzamejo za nas in vprašajo slavno vlado, kaj misli s slovenskim učiteljskim v Kopru. Ali misli, da si na ta način vzgoji dobre državljane?

Prvi „Kinematograf Pathé“ „prej „Edison“ na Dunajski cesti nasproti kavarni „Europe“ ima od danes do vsrtega torka sledeči spored: Žive zrcalne slike. (Komično.) Lesna industrija v Braziliji. (Po naravi.) Velikemu gospodu v zabavo. (Drama v 18. slikah. Krasna projekcija.) Skiptičke slike. 1. Bled. 2. Soška Vintgar. 3. Aljažev stolp vrh Triglav. 4. Jesenice. 5. Maugart Jeruzalem. (Zanimiv naravni posnetek v 8 slikah.) 1. Turški vojaki in ljudstvo. 2. Jafska vrata. 3. Oljska gora. 4. Žena in otroci iz Betlehema. 5. Gobavi. 6. Zid žalovanja. 7. Pri ožaku Salemonov tempelj. 8. Pano-rama Jeruzalema. V oblasti Bacchovi (Krasna projekcija v barvah.) Mož, ki je jedel konjsko meso. (Jako smešno.)

„Streliški klub“ pri „Novem svetu“ (Mraku) na Marije Terezije cesti ima namesto na četrtek, streljanje na torek, 22. t. m. in sicer bo to šaljivo streljanje s šaljivimi dobitki. Dobitke preskrbi odbor; kdor pa želi preskrbeti dobitke sam, naj to javi odboru. Nadejati se je prijetne zabave, zato raj se vsi člani zanesljivo udeležijo.

Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 29. novembra do 5. dec. 1908. Število novorojencev 17 (= 22 1/100), mrtvorojenca 2, umrlih 19 (= 24 7/100), med njimi so umrli za jetiko 4 (2 tujca), vsled mrtvouda 2, ter za različnimi boleznimi 13. Med njimi tujcev 9 (= 47 3/100), iz zavodov 15 (= 78 9/100). Za infekcijskimi boleznimi je obolelo, in sicer: za škrlatno 6, za dušljivim kašljem 1, za vrtico 4, za egiptovsko očesno boleznijo 1, za ušesom 1.

Podpiranje podpore potrebnih družin onih vojakov, ki so pozvani v službovanje. C. kr. domobransko ministrstvo je z razpisom z dne 16. novembra 1908 pr. št. 5399 XVIII. spoznamno s prizadetimi osrednjimi oblastvi odredilo, da zadobe določbe III. oddelka postavbe z dne 13. junija 1880 drž. zak. št. 70 povodom pomnožitve števila v Bosni, Hercegovini in južni Dalmaciji nastanjenih čet analogno veljavo. To se pravi: rodnine onih vojakov, ki so jih to jesen obdržali v aktivnem službovanju, imajo pravico do državne podpore, če se dokaže, da so živele izključno ali pa vsaj deloma od zaslužka v službovanje poklicanih vojakov. Do takih podpor imajo v prvi vrsti pravico: žena in deca vojakova, dalje pa tudi starši in bratje ter sestre, če so bili navezani na njegov zaslužek v taki meri, da bi brez njega ne mogli se preživljati. Pravica do teh podpor se prične rodbinam nadomestnih rezervnikov, ki so bili pozvani 3. oktobra na stanovsko izveščanje s prvim dnem po dokončani osemletni službi, družinam vseh drugih v aktivni službi pridržanih vojakov pa s prvim junijem 1909. Podpora se določa za vsakega rodbinskega člana posebej in sicer pred vsem za žive, in če rodbina nima lastne hiše, se prispeva tudi stanarina. Otroci imajo pravico do polovice podpore, ki se dovoljuje odraslim družinskim članom. Vsa podpora ne sme presegati zaslužka, katerega je imel v aktivni službi pridržani vojak. Podpiranje podpore potrebnih družin je prevzela nalašč za to postavljena podporna komisija, ki posluje pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani. Proti odlokom te komisije ni nogoča nobena pritožba. Prošnje za podpore so kolka in poštne proste in jih je vlagati pri svojih okrajnih glavarstvih odlošno županstvih, lahko pa se tudi ustmeno naznanijo pri omenjenih oblastvih, katerim se obenem tudi pojasnijo vse imovinske in rodbinske razmere prosilcev. Vsa potrebna nadaljnja pojasnila dajejo okrajna glavarstva in županstva v Ljubljani pa mestni vojaški urad. Mestni dom I. nadstropje, soba št. 3.

Uradne vesti. Pri okrajnem sodišču v Radovljici je zasesti s 1. januarjem 1909 mesto pisarniškega pomočnika z dnevnino 2 K 50 v. Prošnje je vlagati do 1. januarja 1909

pri tem sodišču. — Na enorazrednici pri Sv. Gregorju je razpisano definitivno mesto učitelja in šolskega voditelja. Prošnje je vlagati do 19. januarja 1909 pri okr. šolskem svetu v Kočevju. — Uvaja se postopanje v namen amortizacije po ljubljanski delniški planirni baje izgubljenega založnega lista c. kr. dež. plačilnega urada v Ljubljani z dne 10. oktobra 1900 spr. art. 8 o založenih štirih 4% obveznicah c. kr. priv. cesarjevič Rudolfove železnice ser. 4478 št. 28, 29, 30 in 21 a pr. 200 gld. — 400 kron. Imetnik tega založnega lista se torej pozivlja, da uveljavi svoje pravice v enem letu, šestih tednih in treh dneh, ker bi se sicer od dež. sodišča v Ljubljani izreko po preteku tega roka, da založni list nima moči. — Okrajno sodišče v Višnji gori je dejalo Franceta Mavserja, posestnika iz Sušice zaradi sodno dognane zapravljivosti pod skrbstvo in mu postavilo za skrbnika Ivana Rusa, posestnika iz Muljave.

Za fotografa. Zaradi tatvine in goljufije že predkaznovana 20letna služkinja Marija Pižmohtova, rodom iz Trzliča na Dolenjskem je prišla pred kratkim k neki služkinji v Sodnijskih ulicah ter jo prosila, da bi ji posodila krilo, češ, da se gre fotografirati. Krilo je res dobila, a prinesla ga pa ni nazaj. Tudi fotograf je baje ni videl.

Malenkostne tatvine. V zadnjem času so začele mlekarice med tem, ko raznašajo po hišah mleko, na vozničkih pogrešati posode z ulekom. Razumno je, da vsled tega mlekarica ne trpi samo škode, marveč je zanjo tudi zelo neprijetno, ker stranki ne more ustreči. Stranka sama pa, kateri je bilo mleko namenjeno, mora vsled tega piti mesto bele, črne kave. Kdor bi kdaj videl kako nepoklicano osebo stikati po mlekarških vozničkih, naj jo takoj ovadi policiji, katera bode potem skrbela, da se ji »delo« ustavi. Bržkone izvirajo one mlekarške posode, ki so bile puščene v Mahrovi hiši in so sedaj spravljene pri magistratu, od navedenih tatvin.

Na tla podrl je danes dopoldne voznik Fran Jankovič na Mestnem trgu 70letno mestno ubožico Marijo Knezovo, katere se je pri padeu na čelu znatno telesno poškodovala. Prvo pomoč je zadobila na osrednji policijski stražnici.

Karambol. Ko je danes ponoči stal v Zagorju tovorni vlak št. 831, je vanj zavozil tovorni vlak št. 961. Pri tem se ni zgodilo druge nesreče, kakor, da se je razbilo nekaj vozov in se pokvarila proga, vsled česar imajo vsi vlaki velike zamude. Brzovlak, ki prihaja iz Dunaja v Ljubljano redno ob 3.10 zjutraj, je dospel semkaj šele ob 8.45.

Nesreča. Dne 16. t. m. se je 25letni delavec Ernest Čepelin v rudniku v Zagorju pri razstreljevanju z dinamitom po glavi tako poškodoval, da so ga morali prepeljati v deželno bolnišnico.

V Ameriko se je večeraj z južnega kolodvora odpeljalo 8 Hrvatov.

Drobne novice.

— V Braziliji se mobilizirajo ter je parlament v tajni seji dovolil 75 milijonov za vojne priprave.

— Boj kot na Češkem. Ministrski predsednik Bienerth je izjavil, da je sedanji boj kot na Češkem in Moravskem protipostaven ter bo izdal proti njemu vsa postavna sredstva. Češki časopisi, ki zapisejo le besedo o bojkotu, so zaplenjeni.

— Zgorel je najlepši del mesta Rostoka. Zgorelo je tudi več ljudi.

— Volkovi so raztrgali blizu Kronštata na Ruskem protestantskega župnika Hentlerja.

— Umrli je v Kutni hori bivši državni poslanec Boleslav vitez Pláček.

— Nesreča na morju. Pri Doveru je zadel švedski parnik »Lindholmen« ob nemški parnik »Friderike Müller«. Nemški parnik se je potopil in z njim 8 mož.

Pri ožji volitvi izvoljen napredni kandidat!

Pri današnji ožji volitvi je bil izvoljen narednopolni kandidat g. Josip Turk z večino 467 glasov, vkljub temu, da so socialnim demokratom prihiteli na pomoč kazinotje z vso svojo gardo in vkljub temu, da so socialni demokratje pri volitvah skušali slepariti kakor oiganje.

Oddanih je bilo 3191 glasov. Od teh je dobil Josip Turk 1829 glasov, Etbin Kristan pa 1362. Josip Turk je torej zmagal z večino 467 glasov.

V posamnih volilnih okrajih se je volilo tako le: 1.) Pri komisiji v »Mestnem domu« je bilo oddanih 290 glasov; od teh so bili 4 neveljavni. Josip

Turk je dobil 208, Etbin Kristan 78 glasov.

2.) Pri komisiji na Ojzovski cesti (Dvorski okraj) je bilo 557 glasov, 2 glasovnici sta bili prazni. Josip Turk je dobil 347, Etbin Kristan 208 glasov;

3.) pri volilni komisiji v Vodmatu je bilo oddanih 264 glasov, med temi je bil 1 neveljan en. Josip Turk je dobil 112, Etbin Kristan 151 glasov;

4.) pri volilni komisiji na Ledini je bilo oddanih 631 glasov. Josip Turk je dobil 369, Etbin Kristan 263 glasov;

5.) Pri volilni komisiji na I gimnaziji sta bila oddana 302 glasov, med temi je bil 1 neveljaven. Josip Turk je dobil 138, Etbin Kristan pa 163 glasov.

6.) pri volilni komisiji pri Sv. Jakobu je bilo oddanih 496 glasov. Josip Turk je dobil 272, Etbin Kristan pa 224 glasov.

7.) Pri komisiji v Trnovem je bilo oddanih 437 glasov, Josip Turk je dobil 216, Etbin Kristan 221 glasov;

8.) Pri volilni komisiji na Barju je bilo oddanih 222 glasov. Josip Turk je dobil 167, Etbin Kristan pa 55 glasov.

Telefonska in brzovjavna poročila.

Poslanska zbornica.

Dunaj, 19. decembra. Zbornica je danes izredno dobro obiskana. Glasovanje o pooblastitnem zakonu bo šele okrog 5. popoldne. Pred glasovanjem bo podal ministrski predsednik kratko izjavo. Vlada se nadeja, da bo dobila za nujnost potrebno večino. Zbornica bo imela najbrže še v ponedeljek sejo, v kateri pride v razpravo zakonski načrt o starostnem zavarovanju.

Jezikovne koncesije Madžarom.

Dunaj, 19. decembra. Vlada je izdala komunikne, v katerem dementuje vest o jezikovnih koncesijah pri armadi, danih Madžarom.

Obstrukcija v dunajskem občinskem svetu.

Dunaj, 19. decembra. Manjšina v občinskem svetu je danes pričela proti proračunu obstrukcijo. Župan dr. Luenger je grozil, da bo imel obsevet tako dolgo seje, da se stre obstrukcija.

Duma o zunanji politiki.

Petrograd, 19. decembra. Seniorski konvent gosudarstvene dume je sklenil, da bo zbornica prihodnji petek jela razpravljati o zunanji politiki. V tej seji bo minister Izvoljskij podal svojo ekspezo.

Upor turških kaznjencev.

Carigrad, 19. decembra. Na dan otvoritve parlamenta so se v kaznišnici v Stambul uprli jetniki, ki so pričakovali pomiloščenje. Vkrutilo jih je vojaštvo. Ranjenih je bilo več kaznjencev, ubit pa eden.

Spopad med Srbi in Avstrijci.

Belgrad 18. decembra. (Poseb. brz. „Slov. Nar.“) Vlada je dobila poročila o spopadu med srbskimi in avstrijskimi mejnimi stražami. Dne 15. decembra je prekorajil neki avstrijski stotnik s petimi možmi mejo pri srbski mejni stražnici Balvan. Drugi dan je prišel zopet s petimi možmi preko meje ali se je moral vrniti, ker so srbski vojaki začeli streljati. Stražnica Balvan se nahaja pri Mokri gori, blizu bosanske železniške postaje Vardište. 12. decembra je patroliral 50 mož broječ avstrijski oddelek ob Drini v bližini srbskega mesteca Ljubovinja in začel streljati na srbsko stražarnico Doljaca, pri čemer je bil lahko ranjen srbski mejni stražar Milan Kazmanović, ki je takoj začel streljati, nakar se je avstrijski oddelek umaknil. O vseh teh slučajih je srbska vlada obvestila zastopnike velikih sil.

Srbski pesnik umrl.

Belgrad 19. decembra. (Posebna brz. „Slov. Nar.“) Včeraj je umrl v Loznici nadarjeni srbski pesnik bosauski mohamedanec Evdo Karabegović.

Slovenci zbirajte za žrtve!

Poslano.

Neka dunajska tvrdka pošilja svojega agenta, da nabira naročila na reklamne koledarje. Ker dotični agent ne more na drug način pri strankah naročila dobiti, laže, da zastopa mojo tvrdko.

Moj zastopnik je le gos. Peter Kauzlarč.

Ivan Bonač

440

v Ljubljani.

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali: **Za družbo sv. Cirila iz Metoda:** G. Rado Jereb v Kostanjevici 5 K, iz neke kazenske poravnave. — G. A. Krajc v Grahovem pri Cerknici 20 K, k. t. dobljeno stavo od gospe Ivane Svi-gelj. — Vesela družba pri „Petelinu“ 5-10 K. — G. Fr. Rozman, blagajniški kontrolor 15 K, mesto venca na krsto Vek. Legatu. — Stalni gostje Košakove restavracije v Ljubljani nabrali 3-10 K. — G. dr. Hinko Dolenc, sodni tajnik v pok. volil je v svoji oporoki 50 K. — G. Jos. Rohrmann, c. kr. notar v Cerknici 20 K, vsled poravnave v kaz. zadevi L. M. proti I. U. Skupaj 103-20 K. — Srčna hvala!

Za slovenske visokošolce na Dunaju: G. Špihar Ludovik v St. Petru na Krasu nabral v veseli družbi v gostilni pri „Zvezdi“ 4 K. G. Bl. Kamenšek nabral po inicijativi g. Schifferja, pri svojem omizju pri „J-glu“ v Kranju K 7, s pripombo, da krčmar ni ničesar dal. — Občinski urad Kokarje 10 K. — Skupaj 21 K. — Živeli!

Za slovenske visokošolce v Gradcu: Občinski urad Kokarje 10 K. — Živeli!

Za žrtve 20. septembra 1908: Puljska podruž. N. D. O. v Trstu zbrala med svojimi rodojupnimi člani 61-10 K, — Gosp. Jos. Rohrmann, c. kr. notar v Cerknici 20 K, vsled poravnave v kaz. zadevi L. M. proti I. U. — Skupaj 81-10 K. — Srčna hvala!

Za spomenik žrtvam 20. septembra: Gospici Mimica Dekleva ter Julij Kalin 240 K, kot dobitke pri igranju na kocke. — Živeli!

Za Trubarjev spomenik: Gosp. dr. Hinko Dolenc v Razdrtem volil je v svoji oporoki 25 K. — Blag mu spomin!

Za nesrečno rodbino Kisele: Deklice IV. in III. razreda ljudske šole v Sp. Šiški 702 K, ter 3 zveznje obleke. — G. Cerar v Lukovici 1 zaboj sadja in 1 zaboj obleke.

Za „Glasbeno Matico“ v Ljubljani je volil v svoji oporoki g. dr. Hinko Dolenc v Razdrtem 25 K. Blag spomin blagemu podpiratelju.

Zahvala.

4709

Dne 4. t. m. je uničil hud požar del moje tvornice za usnje v Hranju in je le zasluga slav. gasilnih društev, ki so bila takoj na licu mesta, da ni nastala še večja nesreča.

Zlasti se pa zahvaljujem najtopleje slav. požarnim brambam, in sicer: iz Hranja pod načelništvom gospoda Janka Sajovica, iz Ljubljane pod načelništvom gospoda Lud. Štrceljina, iz Strazšča pod načelništvom g. Jak. Rajčlja ml., iz Dupel pod načelništvom g. Marja Završnika in iz Skofje Loke pod načelništvom g. Jos. Debelaka za njihovo požrtvovalno pomoč in vztrajno delovanje pri gašenju ognja.

Karel Pollak, tovarnar.

AVSTRIJSKA SPECIJALITA. Na območju 00 ehajom ljudem pripraviti je porabo priatega „MOLL-vega Seidlitz-praska“, ki je praskušeno domače zdravilo in vpliva na želo dec krepilno ter prepešno na prebavljenje in sicer z rastom in aspehom. Skatljica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov pre-parat, raznamovan z varnostno znamko in s podpisom 5 Kb-17

Kašljajoče opozarjamo na inserat o Thymomel Scillae, preizkušnem izdelku, ki ga pogosto zapisujejo zdravniki

„TRANSYLVANIA“
4:00 SEC. 5
Generalno zastopstvo za
Avstrijo pri gg.
Baronsfeld & Wedekind,
Dunaj IX 3
Schwarzenbergstrasse 18.

Čim dalje težavnejša je izbira primerne božičnega darila, ker zahtevajo vedno večje; darilo naj bi bilo lepo, odlično, moderno in koristno obojem. Vse te lastnosti pa čudovito spaja Singerjev rodbinski živalni stroj svetovno znane trdke Singer Co. deln. družbe za živalne stroje, ki ima v Ljubljani podružnico na Sv. Petra c. št. 4, kjer ima zalogo raznovrstnih strojev enojajpreprostih do najfinjših na b. t. strojev, se lahko izornu izdelujejo vsa živalna dela od preprostitih do najfinjših vezanin in vezilnih slikaj, kar je tudi pridobilo trdki že zopet odliko na jubilejskih razstavah, srebrno drš svetlinjo, najvišjo odliko ki se daje na polju industrije s živalnimi stroji.

Ugodni uspehi, ki so se s porabo pravega domačega mazila vedno dosegali, so mu zagotovili stalno mesto med doma rabljenimi in rabljivimi sredstvi. Tolaže, hladne in antiseptično svojstvo pripoznavajo pri vseh vrstah ranjenj, kar ima večkrat presenetljive uspehe in je pridobilo izdelovalcu B. Fragnerju, lekarnarju in c. in kr. dvornemu dobavitelju v Pragi najboljši glas po vsem svetu. Dobiva se tudi po tukajšnjih lekarnicah. — Glej inserat.

Govorniki, pevci, igralci, kadilci, dalje tisti, ki jih bolita grlo in požiralnik uživajo

„Menthogom“

mentholovi gumiasti senci lajšajo glasilke, varujejo pred prehladi, povzročajo jasen, čist zrak, razkrajajo slez.

Cena škatlic 1-20.

Dobiva se po lekarnah.

Zaloga in razpošiljanje: 4367-2

Nadvojvode Karla lekarnica

Dunaj 11/8. Erzherzog Karlplatz 14.

Proti zobobolu in gnilobi zob

izborne deluje dobro znana
antiseptična

**Melusine ustna in
zobna voda**

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.

1 steklenica s navodilom 1 K.

Bi gorodnemu gospodu M. Levstiku,
lekarnarju v Ljubljani.

Vaša izborna Melusine ustna in zobna
voda je najboljšo sredstvo zoper zobobol,
odstranjuje neprijetno sapo iz ust in je
neprekosljiv pripomoček proti gnilobi
zob, zato jo vsakemu najtopleje priporo-
čam. Obenem pa prosim, pošljite še
3 steklenice Melusine ustne in zobne vode.

Dovolim, da to javno omanite, ker
je res hvala vredno.

Leopold Gangl, mestni tajnik

Motlika, 24. aprila 1908.

Dož. lekarna Mil. Leustek

v Ljubljani; Rosljova cesta št. 1

poleg novega pravega Fran. Jos. Leustek

št. 50

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 19. decembra 1908.

1000 kg

Pšenica za april 1909 . . . za 50 kg K 12.47

Pšenica za oktober 1909 . . . za 50 kg K 10.96

Rž . . . za 50 kg K 10.22

Koruzza za maj . . . za 50 kg K 7.29

Oves . . . za 50 kg K 8.51

Ekstiv.

5-10 vin cenje.

Meteorološko poročilo,

izdan nad morjem 306. Srednji kraški tisk 758 9. ser.

decem

Cas opazovanja

Stanje barometra

Temperatura v C

Vetrovi

Nebe

18. 9. zv. 734.5

19. 7. zj. 36.4

2. pop. 36.6

Srednja včerajšnja temperatura 0.7

norm. 1.9. Padavina v 24 urah 6.3 mm

Zahvala.

Ob bridki izgubi našega iskreno

ljubljenega gospoda

Josipa Korčeta

se pristočno zahvaljujem sorodni-

kom, prijateljem in znancom za milo

sočutje, tolažbo ob smrti in za

krasne vence. Iskreno se zahvalju-

jemo slav. domačemu gasilnemu

d. uštvu, slay, gasilnim društvom iz

Godovca, Črnega vrha, Idrije, Sp

1. trije Logatcain Planine, ter gg. pev-

cem za krasne v srce segajoče žal-

ostinke. Zahvaljujem se tudi vsem,

ki so od blizu in daleč prišli dr-

gemu rajni ku izkazati zadnjo čast.

Bog plačaj!

Žalujoča soproga in sorodniki.

Laški kurzi

Vljudno naznanjam, da sem najel

za instruktorske namene posebno sobo

v Gosposkih ulicah št. 4 parter

desno. Eventuelna zglasila novih

učencev se vrše istotam vsak dan od

5 ure zvečer naprej ali pa v Jenkovih

ulicah št. 20 (Vodmat) od 12.—1. ure

popoldan.

Anton Šibenik.

4731 1

Slovenci! Kupujte in zahtevajte po vseh
trgovinah edinole Ivan Kebrovo

najboljše čistilo za čevlje in usnje à 24 vin.
v prid družbi sv. Cirila in Metoda.

Sprejema zavarovanja Sloveškega živ-
ljenja po najraznovrstnejših kombinacijah
pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena
druga zavarovalnica. Zlati je ugodno
zavarovanje na doživlje in smrti s
manjšajočimi se vplačili.

Vsak član oia po pretoku petih let
pravo do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fondi: 41,336.041.01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 97,814.430.97 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
s vsakozl slovensko-narodno upravo.
Vsa pogodila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, šigar pisarne so v lastnej bančni hiši
na Miklav št. 12.

Zavaruje poslopja in premije proti
požarnim škodam po najnižjih cenah
škoda cenjuje takoj in najkulantneje.
Uživa najboljši sloves, koder posluje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatne
podpore v narodne in obšokovne
namene.

Klavir
(m/gnen) se ceno preda na Ma-
rije Terezije cesti št. 26. 4705

Proda se 4712-1
trgovska hiša
z gostilno na Spod. Štajerskem.
Pisma je poslati pod „dobra tr-
govina“ uprav. „Slov. Naroda“.

Kratek klavir
se ceno preda.
Kje, pove upravništvo „Sloven-
skega Naroda“. 4706

Stanovanje
lepo, snažno, s tremi sobami, se za-
radi preselitve takoj ali s 1. febru-
arjem odda v Lirskih ulicah 20,
pritličeje levo 4733 1

Tajnik
event. tajnica dobi takoj službo
pri zadržani bolniški blagajni na
Bledu. Plača po dogovoru. Izvežbani
v tej stroki imajo prednost. Nemščina
ni neobhodno potrebna. 4 77 1

Notar na Dolenjskem sprejme v
zemljiškoknjižnih stvareh izur-
jenega

solicitatorja.
Plača po dogovoru. — Samec ima
prednost.
Ponudbe na upravništvo „Slov.
Naroda“. 4673-1

Puške:
Lancaster od . . . K 26.—
Flaubert . . . „ 8.—
Pisto . . . „ 2.—
Samokres . . . „ 5.—
naprej. Poprave ceno. Ilustrovan cenovnik
franko. F. Dušek, Opočno 76
ob državni železnici, Česko. 3615-11

St. 39660 4749-1
Razglas.

S 1. januarjem 1909 je oddati
za dobo enega leta

**plakatiranje magistratnih
in magistratu v prilepljenje
oddanih razglasov**

drugih uradov v mestnem okrožju

Ponudbe zaradi prevzetja omen-
jenega plakatovanja, v katerih mora
ponudnik navesti število desk v raznih
mestnih ulicah je vložiti pri mestnem
magistratu do 28. t. m.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 16. decembra 1908.

MANDELJEVI OTROBI
z vpoličnim duhom najboljšo sredstvo
ZA GOJITEV POLTI
A. MOTSCH & CO. DUNAJ

Učenec za kavarno
se takoj sprejme 4654 3
v kavarni „Ilirija“ v Ljubljani.

4671-1
COGNAC
CZUBA-DUROZIER & Ce
DISTILLERIE FRANÇAISE BUDAPEST.
Dobiva se povsod.

Zunaj kartela
O. Withalma cementna tovarnica
v Laškem
ponuja za leto 1909 najceneje
portland in roman
cement

Toiflov Talanda
Ceylon čaj

CHRISTOFLE
Jedilno in namizno orodje
Priznana najboljša posrebljena
NAJLEPŠE OBLIKE. K. mplemo
opravljene KASETE ZA NAMIZ-
NO ORODJE. SKLEDE, PO-
SODE ZA OMAKE, KAVNI IN
GAJNI SERVISI, NAMIZNI
NASTAVKI, UMETNINE.
Edino nadomestilo za pravo sr. bro.
Specialni predmeti za hotela, re-
stauracije in kavarne ter za pen-
sione, menaže itd. 45 1 3
C in kr. dvorni dobavitelj
CHRISTOFLE & Cie.
DUNAJ, OPERNRING 5
(HEINRICHSHOF).
Ilustrovani cenovnik zastoj.
Po vseh mestih zastopniki-prodajalci.
Za jamstvo pristnosti nosijo vsi izdelki po-
leg stoječo tvmiško znamko in polno ime
CHRISTOFLE

Mesečna soba
z dobro hrano, za enega gospoda
ali dva dijaka iz boljše hiše se odda
lahko takoj ali s 1. januarjem 1909.
Kje, pove upravništvo „Sloven-
skega Naroda“. 4669-1

2 potnika
(agenta) pridna in zanesljiva, eden
za Ljubljano, drugi za okolico, se
sprejmeta takoj proti gotovi plači
in proviziji v stalno službo. 4676-1
Ponudbe pod „Izasant 200“
na upravništvo „Slov. Naroda“.

**Notarskega
kandidata**
sprejme takoj ali najpozneje s 1
januarjem 1909 notar Hudovernik
v Ljubljani. 4653-4

Glavnik za barvanje las.
Z navadnim česa-
njem izbrezemo
sive ali rdeče lase
v pristno svetlo
plavo, rjavo ali pa
črne! Popolnoma
neškodljivi! Se rabi
lahko leta in leta.
Na tisoče v rabi! Komad 5 K. Razpošilja
J. Schüller na Dunaju II,
Aloegasse 3. 2396-6

Uradno dovoljeno
že 15 let obstoječe
najstarejša ljubljanska
osredovalnica stanovanj in služb
G. FLUX
Gospozke ulice št. 6 4682
priporočila in namešča le boljše
službe iskajoče vsake vrste
kakor privatno, trgovsko in gostilniško
osobje za Ljubljano in zunaj.
Potnina tukaj.
Vestna in kolikor možno hitre
postrežba zagotovljena.
Ustanjnim dopisom je priložiti znamko za odgovor.
Prosi se za natančni naslov.

Svoji k svojim!
**Primerna božična
in
novoletna darila.**
Velika zaloga
juvelov, zlatnine, srebrnine ter
raznih ur. 3527-14
Lastna delavnica
za popravila in nova dela.
Blago prve vrste.
Solidna postrežba. Cene najnižje.
Lud. Černe
juvelir, trgovec z urami
ter zapriseženi sodnijski cenilec.
Ljubljana, Wolfave ulice 3.

Za neko tukajšnjo restavracijo
se išče 4661-3

blagajničarka za
točilnico.
Več posredovalnica služb Novotny
v Ljubljani, Dunajska cesta.

Prednosti
„Santa Elena“ jamajskega
ruma . . .
Finost
nežen vonj
Izborna kakovost.

Išče se
stanovanje
za en mesec, za žensko in 2 otroka,
4 in 6 let stara, najrajši pri kakšni
babici. 4652 3
Ponudbe pod š. fro „S. D 18“ na
uprav. „Slov. Naroda“.

Pevovodja
zmožen voditi tudi orkestralne
zboje, dobi stalno mesto kot straški
z. služek pri pevskem zboru v večjem
slovenskem mestu. 4714-1
Ponudbe z dokazili sposobnosti
in zahtevo glede plače na upravništvo
„Slovenskega Naroda“. 4714-1

Briketi „Paulus“
najboljši šlezjski premog, prešan v kocke,
8000 kalorij kur. lne moči. Kurjenje sob in
štedilnikov preprosto kakor z navadnim pre-
mogom, samo da nagleje, bolje in dalj
trajajoče. 4223-6

Premog „Bohemia“
kosovnik in orehovnik najboljše vrste, brez
prahu, brez kamenja presejan in zbran,
6000 kalorij, tedaj brez konkurence. Pošilja
se točno tudi izven Ljubljane, briketi brez
opažanja. Priporoča samozalagar
Jos. Paulin
glavna zaloga premoga v Ljubljani
Nove ulice št. 3.

**Krasna in primerna
božična darila**
Eleg. kasete s pismenim psipir-
jem, fini tintniki, albumi za
razglednice in fotografije, mape
za pisalne mize, spominske
knjige itd. 4694-2
**Krasen nakit
za božična drevesa**
v največji izbiri in po najnižjih
cenah se dobi pri
Ivanu Bonaču
nasproti c. kr. glavne pošte.

Največja božična in novoletna razstava daril!
Ker nameravam opustiti luksurijsno galanterijsko blago, kakor finejše papirnatne izdelke, zbornike za s ike in razgled-
nice ter lepo opremljene kasete s papirjem in drugo blago,
prodajam sedaj za praznike 10 do 20% ceneje kakor dosedaj.
Razstavo si lahko vsakdo ogleda, ne da bi kaj kupil. Ker je
to le redka prilika, upam, da me bode vsak zaveden Slovenec počastil.
Za obilen obisk se priporoča s spoštovanjem
FR. IGLIČ trgovina s papirjem in galant. blagom na drobno in debelo.
Ljubljana, Mestni trg.

Slovenske tvrdke v Ljubljani.

Brivci:

Karel Dinter
brivec in lasničar,
Martinova cesta št. 14.

Engelbert Franchetti
brivec in prodajalec parfamov, Sod-
nijske ulice št. 2

Ivan Kastelic
brivec
Florijanske ulice št. 25.

Stanko Kelšin
brivec
Kopitarjeve ulice št. 1.

Ivan Kosec
brivec,
Dunajska cesta št. 7.

D Matkovič
brivec,
Pred Škofijo.

M. Podkrajšek
frizer za dame in gospode
Sv. Petra cesta št. 35.

Paškal Domianovič
brivec,
Dunajska cesta št. 6.

Julij Sikutrič
brivec in lasničar
Marije Terezije cesta št. 11.

S. Strmoli
brivec in lasničar,
Zaloga lasnih mrežic, podlag in krepa,
Pod Trančo št. 1.

Čevljarji:

Franc Kukman
čevljarški mojster, Ljubljana, Dunajska
cesta št. 14.

Ravnikar Anton
čevljarški mojster,
Sodnijske ulice št. 4.

Ivan Zamljen
čevljar
Kongresni trg št. 13.

Čevljarne:

Matej Oblak
trgovina s čevlji in čevljarški mojster,
Kongresni trg št. 6.

Ivan Podlesnik ml.
trgovec s čevlji in klobuki,
Stari trg št. 10.

„Pri zlatem čevlju“ I. Keber
zaloga čevljev dom in tovarna izdelka,
Stari trg št. 9.

Josipina Herisch
zaloga čevljev češke tovarne,
Židovske ulice št. 7.

Ju.ija Stor
trgovina s čevlji za gospode, dame in otroke,
Prešernove ulice št. 5

Karolina Treo
najstarejša zaloga obuval
Pogačarjev trg št. 1.

A. Zibert
zaloga čevljev domačega izdelka, zimске
potrebščine itd.
Prešernove ulice.

Drožarji:

Drože: Jugoslovanska drožarna
Fran Golob & Jos. Polak
Ljubljana.

Makso Zaloker
prva izdelovalnica žitnih drožij,
Kladenske ulice 17. Rečne ulice št. 5.

Gostilne, restavracije:

Češka
budejeviška pivnica
Sv. Petra cesta št. 26.

Angela Češnovar
trgovka in gostilničarka,
Kolodvorske ulice št. 33.

Josipina in Peter Košak
restavracija
Prešernove ulice (poleg pošte).

Gostilna Mikuž
Kolodvorske ulice št. 3.

Gostilna „pri deteljici“
(gostilna za delavstvo).
Florijanske ulice št. 24.

Plzenski sanatorij pri Roži
priporoča plzenski „Prazdroj“ v stekle-
nicah. Izvirna napojnitev.

Škulj Rudolf
gostilna in prenočišče „pri Amerikanu“,
Florijanske ulice št. 20

Restavracija
pri „Zlati kaplji“
Sv. Petra cesta št. 27.

Ivan Slobodnik
Metliško vino,
gostilničar na Bregu št. 8.

Avguštin Zajec
restavracija
Sodnijske ulice št. 6.

Ivan Zupancič
gostilničar,
Martinova cesta št. 15.

Galanterijsko blago:

Jernej Bahovec
trgovina s papirjem in galanterijskim blagom,
Marijin trg (poleg Prešernovega spom.)

Ivan Bonač
trgovina s papirjem, razglednicami itd.
Šelenburgove ulice

A. Česark
trgovina otroških igrač, pletenin in storje-
nega blaga.
Šelenburgove ulice št. 1.

Emil Dobrič
galanterija, igrače in predmeti za tujce,
Prešernove ulice 9. (poleg c. kr. glavne pošte)

J. Frisch
trgovina potovalnih predmetov ter usnjeno-
galanterijskega blaga,
Marijin trg št. 3.

Dragotin Hribar
največja izbira vsakovrstnih razglednic in
pisemskega papirja v kasetah,
Šelenburgove ulice št. 4

Fr. Iglič
trgovina s papirjem in galanterijskim blagom,
Mestni trg

Katol. tiskovnega društva
(H. Ničman)
Kopitarjeve ulice št. 2.

A. Skulj
trgovina s papirjem,
Poljanska cesta št. 12

Veronika Kenda
trgovina s papirjem
Dunajska cesta št. 20.

Kenda Veronika
zaloga igrač
Dunajska cesta št. 20.

J. Korenčan
trgovina galanterijskega blaga, otroških igrač,
Stari trg št. 5.

Vaso Petričič
trgovina z galanterijskim blagom
Mestni trg št. 21.

J. Toni
trgovina s papirjem in galant. blagom,
Sv. Petra cesta št. 31.

Kleparji:

Franc Gradišar
kleparski mojster, Ljubljana, Tržaška
cesta št. 2.

Ivan Remžgar
klepar,
Florijanske ulice št. 15.

Knjigarne:

Katoliška bukvarna
knjigarna, umetnine, antikvatij, Pred
škofijo 5 (poleg stolne cerkve)

Narodna knjigarna
Zaloga papirja, šolskih in drugih knjig
Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.

Knjigarna L. Schwentner
Knjige, muzikalije, umetnine. Zaloga papirja
ter risalnih in pisalnih potrebščin,
Prešernove ulice št. 3 (Mestna hranilnica)

Knjigoveznice:

Iv. Bonač
knjigovoznica in kartonaža,
Šelenburgove ulice.

Fran Breskvar
knjigovez,
Francovo nabrežje (Filipov dvorec).

Knjigovoznica
Katol. tiskovnega društva
Kopitarjeve ulice, II. nadstropje.

Konfekcije:

Marija Čik
trgovina z izgotovljenimi oblekami,
Mestni trg št. 9.

Gričar & Mejač
trgovina z izgotovljeno obleko
Prešernove ulice št. 9.

A. Lukič
trgovina s konfeksijskim blagom,
Pred Škofijo.

Marije Rovšek naslednik
Davorin Rovšek
trgovina izgotovljene obleke, oblačil. blaga,
Kolodvorske ulice št. 35.

Krojači:

Josip Ahčin
krojški mojster,
Vegove ulice št. 12.

Oroslav Slapar
krojški mojster,
Zalokarjeve ulice št. 10

Slana Ivan
krojški mojster
Sv. Petra nasip št. 67.

Lekarne:

M Ph. Josip Čizmar
lekarna „pri Zlatem orlu“,
Jurčičev trg.

Lekarna Leustek
„pri Mariji pomagaj“,
Resljeva cesta, (poleg jubilejn. mosta).

Lekarna Trnkoczy
Ljubljana
Mestni trg (poleg rotovža).

Mizarji:

Ivan Dovgan
mizarski mojster in zaloga pohištva
Dunajska cesta št. 19.

Simon Praprotnik
stavbno mizarstvo, izdelovanje omar za
leč, obrat s stroji, Jenkove ulice št. 7.

Alojzij Trink
mizarski mojster
Linhartove ulice št. 8.

Ignacij Vehar
mizarski mojster,
Gradaške ulice št. 12.

Manufakturno blago:

Janko Češnik
„pri Češniku“
trgovina z manufakturnim blagom
Stritarjeve ulice Ljubljana Lingarjeve ulice.

I. Grobelnik
trgovina z manufakturnim in modnim blagom,
Pred Škofijo št. 1.

I. Keber
manufakturna in modna trgovina,
Stari trg št. 9.

Ig. Kessler
manufakturna trgovina
Pogačarjev trg št. 3.

J. Kostevc
modna trgovina, Ljubljana, Sv. Petra
cesta št. 4.

Lenasi & Gerkman
trgovina s sukninim blagom,
Stritarjeve (Špitalske) ulice.

J. Lozar
manufakturna trgovina
Mestni trg št. 7.

Josip Petkosig
manufakturna trgovina,
Stari trg št. 4.

„pri Cirilu in Metodu“
(lastnik Ivan Miklavc)
Lingarjeve ulice št. 1.

A & E. Skaberne
trgovina z manufakturnim blagom
na debelo in drobno,
Mestni trg št. 10

Souvan Fran. Ksav.
manufakturna trgovina na drobno,
Mestni trg, nasproti mest. magistratu.

Feliks Urbanc
trgovina z manufakturnim blagom
Pod Trančo št. 2.

Feliks Urbanc
manufakturna trgovina na debelo in
na drobno
Vogal Miklošičeve in Sv. Petra ceste.

Modno in meš. blago:

Pavel Magdič
modna trgovina, narodne vezenine,
Prešernove ulice št. 7.

F. Meršol
trgovina z drobnim in modnim blagom,
vezenine, ročna dela, prediskarija.
Mestni trg št. 18.

Matej Orehek
trgovina z mešanim blagom,
zaloga modernih oblek,
Kolodvorske ulice št. 26.

Josipina Podkrajšek
modna trgovina,
Jurčičev trg

Rozalija Podkrajšek
trgovina z vsakovrstnim blagom za otroke,
dame in gospode,
Wolfve ulice št. 5

E. Skušek
modna trgovina za gospode,
Mestni trg št. 19

Franja Snoj
trgovina z mešanim blagom, Ljubljana,
Prešernove ulice št. 2.

Anton Šarc
velika zaloga platna, bombaževine,
švicarskih vzilid,
Sv. Petra cesta št. 8.

A. Šinkovic dediči
modna trgovina,
Mestni trg št. 19

Katinka Widmayer
trgovina pri „Solcu“,
Pogačarjev trg.

„Pri Žargi“
Sv. Petra
cesta št. 2.
velika izbira zimskih potrebščin in potrebščin
za kroj ču in šivilje.

Franc Zorec
trgovina z mešanim blagom manufakture in
potrebščinami za šivilje.
Martinova cesta št. 23.

Franc Zorec
trgovina z mešanim blagom in moko,
Sv. Petra cesta št. 21.

Posojilnice:

Ljudska posojilnica
Ljubljana
Miklošičeva cesta št. 8.

Pasarji:

Kregar Ivan
izdelovalec cerkvenega orodja in posode ter
električnih svetilk
Elizabetna cesta št. 3.

Leopold Tratnik
izdeluje cerkveno orodje in električne svetilke,
Sv. Petra cesta št. 27.

Perilo:

Anton Šarc
izdelovanje perila,
Sv. Petra cesta št. 8.

Anton Šarc
pralnica in svetlolikalnica,
Kolodvorske ulice št. 8.

Marija Alešovec
perilo za gospode in dame, opreme,
uhilisce za šivanje perila,
Elizabetna cesta št. 6.

Peki:

Avzug Jenko
pekovski mojster,
Marije Terezije cesta št. 7.

Karel Žužek
pekovski mojster,
Florijanske ulice št. 8

Stavbniki:

Jernej Hlebš
zidarski mojster,
Hradčkova predmestje št. 28.

Feliks Toman
stavbni in umetni kamnosek,
Resljeva cesta št. 30.

Tehnična pisarna
Karol Holinsky
arhitekt in mestni stavbnik,
Šelenburgove ulice št. 4, II. nadstropje.

Ivan Ogrin
stavbnik
Karlovska cesta št. 5 (I. nadstropje).

Simon Treo
stavbnik
Sv. Petra cesta št. 28.

Špecerijsko blago:

Berjak & Šober
špecerijska trgovina in žganje
Ljubljana, Vodnikov trg št. 2.

Franc Babič
zaloga špecerijskega blaga, špirta, žganja,
moke, otrobov in oruze na drobno in debelo,
Dolenjska cesta št. 2.

Josip Boltar
trgovina z mešanim blagom,
Florijanske ulice št. 17.

Fran Kham
trgovina špecerije in delikates,
Miklošičeva cesta št. 10.

Leskovic & Meden
trgovina špecerijskega in delikates. blaga,
zaloga žganja, bary in dež njih pridelkov
na drobno in debelo, Jurčičev trg št. 1.

Josip Lončar
trgovec z moko in mešanim blagom
Florijanske ulice št. 7.

Jos. Sekula
špecerijska trgovina, zaloga žime in morske
trave, Sv. Petra cesta št. 14.

Štefan Mencinger
trgovina s špecerijskim, delikatesnim
in mešanim blagom,
Martinova cesta št. 18.

T. Mencinger
trgovina s špecerijskim blagom in delikatesami,
Sv. Petra cesta št. 37 in 42.

Božidar Pavčič
trgovina z manufakturnim in špecerijskim
blagom,
Zaloška cesta št. 15.

Perdan Ivan
trgovina s špecerijskim blagom,
Cesarja Jožefa trg.

L. Remic
trgovec s špecerijskim blagom, Ljub-
ljana, Škofje ulice št. 15.

Fr Sark
trgovina s špecerijskim blagom, deželnimi
pridelki in moko
Marije Terezije cesta št. 11 (Kolizej).

A. Sušnik
trgovina špecerije, železnice in raznih
barv. — Zaloška cesta št. 21.

A. Šarabon
trgovina s špecerijskim blagom, žganjem in
deželnimi pridelki na drobno in debelo.
Zaloška cesta št. 1

A. Šarabon
glavna zaloga rudninske vode,
Zaloška cesta št. 1.

A. Šarabon
Novo urejena pražarna za kavo in mlin za
dišave z električnim obratom.
Zaloška cesta št. 1.

A. Šarabon
zaloga brinja in sliv za žganjekuho,
Zaloška cesta št. 1.

Slaščičarne:

Jakob Zalaznik
slašičarna, kavarna in pekarija,
Stari trg št. 21.

Rudolf Bischof
slašičarna,
Poljanska cesta št. 22.

Tapetniki:

Ivan Černe
tapetnik in dekorater, zastopnik I. kranjske
mizarske zadruge
Dunajska cesta št. 28.

Anton Obreza
tapetnik in dekorater,
Šelenburgove ulice št. 1.

Dragotin Puc
tapetniški in preprogarski mojster, tvrdka
Puc & Komp., Marije cesta št. 11.

Urarji in zlatarji:

Ljudevit Černe
zlatar in trgovec z urami
Wolfve ulice št. 3.

Fran Čuden
urar, trgovina z zlatnino in srebrnino,
Prešernove ulice št. 1.

Milko Krapeš
urar in trgovec z zlatnino in srebrnino
Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.

H. Sutner
urar, trgovina z zlatnino in srebrnino,
Mestni trg št. 27.

Luka Vilhar
urar
Kopitarjeve ulice št. 4 pri cesar Franc Jožefa
mostu.

(Nadaljevanje glej na drugi strani.)

Fr. P. Zajec
optik, urar, trgovina zlatnine, srebrnine,
gramofonov in plošč,
Stari trg št. 26.

Usnje:

K. A. Kregar
trgovina usnja in čevljarških po-
trebščin, Sv. Petra cesta št. 2.

Fran Mally
trgovina z usnjem
Resljeva cesta št. 2.

Ivan Marchotti
zaloga usnja
Sv. Petra cesta št. 30

Vezenine itd.:

M. Drenik
Kongresni trg.
Največja zaloga ženskih ročnih del. Različno
vezenje na roko ali na stroj. Predtiskarija itd.

Toni Jager
trgovina ročnih del
Židovske ulice št. 5.

Vinske trgovine:

Karol Gregorič
posestnik vinogradov v Sromljah,
trgovec z vinom.
Kongresni trg št. 4.

M. Pipan
prodaja goriškega vina na debelo,
Zalokarjeve ulice št. 9.

Franja Stark roj. Pin
vinska klet,
Predilne ulice št. 10.

Vrtnarji:

Anton Bajec
cvetlični salon pod Trančo,
vrtinarija Karlovska cesta št. 2.

J. Wider
trgovski in umetni vrtnar
Selenburgove ulice št. 3.

Zelezniške trgovine:

Valentin Golob
trgovina z železnino in kuhinjskimi
predmeti, Mestni trg št. 10.

Fr. Stupica
trgovina z železnino, poljedelskimi stroji
in cementom
Marije Terezije cesta št. 1 (poleg Figovca).

A. Sušnik
trgovina železnine, Roman in Portland ce-
menta, kuhinjske posode itd.,
Zaloška cesta št. 21.

Ključavničarji:

Jos. Rebek
ključavničarski mojster,
Francovo nabrežje št. 9.

Josip Rebolj
stavbni in umetni ključavničar,
Jenkovske ulice št. 16 A.

Slikarji:

Josip Cvetrežnik
sobni slikar
Karlovska cesta št. 2.

Brata Eberl
črkoslikarja, tovarna barv in lakov,
Miklošičeve ulice št. 4.

Filip Pristou
slikar specialno le za napise in grbe,
Prešernove ulice št. 50.

Razne tvrdke:

Ivan M. Adamič
prva kranjska vrvarna in trgovina konopnine,
Sv. Petra cesta št. 33.

Jakob Babnik
vodovodni instalater
Poljanska cesta št. 3.

Brata Rus
trgovina z žitom, moko, deželnimi pridelki
in drvmi,
Emonska cesta št. 2.

Alfonz Breznik
trgovina in izposojevalnica klavirjev
Gradišče št. 11.

Tomc Bricelj
pleskarski mojster,
Dunajska cesta št. 16.

Glavna zaloga za južne dežele
češke delniške pivovarne
v Čeških Budejovicah
Sv. Petra nasip št. 27.

Fani Fabjan
mlekarna,
Francovo nabr. 7 (poleg Ribjega trga).

M. Franzl
mehanično pletenje na stroj,
Privoz št. 10.

Feliks Toman
tovarna za umetni kamen,
Resljeva cesta št. 30.

Götzl ml. & Lebar
resbarstvo, pozlatastvo in izdelava modernih
okvirjev
Turjaški trg št. 1.

Brata Hlavka
izdelovatelj kirurških in otroških
predmetov in bandaž, Prešernove ulice.

Josip Murnik
zastopnik parotovarne za milo, surovo maga-
rino in kristalno vodo,
Sv. Petra cesta št. 31.

J. Janc
trgovina delicatess in praške šunke,
Wolfve ulice št. 1.

Blaž Jesenko
trgovina s klobuki in perilom,
Stari trg št. 11.

G. F. Jurásek
uglaševalec glasovirjev,
Sv. Petra cesta št. 62 a I.

I. Keber
eksport kranjskih čevljarških izdelkov,
Stari trg št. 9.

Fran Kollmann
zaloga porcelana in steklenine
Mestni trg.

Kregar Ivan
zastopnik tvornice za kineško in alpaka-
srebro Bachmann
Elizabetna cesta št. 3.

A. Krejči
kranjar, trgov. s klobuki in kožuho, vino,
Wolfve ulice št. 5.

Lavrenčič & Domicelj
n. sl. Karol Megl o
žitna trgovina, Dunajska cesta št. 32.

Josip Oblak
strugar in izdelovalec zdravstvenih pip,
Selenburgove ulice št. 1.

M. Ravtar
delikatesna trgovina,
Jurčičev trg št. 3.

Makso Hrovatin
zaloga prima trboveljskega premoga,
Velike čolnarske ulice št. 4.

Maks Lavrenčič
trgovec in zastopnik I. belovar. paromlina,
Marije Terezije cesta št. 11.

Fr. Mally & dr.
parna opekarna
Resljeva cesta št. 2.

M. Pakič
prvi kranjski lesni, kosariški in rešetarski
obrt - Sanke.
Pogačarjev trg.

J. Paulin
Nova ulica št. 3.
Glavna zaloga najboljšega briketa, premoga
in drva.

Perdan Ivan
glavno zastopstvo zavarovalnice »Riunione
Adriatica di Sicurtas« v Trstu,
Cesarja Josipa trg.

Jos. Puh
prevzema in polaga parkete,
Gradaške ulice št. 20.

Franc Remic
glavno zastopstvo tvornice likerja
prej Franjo Pokorny v Zagrebu,
Škofje ulice št. 15.

V. H. Rohrmann
trgovina z vegetabilijami in deželnimi
pridelki in izvoz sadja na debelo
Sv. Petra cesta št. 28.

Davorin Rovšek
fotografski zavod,
Kolodvorske ulice št. 32-34 A.

F. Smole
plakater in reklamno podjetje,
Selenburgove ulice št. 6.

Ivan Soklič
trgovina s klobuki,
Pod trančo št. 2.

Josip Škerlj
spedijsko podjetje
Kongresni trg št. 16.

Josip Vidmar
zaloga dežnikov in solčnikov
Pred škofijo št. 19 Prešernove ulice št. 4
Stari trg št. 4.

Alojzij Vodnik
kamnosek
Kolodvorske ulice.

Ivan Zupančič
metlar,
Karlovska cesta št. 6.

Franc Železnik
trgovski zastopnik,
Sodnijske ulice št. 6.

Plüss-Stauffer-jev klej
nepreokaljiv za lepjenje
strutnih predmetov.

Naprodaj ima **Fran Kollmann** v
Ljubljani. 3989-4

Abiturijent

Ljubljanske realke išče primerno
službo. 4641-3
Naslov v uprav. „Slov. Naroda“.

Mesarija

se prodaja v kopališču **Poreče** ob
jezeru na **Koroškem** zaradi prese-
litve. Obrt je v sredi kraja, 5 minut
od kolodvora. Pogoji so prav ugodni,
obstane pa zagotovljen, ker si ob-
činstvo želi mesarja. 4663-2
Več pove g. **Martin Kratner**,
gostilna **See Rose** v **Porečah** na
Votokem jezeru.

Za božič in novo leto

so šivalni stroji dobivajo se
Singer po vseh naših
najkoristnejša darila, prodajalnicah.
Singer Co. deln. dr. za šivalne stroje
v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 4.

Nizko pod ceno

predajam radi pomanjkanja prostora
obleke, površnike, zimske suknje in dežne plašče
za gospode in dečke
kakor najmodernejšo konfekcijo za dame in deklice.
Konfekcijska trgovina A. Lukič. Pred škofijo
št. 19.

Od 25. novembra do 25. decembra

prodajam na svojih prostorih
v šolskem drevoredu poleg jubilejnega mostu

Prima slanino

brez kože od prašičev iz lastnih pitališč

I. vrste kg kron 1'50
II. " " " 1'30

Meso istih prašičev:

I. vrste kg kron 1'40
II. " " " 1'20

Elija Predovič.

V nedeljo, dne 20. t. m.

je trgovina odprta.

Isti dan podarim družbi Sv. Cirila in Metoda
5% od skupljene vsote

Angleško skladišče oblek O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg 5.

Preselitev trgovine.

Slavnemu občinstvu si usojam vljudno naznaniti, da sem pre-
selila sedaj na **Ribjem trgu** se nahajajočo

MESARIJO

v svojo lastno hišo
na **Francovo nabrežje št. 7 (tik mlekarne).**

Potrudila se bodem tudi odslej postreči cenjene odjemalce
vedno s najboljšim mesom pitanih volov in se priporočam za
nadaljno naklonjenost.

Z odličnim spoštovanjem

Marija Černe
mesarica.

Lepa zračna

stanovanja

vsake vrste z eno, dvema ali večimi
sobami od 8 kron mesečno naprej,
se takoj ali za poznejše oddaje v
novozgrajenih hišah v **Predovičem**
Solu poleg Ljubljane. 937 31

Več se izve pri **Eliju Predoviču**
na **Ambroževem trgu 7, Ljubljana.**

Ceno češko posteljno perje!

5 kg novega skubljenega
K 12—, belega, jako mehkega skub-
ljenega K 18—, K 24—, snežno be-
lega, mehkega, skubljenega K 30—,
K 36—. Pošilja se franko proti povzetju.
Tudi se zamenja ali nazaj vzame
proti povrnitvi poštnih stroškov.

Benedikt Sachsel, Lobes 35.
pri **Piznu na Češkem.** 4692 1

Vinske sode

nekaj skoro novih, dobrih in močnih,
približno od 600 do 700 litrov po
nizki ceni prodaja 4387-7

FRAN CASCIO
Šelenburgove ulice št. 6.

Ključavničarstvo

Ig. Faschinga vdova
Poljanski nasip št. 8.
Reichova hiša.

Izvrstno in solidno delo.
Cene zmerne. Popravila se
: : točno izvršujejo. : :

Pozor! Pozor!

50.000 parov čevljev!!

4 pari čevljev samo 7 K. Zaradi ustav-
ljenja plačila več velikih trgovin, sem po-
oblaščen večjo množino čevljev daleč pod
izdelovalno ceno spraviti v denar. Prodajam
torej vsakomur 2 para moških, 2 para
ženskih, čevljev na trakove, usnje rjavo ali
črno, galosirano z močno zbitimi podplat-
i, velelegantni, najnovejša oblika. Velikost po
št. Vsi 4 pari po povzetju 7 K. 4664

S. KORNGOLD

izvoz čevljev, **Krakov št. 4.**
Zamena dovoljena ali denar nazaj

Gostilna

„Pri Bobenčku“ na Glincah

z novo urejenimi prostori, acetilensko
razsvetljavo in lepim vrtom s konce-
sijo vred se odda zaradi bolezn
tako ali pozneje v najem.

Istotam se odda tudi

prodajalnica, več stanovanj in delavnica.

Več se izve na **Glincah št. 37**
pri **Ljubljani.** 40 8-31

Pisite po vzorci:

BARHENTOV,
FLANEL
MODNEGA BLAGA
platna, damasta, kanafasa itd.,
vse novo, ki jih franko pošilja
znamenita uvozna trdnica
V J. Havlišek a. br. Podebrady
311-2 (Kraljevina Češka.)
Zavoj s 40 m raznih ostankov pralnega
blaga letnega in zimskega pošiljam za
18 kron franko po povzetju.

Pozor! Pozor!

Kavarna „ILIRIJA“

Kolodvorske ulice št. 22.

je vsak dan

vso noč odprta

Vsak ponedeljek

KONCERT

sesteta na lok.

Vstop prost. Vstop prost

Najvljudneje se priporoča

4598-3 **Štefan Miholič**

Vsak se prepričaj
da je praško domače
mazilo v vsaki hiši
neuprljivo.

Že 40 let se je izkazalo metilno vialno mazilo, tako
tmenovano praško domače mazilo kot se
naslavlja redovito za obzvo. To obravna rana,
olajšuje vnetje in bolečino, hladi in pospešuje
zazdravljenje.

Razposilja se vsak dan

1 pulica 70 v. Proti pred-
plačilu 3 K 16 v. po poš-
ti pošlj. 4 pulice, proti
predplačilu 7 K 10 pulic
poštne prosto na vasko
postalo avstro-ogrske mo-
narhije.

Vsi deli embalaže imajo zakonito de-
ponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga

B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj

lekarna „pri črnem orlu“

a **Praga** 1477 4

Malá strana, oget Nerudove ulice 208

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske.

Veliko izbiro
krasnih daril za Božič
prodaja po solidnih cenah
Vaso Beltričič, Ljubljana.

4373 5

I. Wanek

krznar in izdelovatelj čepic 3647-21
v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 21

priloga si občinstvu svojo bogato zalogo najfinjših kožuhoval.
klobukov, lastno izdelovanje čepic vseh vrst ter velika zaloga
raznovrstnih kož. St. vojaštvo se opozarja na bogato izbiro
kap in vseh drugih vojaških potrebščin.

Prevezma vsa v svojo stroko spadajoča popra-
vila proti najnižji ceni ter kupuje kože divjačine
po najvišjih dnevnih cenah.

Postrežba točna, cene solidne.

Ker se mi ni posrežilo prodati svoje nožarske trgovine,
jo bodem vodila še nadalje nespremenjeno pod staroznano 70 let
obstoječo tvrdko

N. HOFMAN
Mestni trg šte. 12.

Priloga cenjenemu občinstvu svojo bogato zalogo finih
drsalik, vsakovrstne žepne, kuhinjske in namizne nože, škarje
za krojače, šivilje in vrtnarje, fine britve, samobrilnike, stroje
za lase, gumijevе cevi za pretakanje vina, kakor tudi še
veliko drugih v nožarsko stroko spadajočih predmetov.

Za obilen obisk se najtopleje priporoča

4617-2

Marija Kalan, lastnica tvrdke.

Slovenci, pozor!
pri nakupovanju vencev!

Fr. Iglič

Ljubljana, Mestni trg 11
priporoča največjo zalogo krasnih

nagrobni vencev
trakov z napisi.

Zunanja naročila se izvrš-
ejo hitro in točno.

Cene brez konkurence!

Fr. Čuden
urar in trgovec
v Ljubljani
Prešernove ulice

*

Vsakovrstne lepe stenske ure.

Namizna oprava
iz pravega in kina srebra.

Šivalni stroji
lahkotekoči,

4454-6

kolesa najboljših vrst
in vse kolesarske potrebšchine.

Ceniki s kolesarjem zastoj
in poštne prosti.

Lepa
božična in novoletna
darila.

Najraznovrstnejša in najcenejša
izbira:

Briljantni uhani in prstani.

Zlate, srebrne in nikljaste
ure in verižice.

Prave švicarske ure
„UNION“

ki so prav fine in natančne, a
skoro nič dražje od drugih vrst.

*

Delničar
pravih švicarskih ur
„Union“ v Bielu (Švica).

Prva borovljaska tvornica orožja
Peter Wernig
o. in kr. dvorni dobavitelj
družba z omejeno zavezo
Borovlje na Koroškem
priporoča 835-42

lovske puške vseh sistemov,
priznane izdelki prve vrste z
največjim strelnim učinkom.
Cenovniki zastoj in poštne prosti.

Slovenci!

Kupujte

božična in
novoletna darila
le v

prvi slovenski modni trgovini
za gospode 14

Engelbert Skušek
Ljubljana, Mestni trg št. 19.
Blago in cene so brez konkurence.

Seydlin

Najbolje za zobe

Perilo

za 4197-4

dame in gospode
najfineje izdelano in po jako nizki
ceni, priporoča najtopleje

M. Alešovec.

Prvo učilišče
za izdelovanje perila
Elizabetna cesta 6.

Kavarna

„Leon“

na Starem trgu št. 30.

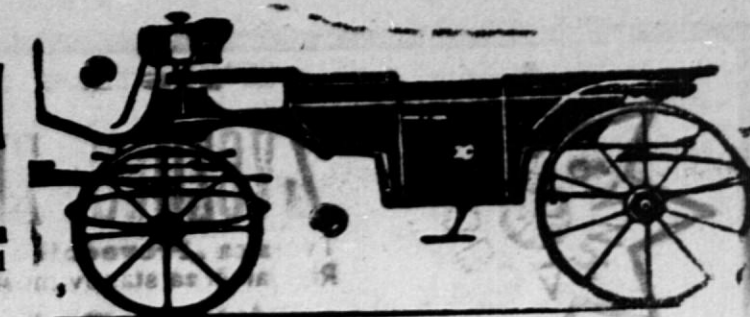
je vsaki dan
vso noč odprta.

Vsak torek
KONCERT seksteta

na lok.
Zabitek ob polu 10. Vstop prost.

Z odličnim spoštovanjem
Leo in Fani Pogačnik.

Izdelovatelj vozov
FRANC VIŠJAN
Ljubljana, Kolodvorske ulice 25
priporoča svojo bogato zalogo novih
in že rabljenih 28-51
VOZOV.

J. KORENČAN

Ljubljana, Stari trg št. 5.

Trgovina z norimberškim
in galanterijskim blagom
na drobno in na debelo.

: Velika zaloga pletenin :
kakor nogavic, srajc, maj,
spodnjih hlač, otroške
:: obleke itd. ::

3558-4

Zimske obleke, zimske suknje,
kožuhi, (dolgi in kratki),
salonske obleke, pelerine i. dr.
za gospode in dečke v velikanski izbiri.
Strogo solidna, strokovnjaška postrežba.

Zaloga oblek A. KUNC

Ljubljana, Dvorski trg šte. 3.

Pod Narodno kavarno.

858-86

Pozor! Slovenske dame! Pozor!

Elegantne klobuke

za dame in za otroke

2821-28

priporoča

A. Vivod-Mozetič

v Ljubljani, Stari trg št. 21

modna trgovina ter salon za damske klobuke.

∴ ∴ Filialka v Kranju, Glavni trg. ∴ ∴

Slovenske gospodinje!

Ako se ravnate po geslu „Svoji k svojim“,
tedaj ne kupujte več kavne primesi (cikorije) iz nemških
tovarn, temveč samo

„Zvezdno“ cikorijo

ki jo izdeluje „Prva Jugoslovanska tovarna za
kavne surrogate“ v Ljubljani.

Zavrnilite odločno podobno nemško blago in
zahtevajte pri svojem trgovcu, naj se vam da slovenska

„Zvezdna, cikorija

4323 4

Pristne ruske galoše
'Zvezdca znamka' najboljše.
Tvornica „Provoznik“ v
Rigi jamči za stanovitnost.
Pristne samo z
zvezdno znamko.

Glavna zaloga: **Vaso Petričič**, Ljubljana.

Gričar & Mejač

Zaloga zgotovljenih oblač za gospode in dečke.
Konfekcija za dame in deklice.

— Ljubljana —
Prešernove ulice št. 9.

**MOËT &
CHANDON**

JE ŠAMPANJEC
NAJVIŠJEGA ...
DVORA IN
ARISTOKRACIJE

Krasno
BLUZE
največja izbira v svili in drugem
modnem blagu tudi po meri.
Vsakovrstna krila, perilo
in otroške obleke
priporoča po najnižjih cenah
M. KRISTOFIČ
por. Ručar
STARI TRG št. 28.

Vinko Majdič
valjni mlin v Kranju
(Kranjsko)

Največja proizvodnja priznana
najboljih pšeničnih mok in krčnih
izdelkov, ki izvirajo iz najbolj izbra-
nih pšeničnih vrst. Proizvodi vzamejo
jako veliko vode v se in dajo kvanti-
tativno nedosegljiv pridelek, kar je
zlasti za gospode pekarske mojstre
neprecenljive vrednosti. 3939-7
Zastopstva in zaloge:
V Ljubljani, Podgradu, Trnovem,
Kočevju, Trstu, Gorici, Celovcu,
Beljaku, Bolcanu, Inostanu, Tri-
dentu, Zadru, Spiljetu, Ercegnovem,
Kotoru, Sarajevu in Pulju.
Brzjavi: Valjni mlin, Kranj.

Umetni in trg. vrtnar
Ivan Bizovičar
Ljubljana
Kolezijske ulice 16
1279 se priporoča za 37
nasaditev vrtov, parkov in
balkonov. — Velika izbira
cvetočih in listnatih rastlin,
vrtne, prezimujočih cvetlic
(perene), krasna cvetlična
grmovja, konifere, cvetlice
za okna in balkone.
Izvršuje kopke, vence in
bukete za razne prilike.
Delo umetniško okusno in po
solidnih cenah.
Trgovina s cvetličami itd.
Naročila na deželo hitro in vestno

Zelo veliki in
cilindri in
Klobuke cepice
v najnovejših fazonah in v veliki izbiri
priporoča
IVAN SOKLIČ.
Pod trambo št. 2. Postaja c. c. z. z. z. z.

**Fotografski umetni zavod
Avg. Berthold**

Ljubljana, Sodnijske ulice šte. 11.
Izvrševanje vseh v fotografsko stroko
spadajočih naročil kakor: reproduciranje,
povečevanje, fotografiranje tehničnih
predmetov, interijerjev itd.
Vsa dela se izvršujejo točno tudi v največji množini.

Najfinejša, najcenejša in ogromna izber
obeskov za božično drevesce
peciva k čaju,
čokolad in drugega peciva
v slaščičarni
Jakoba Zalaznika v Ljubljani.

Glavna zaloga v trgovini na Starem trgu.
Filijalke: Glavni trg šte. 6 in Sv. Petra cesta šte. 26.
Zunanja naročila se izvršujejo z obratno pošto!

Češko
(ne nemško)
budjeviško svetlo pivo
in
temni granat
prodaja
v korist družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani
glavna zaloga za Kranjsko
v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 26,
kjer smo ustanovili tudi
Češko budjeviško pivnico
kakor že pred več leti jako renomirano pivnico
v Zagrebu.

Trgovina s
špecerijskim blagom.

Trgovina z moko
in deželnimi pridelki.

LJUBLJANA * A. ŠARABON * LJUBLJANA
priporoča svoje novourejeno

glavno zalogo rudninske vode.

Točna in solidna postrežba.

Velika pražarna za
kavo, mlin za dišave
z električnim obratom.

Na drobno in debelo!

Na drobno in debelo!

Zaloga brinja in sliv
za žganjekuho.